

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 29 (12.661)

Trst, sreda, 4. februarja 19

primorski

dnevnik

TRST

PP 559
(linije)

1
35723

P.P. 132
66001 KOPER

OSREDNJA KNJILNICA

0534 AA

60100200

Predlogi socialistične stranke za kongresni dokument

Nadaljevanje petstrankarske koalicije v perspektivi pa predsedniška republika

Med predlogi tudi zblížanje s socialdemokrati in izključitev manjših strank iz parlamenta - Kritike na račun KD in KPI

RIM — Nov zagon petstrankarske-
mu zavezništvu, združitve v perspek-
tivi - socialistične in socialdemokrat-
ske stranke, sprememba republike iz
parlamentarne v predsedniško, izklju-
čitev iz parlamenta strank, ki imajo
manj kot vnaprej določeni odstotek
glasov: to so bistvene novosti, ki jih
vsebuje politični dokument za 44.
kongres socialistične stranke. Doku-
ment je včeraj dopoldne predstavil
Craxi strankinemu vodstvu, ki ga je
sprejelo soglasno. V dolgi analizi do-
kument sicer kritizira sedanje tajniš-
tvo krščanske demokracije in poskus
te stranke, da ponovno pridobi izgub-
ljeno hegemonijo, ne predlaga pa dru-
gih zavezništev, razen potrditve pet-
strankarske koalicije tudi za prihod-
njo zakonodajno dobo. »Sedanje vod-
stvo KD,«
piše Craxi v dokumentu, »si
je na vse kripilje prizadevalo, da vsak
drugi dan zahteva konec tega poskusa
in zamenjavo v vodstvu vlade.«
Te po-
lemike krščanske demokracije so ne-
gativno pogojevale zavezništvo in so
povečale težave. Odtod definicija od-
nosov s KD kot »sodelovanje - tekmo-
vanje«
in trditve, da bo sodelovanje še
ostalo, če bo moč nadaljevati z akcijo
vlade, ki bo kos temu stanju. Craxi
namreč dvomi v resnično pripravlje-
nost krščanske demokracije za refor-
mistično modernizacijo na socialnem
in na institucionalnem področju, upoš-

tevač tudi kritike, ki jih je KD iznes-
la na račun perspektive laično-social-
ističnega zavezništva. Predpogoj tega
sodelovanja je postopek zblíževanja
med socialisti in socialdemokrati. Nič
ne opravičuje več, piše v kongresnem
dokumentu socialistične stranke, loče-
vanja med obema strankama. Treba je
torej kreniti na pot perspektive zedi-
njenja, ki ga je treba uresničiti v ro-
kih, o katerih se je treba še dogovoriti,
postopno, preko političnega in pro-
gramskega poenotenja ter volilnih za-
vezništev, pa čeprav delnih, ki so kor-
istna in možna.

Kritike so bile namenjene tudi ko-
munistom. Komunistično partijo na-
mreč socialisti vabijo k reviziji in pra-
vijo, naj izvaja posledice svoje formule
o »evrolevici«. Po mnenju PSI pa želi
ta stranka ohraniti svojo identiteto in
s teh pozicij ne more biti odnos z ev-
ropsko socialdemokracijo nič drugega
kot omejen odnos.

Najzanimivejši del predlogov, ki jih
vsebuje dokument PSI, pa zadeva re-
forme institucij. Socialisti zavračajo
 uvedbo uninominalnega sistema, ki bi
pomenil globok prelom s koreninami
demokracije v Italiji, se pa ogrevajo za
predsedniški sistem, torej za predajo
volivcem možnosti, da izbirajo pred-
sednika republike, ki je v središču po-
litične pobude, razsodnik in jamstvo
parlamentarnega dela, obenem pa tudi

konfliktov med posameznimi oblas-
tvenimi strukturami. Skratka, predse-
dniška republika po ameriškem in ne
po francoskem modelu. Tako bi dali
novega zagona državi, ne da bi ukinili
politični in strankarski pluralizem.
Vendar tu socialisti predlagajo omeji-

tev, oziroma izključitev iz parlamenta
tistih strank, ki ne zberejo vnaprej do-
ločenega odstotka glasov. To je po-
trebno, da bi parlament lahko bolje
deloval in da bi odpravili preveliko
razpršenost in volilno degeneracijo.

G. R.

L skup na obisku v Rimu

RIM — Delegacija zvezne
skupščine SFR Jugoslavije je vče-
raj prispela na uradni obisk v Ita-
lijo. Delegacijo vodi predsednik
odбора za mednarodna vprašanja
Mijat Suković; v Rimu, kamor je
prispela na povabilo predsednika
komisije za zunanje zadeve pri
poslanski zbornici Giorgio La
Malfa, se bo delegacija zadržala
štiri dni.

V tem času bodo imeli jugoslo-
vanski gostje vrsto političnih sre-
čanj. Tako bo delegacijo zvezne
skupščine že danes sprejela pred-
sednica poslanske zbornice Nilde
Jotti, nato pa se bodo začeli po-
govori z La Malfo in njegovimi
sodelavci, na katerih bodo raz-
pravljali še zlasti o sodelovanju
med obema parlamentarnima
skupščinama, tudi v okviru med-
parlamentarne unije, ter o sploš-
nih mednarodnih vprašanjih, kot
tudi o sodelovanju med obema
državama. V četrtek se bodo ju-
goslovanski gostje sestali s pred-
sednikom italijanske sekcije od-
bora za italijansko-jugoslovansko
prijateljstvo, podtajnikom poslan-
cem Cattanejem, v petek pa je
predvideno srečanje z zunanjim
ministrom Giulio Andreottijem.
Jugoslovansko delegacijo sestav-
ljajo, med drugimi, člana sveta re-
publik in pokrajin za ekonomske
odnose s tujino Vinko Radišić in
Djenio Radić ter član zveznega
komiteja za mednarodna vpraša-
nja Jože Sušmelj.

Polemike o referendumih postajajo čedalje živahnejše

Višji sodni svet zavrnil Rognonijev osnutek reforme

RIM — Višji sodni svet je po dveh dneh razprave z
veliko večino glasov izrekel negativno stališče o zakon-
skem osnutku, ki ga je minister za pravosodje Rognoni
predložil v zvezi s civilno odgovornostjo sodnikov z name-
nom, da prepreči referendum. Sinteza tega negativnega
mnenja je strnjena v dokumentu, ki so ga včeraj odobrili z
19 glasovi, pet članov je bilo proti, eden pa se je vzdržal.
Proti so glasovali »politični«
člani sveta razen komunističnega Smuraglie.

V dokumentu je poudarjeno, da je neodvisnost sodnikov
bistvena vrednota, ki je enakovredna ustavnemu načelu, ki
predvideva zaščito državljanov z vidika sodnih pristojnosti
kot »storitev«
za celotno državno skupnost. Ta neodvisnost
je, po mnenju višjega sodnega sveta, predpogoj, da se lahko
delo sodnikov še nadalje odvija brez vmešavanja in brez
pogojevanj, kar je edino jamstvo za zaščito individualnih in
kolektivnih svoboščin v okviru vrednot in pravil, ki jih
določa ustava. Višji sodni svet sicer priznava, da je pravič-
no, da državljan, ki je utrpel škodo zaradi nepravilnega
izvajanja sodne oblasti, prejme odškodnino. To naj bi velja-
lo tudi v primeru, da je napako zakrivil sodnik, ki pa za to
napako lahko samo disciplinsko odgovarja, kar je že sedaj
formalno in veljavno. Disciplinski postopek mora biti popol-
noma ločen od postopka za priznanje odškodnine, mora pa
tudi biti učinkovitejši, osnovan na že uveljavljenih načelih.
Višji sodni svet ne zavrta možnosti, da bi se disciplinski
postopek lahko končal tudi z obsodbo na denarno kazen.

Po mnenju najvišjega sodnega organa sedanji zakonski
osnutek ne ustreza tem pogojem in je celo v nasprotju z
njimi, saj predlaga vrsto pogojevanj, med katerimi tudi dej-
stvo, da je denarna kazen sorazmerna s škodo, ki jo je
utrpel državljan. Končno pa sodniki ne sprejemajo določila,
ki dopušča ministru, da lahko zahteva od kaznovanega sod-
nika povračilo odškodnine, ki jo je država izplačala priza-
detemu državljanu.

S tem odločnim »ne«
najvišjega sodnega organa se je
polemika o referendumih še zaostрила. K zaostritvi je pripo-
mogla tudi včerajšnja objava utemeljitve razsodbe ustavne-
ga sodišča, ki je zavrnilo tri od osmih referendumov.

NA 2. STRANI

Skupni prospekt dveh Goric

NOVA GORICA — V tem mestu so sinoči predsta-
vili skupni turistični prospekt Gorice in Nove Gorice.
Pobudo sta sprožili Gospodarska zbornica v Novi Gori-
ci in Turistična ustanova v Gorici. Na predstavitvi sta
govorila tudi Bogomila Mitić, predsednica Republiškega
komiteja za turizem SR Slovenije, in odbornik za
turizem FJK Carlo Vespasiano. (mw)

Včeraj pogreb 24 žrtev

V Nišu žalovanje po prometni nesreči

NIŠ — Več tisoč prebivalcev Niša
se je v veliki žalosti včeraj poslovilo
od 24 umrlih potnikov, ki so izgubili
življenja v prometni nesreči na avto-
cesti Niš-Skopje.

Na ploščadi inštituta za sodno me-
dicino so se zbrali svojci, prijatelji,
znanci in krajanji, ki so ob zvokih
posmrtnega marša izrazili zadnjo
čast žrtvam te hude nesreče.

Dolgo kolono vozil, ki je peljala
proti novemu niškemu pokopališču
pa tudi proti Aleksincu, Zaječarju in
Beogradu, je pospremil nemi spre-
vod žalujočih. Na nižkih ulicah, tri-
gih in bulevarjih se je zbral prav-
zaprav ves Niš. Na novem niškem
pokopališču so pokopali deset žrtev,
štirinajst preminulih pa bodo poka-
pali v rojstnih krajih.

Predsednik norveške občine Salt-
dal Terje Torkilsen je po niškem
radiu izrazil sožalje predsedniku ni-
ške občinske skupščine Dragoslavu
Pavloviću. Niš in Saltdal sta pobra-
tena mesti in razvijata vsestransko
sodelovanje na številnih področjih.

Titov sklad Srbije je v sožalju ob
hudi prometni nesreči sklenil, da bo

vsem šoloobveznim in mlajšim otro-
kom, ki so v nezgodi ostali brez
staršev, zagotovil štipendije.

Šest otrok, ki so po nesreči na
zdravljenju na otroški kliniki za ki-
rurgijo in ortopedijo medicinske fa-
kultete v Nišu, je mirno preživelo
noč. Po sporočilu dežurnega osebja
bolnišnice se njihovo zdravstveno
stanje izboljšuje in vsi so zunaj smr-
tne nevarnosti. Na tem oddelku je še
sedem potnikov iz avtobusa in vsi se
počutijo dobro razen Vladimira Sto-
janovića iz Niša, katerega zdrav-
stveno stanje je zelo težko. Poleg
tega se zdravniki borijo tudi za ži-
vljenje 14-letnega Marka Todorovi-
ća, medtem ko je stanje voznika vla-
čilca Kristensena Van Marinusa za-
dovoljivo.

Preiskovalni sodnik okrožnega so-
dišča v Nišu Miloje Mičić je sporo-
čil, da je sprejel sklep o preiskavi
proti danskemu vozniku zaradi ute-
meljenega suma, da je storil hudo
kaznivo dejanje proti varnosti jav-
nega prometa po kazenskem zakonu
SR Srbije, za kar je zagrožena zapor-
na kazen od pet do 20 let zapore.

Smučanje: včeraj na SP v Crans Montani

Mateji Svet bronasta kolajna

CRANS MONTANA — Tudi včeraj
je na svetovnem smučarskem prven-
stvu v Crans Montani švicarska repre-
zentanca dosegla pravo zmago. Na
sporedu je bil ženski supervelesla-
lom in zlato kolajno je osvojila Maria
Walliser pred rojakinjo Michelo Figi-
ni.

Na odlično tretje mesto pa se je
uvrstila Jugoslovanka Mateja Svet.
Mateja je tako prva dobitnica kolajne
v zgodovini ženskega jugoslovanske-
ga smučanja.

Slabše so se včeraj odrezale italia-
nske predstavnice. Najboljša Italijanka
je bila Karla Delago, ki je osvojila le
28. mesto.

Danes bo na sporedu moški velesla-
lom, v katerem naj bi bilo kar več fa-
voritov. Na vse ali nič bodo startali
italijanski smučarji, ki bodo predvsem
s Pramottonom skušali osvojiti eno od
kolajn.

(Na sliki: odlična Mateja Svet)

Obrambno ministrstvo v vrtincu polemik zaradi prvih stališč do pokola pri Lvovu

RIM — Medtem ko je včeraj obrambni minister Spado-
lini uradno umestil komisijo, ki mora raziskovati verodos-
tojnost sovjetskih vesti o pokolu 2.000 italijanskih vojakov
leta 1943 v Lvovu, razplamteva šele sedaj prava polemika
o prvih negativnih stališčih italijanskega obrambnega mi-
nistrstva.

Predsednik socialističnih senatorjev Giuliano Vassalli
je zahteval od obrambnega ministra Spadolinija, naj po-
jasni, zakaj in na podlagi katerih podatkov in ocen je
ministrstvo tako hitro negativno reagiralo na sovjetske tr-
ditve. Podobno vprašanje je vložil tudi demokristjan Sapo-
rito. Bržkone bo moral Spadolini prej ali slej odgovoriti v
parlamentu.

Nobenega dvoma ni, da je italijansko obrambno minis-
trstvo s slabo prikrito nejevoljo reagiralo na trditve sovjets-
ke agencije TASS. Zmanjševanje pomena tega odkritja z
navajanjem, da so podatki nezanesljivi in da bi SZ raje
poskrbela za znane padle, je nedvomno pustilo grenak pri-
okus pri tistih, ki so preživeli kalvarijo italijanske pusto-
lovščine na vzhodni fronti, ali pa so jih nacisti drugod
zajeli po 8. septembru 1943.

Vsa dosedanja pričevanja preživelih potrjujejo verodos-
tojnost sovjetskih trditve. Upokojeni general Luigi Salvato-
ri je prepričan, da ne gre za »zgodovinsko napako«. Po

njegovem so pri Lvovu ubiti italijanski vojaki v bistvu
vojni ujetniki, ki so jih nacisti strpali po raznih koncentra-
cijskih taboriščih na Poljskem in jih novačili za vzhodno
fronto. Nacisti niso torej ubili vojakov iz italijanskega kon-
tingenta na vzhodni fronti temveč pripadnike raznih enot,
ki so jih zajeli po kapitulaciji fašistične Italije. To tezo
potrjujejo pričevanja še drugih preživelih, od generala Ric-
chezze, do letalskega častnika Coveldija, podkreple so jo
tudi izjave številnih vojakov, ki so jih novinarji staknili po
Italiji in celo v tujini. Oglašajo se tudi svojci padlih, kate-
rih imena je objavila TASS, italijansko ministrstvo pa pro-
glasilo za neznane.

Ob vsem tem se samo po sebi zastavlja vprašanje, za-
kaj ni bilo italijansko obrambno ministrstvo previdnejše,
in ni raje počakalo na razplet dogodkov, kot da je dalo
take preurjenega negativne izjave.

Morda pa je koga motilo, da Sovjetska zveza obuja
spomin na nacistična grozodejstva v vzhodni Evropi. So-
deč po reakcijah, ki prihajajo iz Zvezne republike Nemčije,
bo vsa zadeva lahko imela širše posledice, ker »bo lahko
skalila italijansko-nemške odnose«. Bonski Die Welt gre
tako daleč, da celo namiguje, kako bi bili lahko pri Lvovu
ubiti Italijani žrtve sovjetskega terorja.

Izid referenduma je odločno v korist predsednice Corazon Aquino

Nova ustava omogoča reforme ki jih Filipinci pričakujejo

MANILA — Čeprav niso še znani uradni podatki o izidu referenduma za novo ustavo, je vedno bolj utrjeno prepričanje, da je predsednica Corazon Aquino prejela okoli 80 odstotkov glasov. Nacionalno gibanje kmetov za svobodno volitve, neuradna filipinska organizacija, ki deluje v vladnim dovoljenjem, sporoča, da je bilo "za" 80,58 odstotka glasov. Vatikanski radio je izid referenduma takole komentiral: »V poplavi glasov "za" je utonila nostalgija glasov "proti"«. Pomožni škof msgr. Teodoro Bacani, ki je sodeloval pri sestavi besedila nove ustave, je rekel, da so stabilnost, mir in napredek Filipinov možni samo v okviru demokracije.

Vojaki so v glavnem podprli predsednico. Načelnik generalnega štaba vojske general Fidel Ramos je po eni strani podprl Aquino, po drugi strani pa ga skrbi trdnost vojske. Po njegovem mnenju visok odstotek nasprotnih glasov dokazuje zaskrbljenost

volivcev glede pogajanj, ki jih vlada vodi s komunističnimi gverilci. Ramos je dodal, da je odobritev ustave sredstvo za dosego enotnosti znotraj obojestranskih sil, ki so sedaj razdeljene med Marcosom, Enrilejem in daleč najmočnejšim Ramosom.

Zaskrbljenosti vojakov najbrž ne bo mogoče tako hitro odpraviti. Premirje, ki so ga gverilci proglasili pred 60 dnevi, bo prenehalo v nedeljo. Obstaja možnost, da bo vlada predlagala njegovo podaljšanje in obnovo pogajanj o miru, ki so se prekinila pred enim tednom. Vladni glasnik Teodoro Benigno je izjavil, da je vlada naklonjena obnovi pogajanj.

Zmaga Aquinove je razdelila gverilce na skrajno krilo, ki hoče nadaljevati oborožen boj, in zmerni, ki vidijo v uspehu referenduma možnost boljšega nadzorstva nad vojsko. Zmerni komunisti nočejo ponoviti lanske napake, ko so obrnili hrbet Aquinovi in ostali osamljeni.

V Bocnu priprli osumljenega atentatov

BOCEN — Na Južnem Tirolskem so priprli 53-letnega mizarja Franza Fricka iz gorske vasi Meltina. Ker preiskovalni sodnik ni utemeljil aretacije, je mogoče o vzrokih njihove odločitve samo ugibati. V dobro obveščenih krogih Frickovo aretacijo povezujejo z nedavnimi bombnimi atentati, decembra na hotel v Meranu, kjer je prenočeval Andreotti, ponoči 24. januarja pa na stanovanju dveh predstavnikov kršćanske demokracije in MSI v Bocnu. Med hišno preiskavo naj bi karabinjerji našli tudi sedem posod iz litega železa, podobnih tistim, ki so jih neznanzi uporabili pri poprej omenjenih atentatih.

Uporabljeni peklenski stroji so bili razmeroma preprosto izdelani. Sestavljala jih je na obeh straneh zamašena cev, napolnjena z eksplozivom, ki se je razpočila ob vžigu počasi goreče zažigalne vrvice.

Karabinjerji naj bi v Frickovem avtomobilu nadalje našli zemljevid Bocna, na katerem so bili s križci zaznamovani kraji, kjer so bili izvedeni zadnji atentati.

Karabinjerji in policija nadaljujejo s preiskavo, da bi prišli do skupine atentatorjev, ki je v zadnjem času z napadi ustrahovala ljudi v Meranu in Bocnu, pa tudi v Lani in Postalu.

Zaplet s talci v Libanonu in spor med šiiti in družji

BEJRUT — Zaplet v zvezi z ameriškimi talci v Libanonu postaja iz ure v uro bolj dramatičen. Organizacija islamske svete vojne za osvoboditev Palestine je sporočila, da je tri ugrabljen ameriške profesorje in enega indijskega spravila na varno iz Bejruta. S to potezo hoče preprečiti morebitni poskus ameriškega brodovja, da bi s silo osvobodil talce. Skrajneži kot kaže ne verjamejo v zagotovila Pentagona, da se ameriško brodovje nahaja pred libanonskimi ozemljskimi vodami le za »vsak primer« in da ne načrtujejo napada na Libanon.

Tudi izraelski komentatorji vključno s premierom Šamirjem so včeraj izključevali morebitni ameriški napad. Šamir je tudi poudaril, da niso ZDA predlagale Izraelu, naj osvobodi 400 šiitov, ki so zaprti v izraelskih zaporih. Islamski skrajneži so namreč zagrozili, da bodo ubili ameriške talce, če ne bo Izrael do nedelje osvobodil priprte šiite.

Prisotnost ameriškega brodovja seveda skrajno negativno vpliva tudi na notranje libanonske razmere. Spopadi med Palestinci in šiiti gibanja Amal so se v zadnjih urah stopnjevali do take mere, da je že prišlo do odkritega spora

med Berijem in Džumblatom. Družji so vedno podpirali Palestince, sedaj pa postaja podpora vedno bolj očitna, da je Beri že zagrozil z revizijo sporazuma med družji in šiiti, ki je preprečil spopad med tema najmočnejšima muslimanskima skupnostima.

Nič čudnega torej, da je skupina šiitskih »razlagalcev korana« zvestih navkom imama Homeinija zagrozila, da bo javno objavila imena ljudi, ki ugrablajo zahodne državljane. Šiitski teologi so tudi pozvali iransko veleposlaništvo, naj takoj vpliva, saj mečejo ugrabitve in nasilje negativno luč nad islam in prikazujejo v svetu muslimane kot nasilneže.

Vodja družov Džumblat pa je včeraj poudaril, da dajejo ugrabitelji Ameriki in Izraelu ponoven povod za napad na Libanon. Džumblat se je zavzel za osvoboditev vseh talcev, saj sedanje stanje koristi le imperialistom. Medtem pa še vedno ni nobene vesti o usodi Terryja Waita, ki so ga prav včeraj v Veliki Britaniji predlagali za Nobelovega nagrajenca.

Vprašanje Sredozemlja na ciprskih pogovorih

NIKOZIJA — Predsednik ciprske republike Spiros Kiprianu in jugoslovanski zunanji minister Raif Dizdarević sta v včerajšnjih zelo vsebinskih pogovorih ocenila odnose med državama kot zelo dobre z možnostmi za še bolj vsestranski razvoj. Posebno pozornost sta namenila tudi mednarodnim vprašanjem, glede katerih imata Jugoslavija in Ciper skupni interes, še zlasti dejavnost gibanja neuvrščenih držav in razmere v Sredozemlju.

Predsednik Kiprianu je pozdravil obisk jugoslovanskega zveznega sekretarja na Cipru in ocenil, da je v izvršnih političnih in ekonomskih odnosih med državama še prostor za njihovo poglobljanje. Ciper pripisuje velik pomen odnosom z Jugoslavijo in njeni načelni politiki.

Med srečanjem je predsednik Kiprianu poudaril pomen kontinuitete stikov na najvišji ravni in ponovil povabilo predsedniku predsedstva SFRJ, naj obišče Ciper.

Spiros Kiprianu in Raif Dizdarević sta izmenjala tudi mnenja o prihodnji dejavnosti gibanja neuvrščenih držav, zlasti pri pripravah na ministrsko konferenco neuvrščenih, ki bo prihodnje leto na Cipru in bo najpomembnejše srečanje neuvrščenih držav med dvema vrhunskima zborovanjema.

Reševanje problemov sedanosti in prihodnosti Cipra je zadeva samih Cipranov. Seveda ta rešitev ni možna pod pritiskom okupacije in vojaške sile, v navzočnosti tujih enot. To je na tiskovni konferenci v Nikoziji izjavil zvezni sekretar za zunanje zadeve Raif Dizdarević, ko je odgovarjal na vprašanja ciprskih in tujih novinarjev o ciprskem problemu.

V zvezi s Sredozemljem, ki je bilo ena od tem pogovorov v Nikoziji, je Raif Dizdarević dejal, da sta obe strani govorili tudi o možnostih za spremembo tega območja v morje miru in sodelovanja brez tujih dejavnikov.

»Smo realisti, iščemo poti, po kateri bi prišli do takšne prihodnosti Sredozemlja. Pogovarjali smo se tudi o pripravah na ministrski sestanek neuvrščenih držav Sredozemlja konec februarja v Beogradu«, je dejal zvezni sekretar za zunanje zadeve.

Na sliki (telefoto AP): prirčno srečanje med jugoslovanskim ministrom za zunanje zadeve Raifom Dizdarevićem (levo) in predsednikom ciprske republike Spirosom Kiprianom.

■ NEW YORK — ZDA so v puščavi Yucca Flat v Nevadi izvedle prvi jedrski poskus v letu 1987. V globini 300 metrov so razstrelili jedrsko bombo jakosti 20 tisoč ton trotila.

Streljanje v Beogradu med miličniki in vlomilcem

BEograd — Sekretariat za notranje zadeve Beograda je sporočil, da je v terek okrog dveh zjutraj na vogalu Ulice Vladislava Pajčevića in Mirjevkega venca v Mirjevu Radisav Čumić (50) iz Velike Ivanice s pištolo težko ranil Jovico Stojanovića (23), miličnika mestnega SZN in poskušal ubiti miličnika Gradimira Smica, Zorana Todorovića in Nebojšo Grujića.

Potem ko so občani sporočili, da je v prodajalni delovne organizacije Agrokomerc vlomilec, sta tja prihiteli patrulji, v katerih so bili omenjeni miličniki. Prva patrulja je ob prihodu opazila neznanega moškega, ki se ni hotel ustaviti na njihov poziv, ampak je začel bežati. Za njim sta stekla miličnika in mu ukazala, naj se ustavi, tedaj pa je begunec potegnil pištolo in proti njima ustrelil.

Med begom sta vlomilci prekrizala pot druga miličnika, od katerih je Jovica Stojanović ukazal Čumiću, naj se ustavi, le-ta pa je v dveh metrih oddaljenosti izstrelil vanj sedem streliv. Miličnika je zadel v sprednji del telesa in obe nogi ter mu prizadel hude telesne poškodbe.

Miličniki so nadaljevali pregon begunca, ki je še naprej streljal proti njim, vendar ni nikogar zadel. Organi varnosti so nato uporabili orožje, zadel Čumića v stopalo in ga aretirali. Miličniku Stojanoviću so nudili zdravniško pomoč v mestni bolnišnici, kjer so ga operirali, vendar je njegovo življenje še vedno v nevarnosti. Zdravniško pomoč so nudili tudi ranjenemu Čumiću.

Radislav Čumić je bil doslej obsojen sedemkrat na skupno več kot 20 let zopora zaradi kaznivih dejanj, hujše tatvine in razbojništva, pred nedavnim je pobegnil iz zopora, pištolo pa je, kot je izjavil, dobil na Boljšem trgu v Pančevu. Ob aretaciji so našli pri njem posebno orodje za vlamljanje ter večjo vsoto domačega in tujega denarja. (dd)

Utemeljitev razsodbe ustavnega sodišča o osmih predlogih za referendum

RIM — Ustavno sodišče je včeraj objavilo razsodbe, s katerimi je sprejelo tri referendume o jedrski energiji in dva referenduma o sodstvu, zavrnilo pa je oba referenduma o lovu in referendum o postopku za izvolitev višjega sodnega sveta. Čeprav je bilo zahtev za referendum osem, je razsodb samo pet. Sodniki so namreč združili v eno samo razsodbo vse tri referendume o jedrski energiji in s skupno razsodbo obravnavali tudi oba referenduma o lovu. Kot znano, je sodišče svoje odločitve sporočilo 16. januarja; sedaj, z objavo utemeljitve razsodbe, je moč izvedeti, na kakšni pravni osnovi je do teh odločitev prišlo.

□ **JEDRSKE ELEKTRARNE.** Predložene so bile, kot znano, zahteve po odpravi treh določil in sicer:

- A) tistih delov zakona št. 8 z dne 10. januarja 1983, ki predvideva finančne prispevke občinam in deželam, v katerih so zgrajene jedrske elektrarne;
- B) člen istega zakona, ki poverja medministrskemu odboru za gospodarsko načrtovanje in ne parlamentu nalogo, da določi kraje, v katerih bodo gradili te elektrarne;
- C) prvi odstavek edinega člena zakona št. 856 iz leta 1973, ki dopušča družbi ENEL, da sodeluje s tujimi podjetji pri gradnji in pri upravljanju jedrskih elektrarn.

Ustavno sodišče (poročevalec o tem vprašanju je bil Francesco Saja) je ugotovilo, da proti tem trem referendum ni mogoč ugovor, češ da gre za mednarodne dogovore, o katerih ustava izrecno prepoveduje referendume. Tri zahteve za referendum namreč niso neposredno povezane z ustanovno listino Evropske skupnosti za atomsko energijo in zadevajo notranjopolitična vprašanja. Kot znano, je pred leti ustavno sodišče zavrnilo zahtevo po referendumu za odpravo jedrskih elektrarn prav z utemeljitvijo, da je zakon o jedrski energiji neposredno povezan z ustanovno listino evropske jedrske agencije in sodi torej v okvir mednarodnega sporazuma.

□ **CIVILNA ODGOVORNOST SODNIKOV.** Predlagatelj referenduma zahtevajo ukinitev členov 55, 56 in 74 civilnega postopnika, ki omejujejo primere, v katerih je sodnik tudi civilno odgovoren za svoje napake in omejuje možnost, da bi od sodnikov zahtevali odškodnino. Skladnost te zahteve z ustavnimi določili je sodišče (poročevalec je bil sodnik Giovanni Conso) potrdilo z ugotovitvijo, da je zahteva ena sama in povsem jasna ter da ta vprašanja sodijo med redne notranje zakone, ki jih je pač mogoče tudi z referendumom spremeniti. Ta določila niso po ustavi »vezana«, saj je mogoče na različne načine urejevati vprašanje odgovornosti državnih uslužbencev. Res je sicer, da posebnost poklica sodnika terja ureditev vprašanja civilne odgovornosti tako, da bi ne bila kršena neodvisnost sodstva, ki je priznana z ustavo, vendar pa so sodniki kljub temu državni uslužbenci in kot taki »osebno odgovorni« za dejanja, ki jih opravljajo v izpolnjevanju svojih dolžnosti.

□ **PREISKOVALNA KOMISIJA.** Z referendumom nameravajo predlagatelji odpraviti osem členov zakona št. 170 iz leta 78, ki urejuje delovanje parlamentarne komisije, ki mora preverjati, s takimi imenovanimi obtoževalnim postopkom in ob soglasju parlamenta, ali je moč predsedniku republike ali ministrom soditi zaradi kazni-

vih dejanj, ki so jih zagrešili med opravljanjem svoje funkcije. S tem zakonom so spremenili prejšnjega (1962) in tako preprečili prvi referendum, za katerega je bilo zbranih dovolj podpisov že leta 1978. Ustavno sodišče je v razsodbi (poročevalec Ettore Gallo) tudi tokrat ugotovilo, da ta predlog ne odpravlja preiskovalne komisije, ki jo predvideva ustava, ampak samo ukinja določila o delovanju te komisije. Ta določila niso ustavnega značaja in so le ena od številnih možnih rešitev, o katerih odloča parlament, ki jih je celo že enkrat spremenil. Referendum je torej dopusten in četudi bi ta določila odpravili, bi zadostovali še sami pravilniki parlamenta za redno delovanje komisije v pričakovanju novih določil.

□ **LOV.** Predloženi sta bili, kot znano, dve zahtevi, in sicer:

- A) odprava člena 842 civilnega zakonika, ki dopušča lovce, da vstopijo tudi brez lastnikovega dovoljenja na kmetijske površine, ki niso lovski rezervat;
- B) odprava 24 členov okvirnega zakona o lovu št. 968 iz leta 1977.

Do prvega predloga za odpravo tega zakona je prišlo že leta 1981, ko je ustavno sodišče razsodilo, da je ta zahteva nesprejemljiva, ker ne vsebuje samo enega predloga, ampak dopušča zmedo in nejasnost o vprašanju, o katerem naj bi glasovali. Istega mnenja je ustavno sodišče tudi danes. Z razsodbo (poročevalec ustavnih sodnikov Giuseppe Ferrari) je sodišče razveljavilo zahtevo o referendumu, o katerem »kaže«, da želi prepovedati lov, a obenem »kaže«, da hoče omejiti tudi zaščito živali. Z referendumom bi namreč odpravili 8. člen, ki dovoljuje lov, ne pa 21. in 22., ki predvidevata orožni list za lovsko orožje in priznavata usposobljenost za lovce. Istočasno pa je tu zahteva po odpravi nekaterih drugih členov, ki vsebujejo vrsto omejitev lova, prav v zaščito divjih živali. Zahteva po takem referendumu torej, po mnenju ustavnega sodišča, ustvarja zmedo in ni dovolj jasna, da bi zajamčila svobodno in zavestno glasovanje.

Kar pa zadeva odpravo 842. člena civilnega zakona, je ustavno sodišče razsodilo, da ta člen dopušča dostop na zasebna zemljišča tako lovcem kot ribičem in zahteva po odpravi ne dopušča državljanom, da izbirajo med lovom in ribolovom ter tako omejuje svobodo glasovanja.

□ **VIŠJI SODNI SVET.** Predlagatelj referenduma so se zavzemali za odpravo treh členov zakona 195 iz leta 58, ki določa postopek za izvolitev tistih sodnikov višjega sodnega sveta, ki jih volijo sodniki sami. V razsodbi, s katero je zavrnilo to zahtevo po referendumu (poročevalec je bil ustavni sodnik Paolo Casavola), je ustavno sodišče ugotovilo, da »organa, kakršen je višji sodni svet, ki je voljen na osnovi ustavnih določil, ni mogoče ohromiti« z odpravo, pa čeprav začasno, določil o postopku za izvolitev. Ta volilni postopek je mogoče spremeniti samo z novim zakonom, kar je seveda izključna naloga zakonodajalca. Namen predlagateljev referenduma je bil, da bi odpravili preveliko »politizacijo« volitev tega sodnega organa, vendar pa po mnenju ustavnega sodišča v predlogu ni jasnosti, ki bi omogočala volivcem, da bi se zavestno odločali za »da« ali za »ne«. (bbr)

V koprski luki carinska cona

Možnosti za dogovarjanje s tujimi poslovnimi partnerji

KOPER — Včeraj so v koprsko luko končno dobili sklep ZIS o ustanovitvi carinske cone v Kopru. Podobne sklepe so dobili tudi v Luke Reka, Bar in Beograd. Več kot leto dni je torej za koprsko luko trajalo, da so od zveznega izvršnega sveta — seveda po mnenju sekretariata za finance — dobili sklep, zelo pomemben za nemoteno tekoče poslovanje (od 11. novembra lani uradno pri nas prostih carinskih koni ni bilo več, saj je stari zakon prenehal veljati, po novem pa niso registrirali nobene nove carinske cone kot se tej zadevi zdaj reče) in seveda nadaljnji razvoj.

V skladu s sklepom je moč v carinski coni Luke Koper opravljati industrijsko proizvodnjo blaga za izvoz in storitve pri oplemenitenuju tujega blaga, skladiščenje in manipulacijo tujega blaga, pripravo neocal-

Nove telefonske številke v Kopru

KOPER — V Kopru so minule dni s stare telefonske centrale priključili na novo (metaconta) kakih 300 priključkov. Ker gre tudi za telefone večjih delovnih organizacij (kot na primer Luka Koper, Intereuropa, različne špediterke organizacije in drugi na območju Vojkovega nabrežja in bližine kopske luke), pri katerih imajo na eno telefonsko številko vzpostavljenih tudi po več deset linij, to pomeni, da so pri tokratnem preključevanju zamenjali kakih 30 telefonskih števil. Prav toliko pa so jih zamenjali pred približno dvema mesecema v koprskem podjetju za PTT promet (ob preselitvi nekaterih poštних služb v nove prostore).

Vse te spremembe so že upoštevanje v novem telefonskem imeniku, ki je pravkar izšel, tako imajo Koprčani in tisti, ki pogosto kličejo številke s prejšnjega imenika, še razlog več za nakup novega imenika. Direktor podjetja za PTT promet Koper Bruno Trobec nam je ob tem povedal tudi, da prihaja ob takih zamenjavah telefonskih števil, oziroma uvajanju novih telefonskih central v začetku (kot je to skorajda že navada) do določenih težav pri telefoniranju, ki pa jih bodo tukajšnji poštni delavci skušali odpraviti v približno enem tednu.

Zanimalo nas je tudi, kako je z zmogljivostmi telefonske centrale v Portorožu. V piranski občini imajo namreč že več let veliko nerazrešenih prošelj (trenutno jih je 800, vendar je še precej takih, ki prošnje še niso oddali). Zanje ni nobenega upanja, dokler ne bodo zamenjali zdajšnje portoroške telefonske centrale (ta zmore 3600 priključkov) s tako, ki bo imela čez 6.000 priključkov.

BORIS ŠULIGOJ

rinjenega tujega blaga (sortiranje, merjenje, pakiranje...) ter oskrbovanje ladij v mednarodnem pomorskem prometu. Seveda pa je možno omenjene dejavnosti opravljati na osnovi dogovora s tujimi partnerji o: izvozu proizvodov proizvedenih v coni in storitev v coni, o vlaganjih tujih oseb v coni itn. V skladu z drugim oziroma osmim členom zakona o carinskih conah.

V koprski luki menijo, da je po dolgotrajnem čakanju sklep ZIS vendarle nekaj dobrega, saj se jim tako vsaj deloma odpirajo možnosti za dogovarjanje s tujimi poslovnimi partnerji o možnih vlaganjih v zmogljivosti luke. V Kopru namreč ob carinski coni poudarjajo predvsem to, da bo treba sedanje naprave usposobiti za večji tranzitni promet in povečati dohodek luke oziroma neto deviznega priliva (na račun carinske cone naj bi se ta povečal za 9 milijonov dolarjev, promet do leta 2000 za 3,5 milijona ton). V luki pa načrtujejo tudi t.i. industrijski del cone, kjer naj bi potekala proizvodnja za izvoz. Seveda kakšnih bistvenih sprememb čez noč ni moč pričakovati, možnosti, ki se ponujajo za zakonoma bo moč le postopno uresničiti. Med tujci vlada za vlaganja velik interes, seveda pa ne pod pogoji, ki zdaj veljajo pri nas. Razen tega pa je treba dodati, da tudi domači investitorji bržčas ne zmorejo dovolj kapitala za velike naložbe v cono.

DUŠAN GRČA

Andrej Pagon - Ogarev 80-letnik

boj, je bil — odtlej samo še Andrej Pagon — med prvimi, ki je v prelomnem času zaslužil zgodovinsko prilžnost, da se slovenski primorski človek nacionalno in socialno osvobodil. Že leta 1942 je v rodnih Šebreljah ustanovil odbor OF in na ustanovnem sestanku tudi dobil vzdevek — Ogrev, ki se ga odtlej drži kot klop. Propagiral je ideje Osvobodilne fronte, nastopal na skrivnih sestankih po bližnjih vaseh vse do pomladnih mesecev 1943, ko so ga po mitingu v Stopniku aretirali in odpeljali v tržaški Koro- neo, kjer je po šestih mesecih dočakal kapitulacijo Italije.

Ökrepjlen z dodatno borbeno zagnanostjo se je vrnil v Cerkljansko in vstopil med borce Idrijskega odreda in potem Vojkove brigade. Od borca, kurirja in četnega komisarja je kmalu postal kulturnik-propagandist in vojni dopisnik Vojkove brigade, nato 31. divizije in nazadnje član uredniškega kolektiva Partizanskega dnevnika, v katerega je prenesel svoje bogate izkušnje neposredno s »terena« vojске. Vmes se je skupno z urednikom Parti-

Bolj kot se odmikajo časi lepši postajajo spomini na dogodke in ljudi iz let, ko smo si v naših zamislih slikali prihodnost lepšo od tiste, ki smo jo živeli. Lepši postajajo ne zato, ker bi se bile naše zamisli v polnosti uresničile, pač pa zaradi čistosti takratnih in poznejših stremenj in pripravljenosti žrtvovati se za ideale, se zanje boriti z vsemi mladostnimi energijami, z vse neizmernljivo predanostjo.

Eden takih ljudi je bil takrat in je še vedno, Andrej Pagon - Ogarev, naš stari časnikarski tovariš, ki danes v Tolminu, kjer mu v družinskem krogu tečejo življenjska leta, praznuje svojo 80-letnico.

Stari Ogarev! Kdo od borcev in funkcionarjev osvobodilnega gibanja na širšem severnoprimorskem območju ni poznal tega cerkljansko-šebrelskega samorastnika, tega pionirja med pionirji partizanskega častikarstva na Primorskem, borca in kulturnika, neumornega hodca po Cerkljanskem, briških in beneških hribih in dolinah s puško in nepogrešljivo kulturniško torbo čez ramo, beležnico in svinčnikom, strastnega zapisovalca dnevne kronike, reporterja in bodrilca z govorenjo in pisano besedo?

V partizane ni prišel ravno mlad, ne po letih, ne po izkušnjah. Njegova narodno buditeljska in prosvetiteljska pot se je začela že v mladeniških ebrejskih letih, ko so mu knjige ravno tako prirastle k srcu kot zemlja, na kateri se je ubadal kot sin revne kmečke družine. Iz knjig je strastno črpal zasede in zato, da bi pridobilno znanje s srcem velikega altruista posredoval svojim, pod fašizmom trpečim cerkijanskim rojakom v jeziku, ki je bil obsojen na smrt. Predaval jim je, pisal zanje članke in nasvete, širil med njimi tisk, ki je skrivaj prihajal čez mejo, zlasti strokovni list Sadjar in vrtnar, v katerem se je oglašal s polnim podpisom, čeprav je zaradi tega nosil posledice.

Ko sta se tudi na Cerkljansko razširila Osvobodilna fronta in partizanski

V Ljubljani umrl Stane Mahne

V 65. letu življenja je za neozdravljivo boleznijo v Ljubljani umrl Stane Mahne, udeleženec narodnosvobodilne borbe iz leta 1941, vojni komandant 5. Prekomorske brigade Ivana Iztoka in Cankarjeve brigade, rezervni podpolkovnik JLA in prizadeven član osrednjega odbora prekomorcev, borcev NOV Jugoslavije. Stane Mahne se je rodil 1. januarja 1922 v številni kmečki družini na Tatrah, v Brkinih na Primorskem. Ker je bilo v družini 13 otrok je kmalu po končani osnovni šoli odšel od doma. Že junija 1941, ko je med vojaško službo prišel na nekajdnevni dopust zaradi očetove smrti se je povezal z aktivistom OF Lojzutom Maslom in drugimi ter se nato vrnil v svojo enoto in v njej širil narodnosvobodilne ideje. Jeseni 1941 je s svojo vojaško enoto prišel na Vrhniko, kjer se je takoj povezal z OF.

Njene aktiviste je opozarjal naj se umaknejo če jim je grozila nevarnost, ker je bil pri svoji četni tolmач in je veliko vedel. Kmalu je bil premeščen v Ljubljano za tolmач čri 11. armadnemu zboru ter se je še tesneje povezal z OF in sodeloval pod njenim neposrednim vodstvom vse do izdajstva, ko se je moral umakniti v partizane. Dne 1. febru-
arja 1943 je Mahne vstopil v zapadnodolenjski odred. Kmalu je postal komandir čete in bil sprejet za kandidata komunistične partije Slovenije. Pred kapitulacijo Italije je bil poslan na ofirciski tečaj, ki ga je končal z odličnim uspehom. Takoj po kapitulaciji Italije je s skupino oficirjev odšel na Primorsko in bil imenovan za komandanta prvega bataljona 19. brigade Srečka Kosovela, nato je postal namestnik komandanta iste brigade. Med tem časom je sodeloval v številnih bojih na Primorskem in se izkazal kot izredno hraber borec. Ko je bil hudo ranjen so ga odpeljali na zdravljenje v bolnišnico v južno Italijo.

Tu se je pristojno prijavil za odhod v domovino in za ponovno vključitev v borbo. Nekaj časa je bil namestnik komandanta partizanskega tabora Gravina. Novembra 1944 je bil postavljen za komandanta 5. prekomorske brigade Ivana Turšiča-Iztoka. Sledili so boji in razne očiščevalne akcije v Dalmaciji, pohod čez Velebit, boji za osvoboditev Like in še zlasti boji za osvoboditev Gospiča. Prav v teh bojih je Mahne pokazal izredno iznajdljivost v vodenju tako številne brigade, ki je imela 2.400 borcev. Nato je 5.

prekomorsko brigado vodil vse do prihoda v Slovenijo. Po razformiranju brigade je bil postavljen za komandanta 5. slovenske udarne brigade Ivana Cankarja ter je nato sodeloval v sklepnih operacijah za osvoboditev Slovenije in v bojih za osvoboditev Ljubljane.

Za zasluge v NOB je bil Mahne odlikovan s številnimi odlikovanji, med njimi z redom partizanske zvezde s puška-mi, redom za hrabrost, redom bratstva in-enotnosti s srebrnim vencem, redom zaslug za narod s srebrnimi žarki, redom za vojaške zasluge s srebrnimi meči, redom dela z zlatim vencem in drugimi odlikovanji in priznanji. Po vojni je bil komandant taborišča italijanskih in nemških vojni-jetnikov v Kranju. Po uspešno opravljeni oficirski šoli je bil meseca aprila 1947 premeščen v Ljudsko milico in bil imenovan za načelnika Ljudske milice za cono B svobodne-ga Tržaškega ozemlja v Kopru. Januarja 1954 pa je bil ime-novan za direktorja Lesnine v Ljubljani, nato pa za general-nega direktorja Tobak v Ljubljani, kjer je ostal vse do upo-kojitve meseca marca 1975. V JLA je imel čin rezervnega pehotnega podpolkovnika. Bil je tudi vojaški vojni invalid NOV Jugoslavije.

Stane Mahnje je bil tudi aktiven družbenopolitični delavec na območju občine Ljubljana Bežigrad, kjer je vrsto let bil član komisije za razvijanje tradicij NOB, predsednik komisije za vojaško in idejnopolično izobraževanje Zveze rezervnih vojnih starešin — krajevne skupnosti Stožice in drugih organizacij. Zelo prizadevno je delal v organizaciji Zveze združenj borcev NOB Slovenije in je bil predsednik skupnosti borcev 5. prekomorske brigade Ivana Turšiča pri občinskem odboru ZZB NOV Celje, član osrednjega odbora prekomorcev, borcev NOVJ, pri republiknem odboru ZZB NOV Slovenije in predsednik nadzornega odbora prekomorcev. Leta 1979 je za svoje uspešno delo v organizaciji ZZB NOV prejel plaketo Zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije. Prijateljem, znancem in soborcem iz vseh vrst partizanskih enot, v katerih smo bili skupaj bo ostal v trajnem spominu kot izreden, hraber partizanski borec in komandant. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ALBERT KLUN

JOŽE KOREN

VID VREMEC

Pinko Tomažič in drugi tržaški proces 1941

50.

Jisip Ujčić iz Ilirske Bistrice je bil pripadnik tajne narodne organizacije TIGR. Povezan je bil z Bobkom. Posredoval mu je podatke vojaškega značaja. Sodeloval je z Danilom Zelenom pri prenosu protifašističnega tiska, pri ilegalnih pobegih zasledovanih protifašistov, pri ilegalnih sestankih in pripravah raznih akcij proti objektom na italijanskem ozemlju.

Franč Udovič iz Trsta je bil že dolgo let povezan z Zelenom kot pripadnik TIGR. Zaradi tega je posredoval Zelenu več podatkov vojaškega in drugega značaja. Bil je povezan tudi z Bobkom. Pripadal pa je tudi slovenski narodni organizaciji v Trstu. Večkrat so ga aretirali. Bil je že na policijski konfinaciji zaradi protifašistične dejavnosti. Obtožbe o vohunski dejavnosti na mu niso mogli dokazati.

Marija Urbančič iz Ilirske Bistrice je bila označena za zavedno slovensko narodnjakinjo, sovražno razpoloženo do fašističnega režima. Pristopila je k organizaciji TIGR. Sodelovala je z Bobkom. Zanimala pa je soudeležbo v vohunski dejavnosti. Bila je edina obtožena ženska na procesu. Samozavestno in pogumno je odgovarjala na obtožbe. Ob tem bomo še enkrat pojasnili, da so bili v to skupino vključeni kot pripadniki TIGR in zaradi sodelovanja pri prenosu

orožja tudi Ivan Vadnal, Jakob Semec, Franc Sluga, drugi člani TIGR Viktor Bobek, Josip Ujčič, Franc Udovič in Marija Urbničič pa zato, ker so imeli posredno ali neposredno zvezo s Tomažičem. Tako je bilo peti dan zaključeno zaslišanje te skupine, označene v obtožnici za komunistično. Še en trpek spomin ima Ivanka Colja o tem procesu. Takrat, ko je bil Tomažič obsojen na smrt, je skupina razbesnelih fašističnih vandalov razdejala v Trstu Bufet Tomaši, da bi si dala duška nizkotnemu uničevalnemu besu.

SKUPINA PRIPADNIKOV TIGR S TOLMINSKEGA

Čeprav ni bila po procesnem gradivu tako označena, saj so jih imenovali člani tajne narodne »teroristične« organizacije, so bili pripadniki te skupine vsi s Tolminskega. V organizaciji TIGR tostran in onstran državne meje so delovali dalj časa. Nekateri med njimi so bili povezani zlasti s Francem Kravanjem (v NOB znanim Petrom Skalarjem, op. pisca), soobtožencem na tem procesu na begu. Policija ga je mrzlično iskala, vendar ga ni uspela identificirati, čeprav ga je imela v svojih rokah, ko so ga prijeli hudo ranjenega po spopadu v maju leta 1941 v Česarškovi koči pri Ribnici. Tedaj so italijanski vojaki in policisti ubili Danila Zelena, prijeli imenovanega in Antona Majnika, vse dolgoletne obtožene narodne borce proti fašizmu. Franc Kravanja je pod lažnim imenom Jovanovič, po narodnosti Srb, s pomočjo pripadnikov OF uspel jeseni 1941 pobegniti iz ljubljanske bolnišnice, kjer so ga imeli zastraženega in se je kmalu zatem pridružil partizanom. Tudi Anton Majnik jim je pobegnil. Majnik je padel v NOB leta 1943, Skalar pa leta 1944.

Ob pričetku novega leta

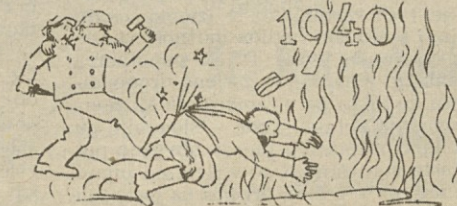
Meravno je bilo 1939. leto za jugoslovansko manjšino v Italiji polno samo trpljenja kot vseh 21 prejšnjih let, odkar smo pod Italijo verdar sedaj ob pričetku novega 1940. leta ne gledano nič kaj s ve

7 pretalno letu smo izgubili edinsga tovarnika stranke, zve manjšino od polovice tirulovani. Ti Perzi so bili mirni in polhovni, ljudje iz tistih državani. Drugačini od nas, ki ne moremo tako močno prenašati krivice in zato ostano življenje fašističnih blia in stisani dvajsetih viliak. Pa vso to tiho prenašanje krivice ni Perzani niti gonali. V prejšnje pomembno, sklenjeno med narodni nacionalnoelneje, je bilo Perzani fašizma, ki bodo vresni in vso krivico bojo na nas. Nikdar ni bilo, da bi vedo imeli ved to tako lepo domovine kot jo imeli v dolžini. Našega tirula, ki bo tako lepo domovine kot jo imeli v dolžini.

Za svobodo evropskih narodov!
Za novo, pravično Evropo!
Za svobodo naše dežele!
Za našo svobodno priključitev z brati onstr!
Za vsakega sovražnika fašistske Italije!

Proti tlačiteljem!
Proti fašizmu!
Proti italijanskemu imperializmu!
Proti italijanskim interesom povsod!
Proti vsakemu zaverniku fašistske Italije!
Proti vsaki akciji fašistske Italije!
Proti vsaki vojni fašistske Italije!

040

Povzetek iz besedila v glasilu SVOBODA, ki ga je imel skritega zraven svojega doma Simon Kos v Rutu pri Grahovem; ob nje-
govji aretaciji policija ga ni odkrila

S sej občinskih svetov v Trstu, Nabrežini, Zgoniku in Miljah

Protest proti nevzdržnemu stanju v financah vseh krajevnih uprav

Finančni položaj krajevnih uprav, občinskih in pokrajinskih, je postal z letošnjim letom še težavnejši kot v itak nelahki preteklosti, saj jim dejansko vladni organi in parlament onemogočajo, da bi sploh pripravili letošnje proračune. Zato sta vsedržavni združenji Občin in Pokrajini pozvali vse članice, naj dvignejo močan glas z izrednih sej svojih skupščin, na katerih naj izrazijo protest in zahtevo, da se takim razmeram napravi nujno konec z ustrežno reformo krajevnih financ, ki jo že predolgo zamačkajo. V ta namen so se predsednočnim sestali skoraj vsi občinski sveti v državi, pokrajinski sveti pa se bodo zato zbrali v začetku prihodnjega tedna, pred vsedržavnim zborovanjem županov in predsednikov pokrajinskih uprav, ki bo 11. t. m. v Rimu.

V tem okviru so se tudi v naši pokrajini že sestali (predsednočnim) občinski sveti v Trstu, Devinu-Nabrežini, Zgoniku in Miljah, medtem ko se bo dolinski sestel v petek, repentabski pa po sobotni odločitvi občinskega odbora.

Tržaški občinski svet je po razmeroma kratki razpravi, v kateri so nastopili načelniki vseh svetovalskih skupin, odobril enotno resolucijo (enako so storili tudi v vseh ostalih Občinah, z manjšimi dopolnitvami glede na posebne krajevne razmere), ki obsoja obstoječe stanje in terja nujnih ukrepov vlade in parlamenta. Izhajajoč iz nevzdržnega stanja, ki ga je ustvaril dekret št. 922, ki ga je vlada odobrila komaj 30. decembra lani, resolucija zahteva od vlade organski zakon, ki naj zagotovi ohranitev dosedanjega ravni državnih dotalij, povečanih za predvideno raven inflacije, finansiranje večjih stroškov, ki izhajajo od obnovitve delovne pogodbe osebja, dopolnitev dohodkov od davka INVIM. Posebej se resolucija zavzema za priznanje omejene in neobvezne soudeležbe pri dohodkih, ki izhajajo iz nekaterih zakladniških davkov, kot tudi dodelitev določene finančne avtonomije z uvedbo občinskega davka na področju nepremičninskih davčin. Kot posebno nujnost zahteva resolucija tudi odpravo sedanje prepovedi najemanja osebja, ki močno otežkoča in krni delovanje občinskih služb. V sklepnem delu dokumenta poziva parlamentarne in politične sile iz Furlanije-Juljske krajine, da dejavno posežejo za rešitev težkega finančnega položaja in negotovosti, v kateri so prisiljene delovati krajevne uprave.

Razpravo sta uvedla župan Staffieri, ki je opravil kratek pregled zakonodaje o krajevnih financah v zadnjih letih, in odbornik za proračun Bassani, ki je podrobneje opredelil razmere, v katerih se je znašla občinska uprava. »Smo že februarja, je uvodoma naglasil Bassani, in Občina ne more izdelati nobenih konkretnih hipotez o proračunu za letošnje leto,« za kar je krivil omenjeni vladni odlok št. 922, ki ne opredeljuje državnih tekočih dotalij, a zagotavlja le znesek 20 milijard lir, ki zadostuje za prvo trimesečje. Lani je državna dotalija predstavljala 55 odstotkov občinskih tekočih prihodkov, sedaj se pa ne ve, kolikšna bo, kot tudi ni znano, kaj misli vlada storiti z zahtevano davčno avtonomijo Občin. Pri sedanjem normativnem stanju izgubi tržaška Občina skoraj poltretjo milijardo na račun pasivnih obresti, poldrugo milijardo pa dobi manj obresti od naložb. Pri takem stanju, je zaključil odbornik, je nemogoče zagotoviti izvršitev pomembnih javnih del, kot so stadion, čistilne naprave v Žavljah in ljudske gradnje, ker pač ni znano, koliko denarja bo Občina prejela od države.

Seja tržaškega občinskega sveta se je končala nekoliko nenavadno, saj je moral župan ugotoviti nesklepčnost, ko so svetovalci LpT zapustili dvorano, da bi ne bili prisiljeni glasovati za resolucijo (ki je zahtevala večjo finančno avtonomijo za tržaško pokrajino, podobno kot velja za Bocen), ki jo je predložil svetovalec Tržaškega gibanja Parovel.

DEVIN-NABREŽINA

Tudi devinsko-nabrežinski občinski svet je v ponedeljek na izredni seji odobril resolucijo, ki jo je predlagalo združenje ANCI. Za resolucijo so glasovali vsi svetovalci razen predstavnika MSI. Z istimi glasovi je svet na predlog KPI sprejel še resolucijo, ki se posebej zavzema za organsko reformo krajevnih uprav v skladu z določili republiške ustave.

Na dnevnem redu seje pa so bila še druga vprašanja. Najprej je bil govor o zaposlitvenih in sploh gospodarskih razmerah štivanske papirnice ter o služenju vojaške obveznosti v nadomestnih službah. O teh vprašanjih je komunistična skupina bila predlagala resolucijo, ki pa ju je umaknila po pojasnitvi odbora. Župan Brezigar je namreč poročal o preosnovi, ki je sredi preteklega leta stekla v štivanski papirnici, in o korakih, ki jih je devinsko-nabrežinska uprava napravila v skrbi, da bi preosnova v čim manjši meri prizadela zaposlitveno raven. Z njegovimi izvajanjmi so bili komunisti zadovoljni, razprava pa se je končala s sklepom, da bo občinski odbor dal pobudo za konferenco, na kateri bi skupno z vsemi prizadetimi stranmi pretresli, kakšne so proizvodne in zaposlitvene perspektive štivanskega obrata.

Kot znano, od leta 1972 imajo oporečniki vesti v Italiji možnost, da nadomestijo vojaško s civilno službo. O tem pa se na splošno premalo ve, zaradi česar je komunistična skupina predlagala resolucijo, ki naj bi obvezovala občinski odbor, da bi na primeren način informiral o alternativnih možnostih služenja vojaške obveznosti. Toda občinski odbor je skupno z drugimi javnimi upravami s Tržaškega že začel razmišljati o podobni pobudi, zaradi česar so komunisti umaknili svoj predlog resolucije.

V ostalem delu seje je devinsko-nabrežinski občinski svet potrdil vrsto odborovih upravnih sklepov.

ZGONIK

Zgoniški občinski svet je resolucijo, ki jo je predlagalo združenje ANCI, odobril soglasno. Na seji, ki je prav tako potekala v ponedeljek, je uvodoma govoril župan Budin, ki je obrazložil besedilo dokumenta. Omeniti velja, da se je zgoniški občinski svet posebej zavzel še za finančno decentralizacijo na deželni ravni.

MILJE

Tudi miljski občinski svet se je sestel v ponedeljek na izredni seji in odobril resolucijo, kakršno so izglasovali že omenjeni občinski sveti. V razpravo so posegli načelniki vseh skupin, za resolucijo pa so glasovali predstavniki vseh strank razen MSI. Slednja je namreč predstavila svoj dokument, ki pa je bil na glasovanju zavrnjen. Svet je nato razpravljal še o nekaterih tekočih zadevah.

Tiskovna konferenca evroparlamentarca Rossettija

Neizkoriščena odškodnina za krčenje ladjedelništva

»Medtem ko se po eni strani najavljajo projekti v interesu Evropske gospodarske skupnosti in se postavljajo zahteve po sredstvih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, pa v praksi nismo sposobni izdelati projekta za alternativno dejavnost v Julijski krajini — ki bi ponudila priložnost tistim, ki so bili v zadnjih letih izključeni iz ladjedelništva — in torej niti uporabiti sredstev, ki jih ponuja prav omenjeni evropski sklad.«

To je temeljna ugotovitev z včerajšnje tiskovne konference evropskega poslanca Giorgia Rossettija, ki jo je skupaj z vsedržavnim odgovornim za ladjedelništvo pri KPI Tulliom Paizo, sklical v Novinarskem krožku. Ministrski svet EGS je že 22. decembra lani odobril 6. predpis o pomoči ladjedelništvu, v teh dneh so ga potrdile pravne službe, tako da bo v najkrajšem času objavljen v uradnem listu, njegova veljava pa bo retroaktivna od 1. januarja letos.

Komisija EGS predvideva namreč drastično omejitev proizvodnih kapacitet evropskih ladjedelnice (za tretjino sedanjih) in še bolj drastične posledice za zaposlitveno raven: v teku letošnjega leta naj bi odpustili 30 tisoč zaposlenih, v naslednjih dveh letih pa še nadaljnjih 15 tisoč. Največjo škodo bodo utrpeli štiri države, med katerimi je poleg Danske, ZR Nemčije in Francije, tudi Italija. Da bi ublažila ta hud ukrep, se je EGS odločila za strategijo pomoči, ki predvideva: prispevek iz Evropskega socialnega sklada za poklicno preusmeritev okrog 17 tisoč od 30 tisoč potencialnih brezposelnih; prispevek iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za ustvarjanje alternativnih dejavnosti na območjih, ki jih bo omejeval ladjedelniški sektorja najbolj prizadela (poseg bi moral steti na temelju »državnih projektov v interesu EGS«); in kočno, ukrepi za pomoč pri predčasnem upokojevanju in preseljevanju delovne sile.

Na tej osnovi sta parlamentarca Rossetti in Carossino na Evropsko komisijo sicer naslovila vprašanje o časovnih rokih uresničevanja te strategije, vendar vsa stvar zadeva v prvi vrsti državno vlado in deželo. »Delovna naročila, ki jih je v zadnjem času družba Fincantieri dodelila ladjedelnici v

naši deželi (npr. Micoperi), so namreč deležna pomoči iz predhodnega režima, z omejenim drastičnim omejevanjem od začetka letošnjega leta, pa lahko resno dvomimo, da bomo pridobili še kako naročilo, če ne bomo občutno znižali proizvodnih stroškov,« je med drugim dejal Rossetti. To pa pomeni, da je nujno izdelati investicijski načrt, s katerim bi zagotovili posodobitev deželnih in vsedržavnih ladjedelniških struktur.

Za zaključek je evropski poslanec izrazil ostro kritiko na račun deželnega odbora, ki je v nepojmljivi zamudi pri pripravi projekta alternativnih dejavnosti v nadomestilo za krčenje ladjedelništva. Ta projekt bi namreč tržaški in goriški pokrajini omogočil dostop do finančnih sredstev, ki jih je Evropski sklad za regionalni razvoj že konec leta 1985 dal na razpolago za najbolj prizadeta območja. V Italiji so to pokrajine Gorica, Trst, Genova in Palermo, pri čemer ni slučaj, da sta na prvem mestu prav pokrajini iz naše dežele. Ukrep bo veljal do leta 1990, za Italijo pa predvideva 12 milijonov ECU, kar je okrog 18 milijard lir za štiri pokrajine. K vsoti morata dodati svoje še italijanska vlada in posamezne dežele, tako da se znesek podvoji, in torej za Trst in Gorico zneske skupno 18 milijard(!). Povsem upravičeno se je torej vprašati, kaj čaka deželna vlada in zakaj ne pohiti z izdelavo projekta alternativnih dejavnosti, brez katerih pač do teh sredstev ni mogoče priti.

Tullio Paiza je na tiskovni konferenci spregovoril o položaju italijanskega ladjedelništva nasploh, ki je potrebno globokega preustroja in modernizacije. Orisal je osnovne postavke, ki bi jih moral vsebovati nov načrt za ladjedelništvo, in katerega temeljni imperativ mora nedvomno biti najsodobnejša tehnologija. »Neobhodno bo povsem spremeniti proizvodno filozofijo Fincantierija,« je zaključil, »pri čemer se ne moremo ustaviti pri dosedanjih proizvodih, pač pa se usmeriti tako na nove proizvode kot na nova tržišča.« Paiza je še dodal, da bo za preverjanje razmer v ladjedelništvu služila tudi prihodnja konferenca o državnih udeležbah, odločilno teži pa bo vsekakor imel Vsedržavni transportni načrt. (vb)

Okrogla miza o razvoju slovenske osnovne šole

Vprašanja slovenske osnovne šole, novi učni načrti, ki bodo stopili septembra v veljavo v prvih razredih, in osnovnošolska reforma bodo glavne teme današnje okrogle mize, ki jo v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška prireja Deželni sindikat slovenske šole in Odbor za šolstvo pri SKGZ. Uvodna poročila bodo imeli Pavel Stranj, Alenka Rebula-Tuta, Mira Brajnik-Saksida, Lučka Barej-Križman, Stanka Sosič-Čuk in Stanko Skrinjar.

Udeleženci bodo dobili obširne informacije o novih učnih načrtih (le-ti so bili odobreni pred dvema letoma) in o reformi osnovne šole. Prav v zvezi z razpravo o tej reformi je prišlo zadnji čas do nekaterih novosti. Tako je poročevalec Brocca (KD) pred kratkim predložil komisiji za šolstvo poslanske zbornice drugi osnutek za reformo, ki je bil izdelan na osnovi osnutka ministra za šolstvo. Ta osnutek vsebuje nekatere novosti: med drugim člen 15 (quinquies) določa dobesedno, »da bodo na šolah, kjer je število razredov manjše od dveh in je v vsakem razredu število otrok nižje od določenega (25), stekli novi programi brez podaljšanega urnika in povečanega organika«. To določilo, če bi ga sprejeli, bi znalo v bistvu zavreti uvajanje novih učnih načrtov na šolah z enim samim razredom.

Združenje staršev šole Kette priredilo informativno srečanje

Življenjsko vprašanje slovenske osnovne šole v mestnem središču

Slovenska osnovna šola Kette se je znašla v zadnjih letih v hudem položaju: zadnji dve leti na šoli ni bilo prvega razreda, po dosedanjem predpisu kaže, da tudi septembra v šolo ne bo prvošolčkov. Šoli skratka grozi, da bo v kratkem prisiljena zapreti svoja vrata.

Tak hud položaj je narekoval staršem otrok, ki obiskujejo šolo Kette, da so v preteklih dneh priredili v šolskih prostorih srečanje s predstavniki Združenja staršev drugih mestnih in predmestnih šol, učiteljstva in vod-

stvenega osebja, na katerem so poskusili dobiti vsaj okvirno rešitev.

Predsednica Združenja staršev šole Kette Majda Gregori je v uvodu orisala sedanje stanje na šoli: šolo obiskuje 16 učencev (po 5 v tretjem in v četrtem razredu, 6 v petem). Letos in lani na šoli ni bilo prvega razreda; tudi v prihodnjem šolskem letu ga ne bo. Potem ko bodo učenci 5. razreda junija zapustili šolo, bo »premogla« šola Kette v šolskem letu 1987/88 le dva razreda. Če pa bo prišlo medtem do more-

bitnih »novosti« (na primer prešolanja), bo morala šola združiti oba razreda v enega. Gregorijeva je poudarila, da šoli tako stvarno grozi zaprtje, kar je že samo po sebi zaskrbljujoče. Vsa zadeva pa dobiva še večji pomen, če pomislimo, da je šola Kette v bistvu edina slovenska šola v strogem mestnem središču. Njeno zaprtje bi skratka pomenilo umikanje slovenskega šolstva iz mestnega središča.

Združenje staršev je povabilo v svojo sredo izvedenca za demografske premike pri nas Pavla Stranja. Stranj je prisotnim nazorno orisal posledice sedanjega demografskega padca na italijanskih in slovenskih šolah, primerjal števila o vpisih v naše mestne šole v zadnjih letih in nakazal nekatere perspektive za prihodnja leta. V obeh slovenskih mestnih didaktičnih ravnateljstvih deluje devet šol. V prihodnjih letih bi morali v mestu po predvidevanjih računati na kakih 40 vpisov v prve razrede. S takim povprečnim vpisom bi lahko vsako leto odprli od 5 do 6 prvih razredov. Nekatere mestne ali predmestne šole bi zato nujno ostale brez prvega razreda.

Po tem nespodbudnem podatku se je med prisotnimi razvila široka razprava, v kateri so predvsem stariši učencev šole Kette spet opozorili na pomen prisotnosti slovenske šole v mestnem središču. Obenem so ugotovili, da je šola, na kateri delujeta dva ali le en razred (taka situacija se piše šoli Kette v prihodnjem šolskem letu), manj »vabljava« za starše kot so druge šole s popolno razredno strukturo; stariši namreč neradi vpisujejo otroke na šole, kjer obstaja latentna možnost združevanja razredov zaradi premajhnega števila učencev.

Vprašanje osnovne šole Kette je torej dokaj resno: srečanje je pokazalo, da se stariši zavedajo težav, ki šoli grozijo. Ob koncu so se domenili, da bodo skupno s stariši drugih dveh mestnih šol - šole Ribičič od Sv. Jakoba in šole Širok iz Ul. Donadoni - poskusili ponovno preresetati vprašanje vpisov v mestne šole, da bi na kakšen način rešili življenje edini slovenski osnovni šoli v mestnem središču.

Ukiniti plese? Ustanoviti koordinacijski odbor? Razumeti ozračje nasilja ?

Popotovanje od eksa do biksa

Nasilno obnašanje slovenskih najstnikov je Boris Devetak spoznal pri prirejanju plesov v kriškem Ljudskem domu. »Nič kaj spodbudno ni, da je pred plesom naša prva misel: upajmo, da ne bo 'kažina' in ne: upajmo, da bo dosti mladine,« pravi. Za agresivno in destruktivno obnašanje je po njegovem veliko razlogov, od osebnih do družbenih. »Določeni mladinci odklanjajo tradicionalne ali organizirane oblike zabave, vendar alternativnih nimajo in sami ne vedo, kaj bi hoteli. Toda bolj kot pretepi, do katerih je na šagrah čisto prišlo, me danes zaskrblja širjenje mamil. V naši majhni skupnosti se namreč dogaja, da razsežnost nekega pojava, denimo v tem primeru nasilja, pretiravamo, drugega, ki ni tako eklatanten in očiten, pa spregledamo. Pretepi, pijančevanje in objestnost so veliko bolj razširjeni drugod, na primer v Sloveniji ali v Furlaniji, kjer so na dnevnem redu. Saj je tudi razumljivo: z izjemo večjih mest je za mladino v Sloveniji edina možnost večerne zabave ples ob koncu tedna. Da se popolnoma razpištolji, si 'pomaga' z najbolj razširjeno drogo: alkoholom. Od eksa do biksa pa v zamorenih ali zavrtih osebkih ni dolgega koraka. Toda v Sloveniji, pa tudi v Furlaniji, kjer prireditelji plesov obvezno poskrbijo za mišičaste varnostnike, so v dvorani pijani in razgrajški mladinci v večini, pri nas pa je le-teh velika manjšina. Prav zato,« nadaljuje Devetak, »se mi ne zdi umestno, da bi zaradi omejene skupine nasilnežev ukiniteli ples in prepredili zabavo drugim 300-400 mladincem. Ali pa obratno: poskusno bi lahko ukiniteli vse ples, torej ne le na Opčinah, ampak

tudi v Boljuncu, v Križu, v Trstu in nato izvedli neke vrste referendum, če je mladim res prav tako; Če jih zanima takovrstno združevanje ali če jim je ples le priložnost za 'razsajanje'; če je morda ta oblika prevzela in bi se raje, drugače zabavali, pri tem pa povedali, kako. Do takrat pa je po mojem nujno, da nasilneže v naši sredi izoliramo. Da jim ne dovolimo vstopa, če so pijani ali drugače omamljeni. Seveda ni lahko, saj vedno tvegaš, da se ti maščujejo nad avtomobili.«

Andrej Šik ima izkušnje s plesi v Boljuncu. On predlaga, da bi mladi, ki običajno prireajo ples, ustanovili neke vrste koordinacijski odbor. »Križani poznajo 'svoje' vročervneže, mi svoje, na Opčinah svoje. Če bi si pomagali, bi varnostna služba bila učinkovitejša in veliko 'vročih' trenutkov bi preprečili že pri blagajni. Toda osnovno je, da teh problemov ne prikrivamo in da o njih razpravljamo.«

Molk so prvi pretrgali člani Tabora mladih z Opčin s pismom, ki smo ga na dnevniku objavili. Toda oni so vprašanje fizičnega in psihološkega nasilja zasukali nekoliko drugače, recimo bolj splošno. »Osebo nisem prepričana, da gre le za omejene vsake skupine in nekatere posameznike. Bolj se mi zdi, da je neko vzdušje postalo nasilno. Že več let se to dogaja, vendar doslej so vsi molčali, pa čeprav so zaradi težav ukinjali dejavnosti. Ne vem, če je to generacijski problem, težko je ugotoviti, toda prav zato smo stopili v javnost. Želeli smo, da bi se tudi druge mladinske organizacije vključile v to razpravo

in da bi skupno skušali razumeti pojav. Ne gre le za nasilje nad opremo, ampak tudi za psihološko. Mi od Tabora smo skušali poleg plesa nuditi tudi kaj bolj izvirnega. Dvorano smo posodobili z lučmi, z umetnim dimom, z lepaki, ki smo jih mi sami izdelali pod umetniškim vodstvom. Skušali smo spodbuditi kreativnost in fantazijo, tako da smo nastavljali določene teme, da smo na posameznih plesih predvajali tudi posebno zvrst glasbe, na primer rock sedemdesetih let. Toda odziv je bil zelo skromen: na 'ekscitričnem' plesu smo bili ekscentrično oblečeni le prireditelji, glasba pa je obvezno morala biti le disko. Večina obiskovalcev se ni niti zavedala naših pobud,« ugotavlja Makri Milič.

Toda člani Tabora dopolnjujejo svoj izziv, da prekinejo s plesi - kar bo gotovo imelo negativne posledice za njihovo celovito dejavnost - z nekaterimi interesantnimi ugotovitvami. »V tem vzdušju nasilja smo hočeš-nočeš postali nasilni tudi mi. Pri blagajni so nekateri vdiral ali niso hoteli plačati vstopnice, v baru žalitve in prerekanja, vsakič precejšnja materialna škoda, nezanimanje do naših pobud, vse to nam je dalo misliti, da gre za nasilje proti organizatorjem in da je kot tako morda izraz kritike, odklanjanja. Za nas je vsekakor poraz, ker nam ni uspelo ustvariti primerne ozračja. Vsaka družba ima svoje pojave,« ugotavlja nadalje Makri, »in tudi naša jih ima. Moramo jih razumeti. Zato smo se javno oglasili.«

NADJA FILIPČIČ

Predvidenih 1,6 milijarde lir v treh letih

Odobren deželni zakon v prid »kulturi miru«

Po daljši zanimivi razpravi, ki je prikazala tudi različna stališča posameznih svetovalskih skupin, je včeraj deželni svet Furlanije-Juljske krajine odobril zakon o pobudah za pospeševanje kulture miru in sodelovanja med narodi, ki predvideva 1,1 milijarde lir naložb v letih 1987 in 1988 ter nadaljnjih 500 milijonov v letu 1989. Pri glasovanju so zakon podprli svetovalci KD, KPI, PSDI, Furlanskega gibanja, Mestne liste melone, Slovenske skupnosti in DP, vzdržali so se zastopniki PRI in PSI, medtem ko so se mišlovci in svetovalci Liste za Trst vzdržali pred glasovanjem.

Zakon predvideva razdelitev prispevkov ustanovam, javnim in zasebnim, za prirejanje manifestacij in pobud za razširjanje kulture miru in sodelovanja med narodi, in je plod dolgoletnih pogajanj, ki so privedla do poenotenega besedila, po vrsti zakonskih predlogov, ki so jih bile vložile posamezne stranke. Z njim bo Dežela zlasti podpirala pobude krajevnih uprav ter prostovoljnih organizacij, še zlasti pa se bo zavzemala za kaplarni poseg teh pobud, še posebno na ravni šolskega sistema in univerze.

O važnosti zakona, ki ga je včeraj odobril deželni svet, to je zakona o miru, je deželni svetovallec Drago Štorka izjavil za tisk naslednje: »To je prvi tak deželni zakon v Italiji, kar pomeni, da je naša dežela tudi z ozirom na njeno zemljepisno lego in zgodovinsko preteklost gotovo bila poklicana, da se loti tega važnega vprašanja. Gre za enajst členov, katerim je osnova mir,

mir na vseh področjih, na socialnem, političnem, verskem, narodnostnem, splošno človeškem in na mednarodnem področju. V ta namen bo naša dežela podprla vsako pobudo, tako s strani javnih ustanov, kakor tudi s strani organizacij in društev, ki bodo prirejala študijska zborovanja, srečanja, okrogle mize itd. na tematiko kulture miru. Za nas je važno, da je v tem zakonu dan poudarek problematiki narodnostnih manjšin v Italiji, to jasno tudi slovenski narodnostni skupnosti. Za vse te napore predvideva zakon seveda tudi finančne podpore, ki v celoti s tem zakonom znajajo več kot eno milijardo in pol lir. Kot predsednik komisije, ki je ta zakon imela v pretresu dolga tri leta, sem zadovoljen, da je uspešno zaključila svojo pot v deželni zbornici.»

Zadovoljstvo za izglasovanje zakona o spodbujanju kulture miru je sinoči izrazila tudi komunistična svetovalska skupina v deželnem svetu, ki je poudarila, da so s tem ustregli pričakovanjem mladine, organizacij in krajevnih ustanov, ki se zavzemajo za ta hvalevreden smoter.

■ **Krajevna zdravstvena enota** obvešča, da se zaradi izrednega zanimanja udeležencev informacijski tečaj o zlorabi in posledicah mamil nadaljuje še jutri, 5. t. m. Jutri bo na dnevnem redu konferenca na temo: Mamil in zdravila - od potrebe do zlorabe. Konferenca bo v kongresnem centru na tržaškem gospodarskem razstavišču s pričetkom ob 16. uri.

Dr. Karlu Šiškoviču v spomin

Živimo sredi okoliščin, v katerih se skoro vsak dan rojevajo mnoge zamisli in predlogi, kako izboljšati razmere, v katerih živi naša narodna skupnost, kje in na kakšen način iskati zaveznike, kako se izogniti izolaciji in nevarnosti, da v razvoju ne izgubimo korak s časom, kako dvigati in utrjevati samozavest našega človeka.

Tisti, ki jim ni vseeno, kako se dan za dnem piše usoda naše skupnosti in kakšna bo njena bližnja in daljnja prihodnost, dobro vedo, da so za uresničevanje takšnih zahtevnih zamisli potrebni sposobni in zgrajeni ljudje, ki se znajo učinkovito spopadati s težavami in zaprekami, ne da bi klonili pred njimi.

Tak človek je bil dr. Karel Šiškovič - Mitko, ki nas je zapustil mrzlega četrtega februarja pred petimi leti.

Ob uspehih in neuspehih, ki jih doživljamo danes, ohranjamo hvaležen spomin na tovariša, ki je bil med nami dolga leta živa spodbuda k resnemu delu, tehtno prisoten na odgovornih položajih in vsakdanjem političnem življenju, zlasti pa v središču bitke, da se uzakonijo pravice Slovencev.

Mitko je bil tudi pazljiv in priljubljen sogovornik mlade generacije in prav od mladih je nemalokrat dobil kočljivo vprašanje, ali vidi v prihodnosti možnost za ohranitev in razvoj Slovencev v Italiji:

»Asimilacija nas bo še krčila, ne delajmo si utvar, da tega ne bo. A mnogo bo odvisno od naše volje po obstanku. Vedno bomo imeli odprte najmanj tri stalne fronte: neprestano bomo morali znati utrjevati našo skupnost, pričevati bomo morali naše zaveznike in imeti dobre in utemeljene argumente za naše nasprotnike. Četrta fronta teče znotraj nas samih in zahteva od nas, da krepimo enotnost med Slovenci. Enotnost ne sme postati simbolično in puhlo geslo, je nekaj, na kar se je treba navaditi. Uspelo nam bo, če se ne bomo ozirali na kratkovidne in trenutne koristi, če nas ne bodo zavajali majhni, neznajčni politični računi.«

In še: »Razmere nas bodo silile v to, da smo čedalje bolj organizirani, da opuščamo improvizacije in dvignemo raven znanja. Bolje moramo obvladati sami sebe, s

tem da razvijemo učinkovit sistem preučevanja procesov v širšem prostoru, v katerem živimo.«

Če smo danes v dokajšnji meri osvojili te in druge strateške zamisli, gre velik del zasluga tovarišu Mitku, ki je kot znanstvenik in politik vztrajno skrbel za to, da je svoja razmišljanja tudi udeležil. Postavil je temelje raziskovalnemu delu in povzdignil Slovenski raziskovalni inštitut v ustanovo, ki je v našem življenju postala nezamenljiva.

Mitko je odšel mnogo prezgodaj, ne da bi utegnil pripeljati do konca številnih načrtov. Bodi ta utrinek spomin na tovariša, intelektualca velikega formata, ki ga je življenje gnalo skozi dileme in preizkušnje, v katerih je morda nabral več razočaranj kot zadoščenja. Za njim ostaja vrzel, a tudi globoka in dragocena sled, ki ne more utoniti v pozabo. Pustil nam je zgled, ki ga je vredno posnemati.

DUŠAN UDOVIČ

Preverjanje koalicije: včeraj prvi sestanek

Po večkratnih odložitvah so se včeraj sestala na sedežu Liste za Trst tajništva sedemstrankarske koalicije, da bi preverila točke programa, ki jih od septembra lani veže pri vodenju tržaške Občine in Pokrajine. Kdor si je pričakoval vročih diskusij, je bil včeraj razočaran, kajti tajniki in predstavniki krščanske demokracije, socialistične stranke, republikancev, liberalcev, Slovenske skupnosti, socialdemokratov in melonarjev so v glavnem »vzeli na znanje« tematične, o katerih posamezne stranke hočejo razpravljati. Tako so sestavili dolg seznam tem, ki praktično zajemajo vse najpomembnejše pristojnosti javnih upraviteljev: od urbanistike do gledališča Verdi, od deželne enotnosti do imenovanja v javne ustanove, od vprašanja odnosov večinske koalicije do občanov slovenskega jezika (razpravo je zahtevala Slovenska skupnost po novoletnem govoru župana v gledališču Rossetti) do kmetijstva.

Na kratkem srečanju je bilo nadalje sklenjeno, da bo na prihodnjem sobotnem sestanku na tržaški občini stekla le razprava o deželni enotnosti, v kolikor bo deželni svet razpravljal o tem vprašanju že v torek. Iste dne se bodo predstavniki tržaške koalicije spet sestali in razprava o preverjanju bo verjetno šele takrat posegla v živo.

IRET: nujni so hitri in učinkoviti posegi

Srečanje predstavnikov KPI s tovarniškim svetom Interpelacija Gambassinija v deželnem svetu

Sen. Jelka Gerbec, posl. Cuffaro in nekateri člani tajništva tržaške federacije KPI so se v prejšnjih dneh sestali z delegacijo tovarniškega sveta tovarne IRET, kateri so zagotovili prizadevanja in podporo KPI za zaščito produktivne dejavnosti in 270 delovnih mest, ki so sedaj ogrožena. Komunistična parlamentarca sta tudi seznanila sindikalne predstavnike, da sta že posegla pri pristojnih ministrstvih in v prvi vrsti pri ministrstvu za zunanjo trgovino, da bi čim prej našli izhod iz sedanjega položaja. Sen. Gerbec pa je tudi zagotovila svoj poseg, da bi pospešili iter dopolnilne blagajne za 168 delavcev IRET.

Vsekakor so predstavniki KPI poudarili, da je v takšni težavni situaciji, ko drugemu največjemu zasebnemu obratu v tržaški pokrajini grozi zaprtje, bistvene važnosti, da so posegi čim hitrejši. Prav zato si bo KPI prizadevala, da bodo spoštovane obveznosti, ki so jih deželne oblasti sprejele na četrtkovem srečanju z delavci tovarne IRET.

Načelnik deželne svetovalske skupine LpT Gambassini pa je v deželnem svetu predložil v zvezi z zadevo tovarne IRET svetovalsko vprašanje. Kot znano, je od ponedeljka 165 od 270 uslužbencev IRET v dopolnilni blagajni zaradi zamrznitve izvoza po lanski okrožnici ministrstva za zunanjo trgovino. Gambassini je med dru-

Po podatkih Pokrajinskega statističnega urada za november Manjši promet v pristanišču in nadaljnje upadanje števila zaposlenih v industriji

Podatki, ki jih je Pokrajinski statistični urad tržaške Trgovinske zbornice objavil za mesec november 1986, se najprej nanašajo na demografsko gibanje, kjer beležimo običajni naravni primanjkljaj. V letu dni (od 30. novembra 1985 do 30. novembra 1986) je tržaška pokrajina izgubila 2.493 prebivalcev, samo tržaška občina pa 2.357 prebivalcev, kar pomeni, da so preostale občine v pokrajini, brez tržaške, izgubile le 136 prebivalcev. 30. novembra so bile številke naslednje: stalno bivaajočih prebivalcev je bilo v pokrajini 270.135, v tržaški občini pa 239.292.

Naravni primanjkljaj je znašal 219 enot: rodilo se je 117 živih otrok, umrlo pa je 336 oseb. Migracijsko gibanje pa predstavljata pozitivni znesek 28 enot, saj se je odjavilo 311 prebivalcev, prijavilo pa 339 novih. V obdobju od januarja do novembra 1986 je skupni demografski primanjkljaj dosegel 2.192 enot.

V kmetijstvu je mesec november potekel sorazmerno mirno, brez velikih vremenskih preobratov, s pretežno jasnim nebom in redkimi padavinami. Povprečna temperatura je bila nad običajnim povprečjem, burja pa se je večkrat oglasila s sunki čez 100 kilometrov na uro. Poljske kulture so imele normalen razvoj, izboljšalo pa se je

tudi stanje oljk. Kmetijska dela so prav tako potekala normalno, zdravstveno stanje živine je bilo dobro.

V mesecu novembru je bilo v industriji zaposlenih 28.607 oseb, kar je za 699 ali za 2,4 odstotka manj kot novembra 1985. Z ozirom na mesec prej pa se je njihovo število zmanjšalo za 36, saj se od lanskega februarja beleži počasno, a stalno nižanje števila zaposlenih v industriji.

Pomorski promet (raztovori in natovori) je novembra upadel za 24,5 odstotka glede na november 1985 in je zabeležil milijon 716.847 ton. Iztovorse je zmanjšal za 27,3 odstotka, natovor pa se je povečal za 2,9 odstotka. Upad globalnega prometa gre pripisati gibanju mineralnih olj (-33,4 odstotka), medtem ko ostalo blago izkazuje porast za 18,1 odstotka.

30. novembra lani je bilo v pokrajini zaposlenih 85.220 oseb, kar je za 553 ali za 0,6 odstotka manj kot leto prej. V trgovini in storitvah je bilo zaposlenih 22,5 odstotka, v industriji 33,6 odstotka, v javnih službah 31,7 odstotka in v ostalih dejavnostih (obrt, bančno-kreditne dejavnosti, kmetijstvo in pomorstvo) 12,2 odstotka vseh zaposlenih. V sezname iskalcev dela je bilo vpisanih 6.991 oseb, kar je za 8,8 odstotka manj kot leto prej (7.670) in za 1,9 odstotka manj kot oktobra lani. In-

tegracijska blagajna je novembra 1986 pokrila 21.323 ur v manufakturni industriji, 16.329 ur v gradbeništvu in 57.857 ur v ostalih dejavnostih. V prvih 11 mesecih lani je bilo skupno kritih milijon 933.855 ur v manufakturni industriji, 321.795 v gradbeništvu in 714.939 v ostalih dejavnostih.

In za konec še pogled na novembrsko gibanje življenjskih stroškov. Za družine delavcev in uradnikov v tržaški občini (osnova 100 je iz leta 1985) je pokazatelj te rasti znašal 106,6, kar pomeni, da so življenjski stroški glede na mesec oktober 1986 zrasli za 0,2 odstotka, glede na november 1985 pa za 4,1 odstotka.

»Prenoviti Trst« v klubu Rosselli

Klub Rosselli bo v petek priredil javno razpravo na temo »Prenoviti Trst«. Prireditelj se bo začela ob 17. uri v prostorih hotela »Savoia Excelsior«. Njeni pobudniki nameravajo sprožiti razpravo o urbanistični preureditvi Trsta, še posebej pa starega mesta, starega pristanišča in območja bivše umobolnice pri Sv. Ivanu.

Na večeru bodo sodelovali številni strokovnjaki in predstavniki krajevnih oblasti.

Odbornik Carbone za konferenco o uporabi tržaškega teritorija

Deželni odbornik Carbone je te dni izjavil, da je nujna čimprejšnja konferenca o uporabi teritorija v Tržaški pokrajini. V izjavi se med drugim nanaša tudi na vprašanje o lokaciji sinhrotrona pri Bazovici o kateri meni, da je kljub številnim polemikam le prišlo do najumestnejše rešitve, čeprav so potrebne nadaljnje razjasnitve v zvezi z morebitnimi novimi uporabami teritorija in njegovo zaščito.

Deželna uprava je načrtovala posebno konferenco o uporabi teritorija že lansko jesen, ker pa je med tem prišlo do zapletljave tehnične značaja, je bil datum prenesen. Okoliščine so se od tedaj temeljito spremenile in za Carboneja je zdaj neizbežno, da Dežela in druge krajevne uprave dokončno uredijo problem o upravljanju tržaškega teritorija.

Protesti dijakov in študentov

Kakih tristo dijakov italijanskega tehničnega zavoda Volta je včeraj dopoldne s sprevedom po središčnih ulicah protestiralo, ker se preurejevalna dela v šolski telovadnici še niso končala. Preurejevanje telovadnice se je začelo namreč pred enim letom in se je prekomerno zavleklo.

Na sedežu pokrajine je predstavnik dijakov sprejel pokrajinski odbornik Čok. Povedal jim je, da je le od podjetja, ki ima dela v zakupu, odvisno, kdaj bo telovadnica nared.

Včeraj so protestirali tudi študenti Zavoda za srednjeveško zgodovino na tržaški univerzi. Predavanja študentov tega zavoda potekajo že deset let v neogrevanih prostorih v Ul. Diaz in tudi prostori knjižnice zavoda so povsem neprimerni za razporeditev več kot 40 tisoč knjig. Študenti zahtevajo, da bi čim prej preuredili poslopje v Ul. Economo, kjer naj bi zavod dobil svoj nov sedež.

■ **Predsednik pristaniške ustanove** EAPT Zanetti je zagotovil predstavniku tržaške Trgovinske zbornice dr. Tombesiju, da so pristojni organi že v začetku lanskega leta pričeli z zbiranjem statističnih podatkov o številu kamionov, ki prihajajo in odhajajo iz tržaškega pristanišča. Dr. Zanetti je obenem obljubil, da bodo ti podatki kmalu objavljeni.

Povedati je treba, da so ti podatki za naše pristanišče izredno pomembni. Na osnovi italijanske—avstrijskega dogovora so namreč možne razne carinske olajšave za kamione, ki natovarjajo in raztovarjajo blago v tržaškem pristanišču. Tega dogovora pa se je mogoče poslužiti le, če število tovarnjakov preseže običajno mero.

Kradel je v cerkvi

Agenti letkega oddelka so prijaviili sodstvu zaradi tatvine 33-letnega jugoslovanskega državljanu Andreja Mlakarja. V roke policije je moški padel že proti koncu januarja, ko ga je v cerkvi v Ul. Locchi opazil župnik Canziani. Kaže, da je Mlakarja zasačil, ko je le-ta skušal izprazniti nabiralnike s prispevki v dobrodelne namene.

† Dne 2. februarja 1987 nas je zapustila naša draga mama

Marija Bratina
vd. Mihelj

Pogreb bo jutri, v četrtek, 5. t. m., ob 11.15 iz mrtnišnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani. **Žalostno vest sporočajo sin Pavel, hčerka Gianna, nevesta Adriana, zet Aldo, vnuka Andrea in Luca ter vsi sorodniki.**

Trst, 4. februarja 1987
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob prerani smrti Mirka Škabarja izreka iskreno sožalje družini

Gradbeno podjetje Pangerc.

Ob bridki izgubi prijatelja Mirka Škabarja izreka iskreno sožalje prizadeti družini JK Čupa.

Ob težki izgubi Mirka Škabarja izrekata globoko sožalje hčerki Alenki in družini namiznoteniški odsek in odbor ŠK Kras.

Ob težki izgubi Mirka Škabarja, večletnega sodelavca in člana, izreka SPDT iskreno sožalje družini in svojcem.

Ob prerani smrti Mirka Škabarja izreka iskreno sožalje družini in svojcem KD Kraški dom.

Ob prezgodnji smrti sina Mirka Škabarja izreka iskreno sožalje staršem in družini gospodarski svet župnije Repentabor.

Ob 5. obletnici smrti ustanovitelja in ravnatelja

dr. Karla Šiškoviča - Mitka

se ga s hvaležnostjo spominjamo.

Slovenski raziskovalni inštitut

Trst, 4. februarja 1987

SPD Slovenec gostovalo v Mačkoljah

KD Primorsko iz Mačkolj je svoj prvi kulturni večer v letu 1987 posvetilo nastopu mešanega pevskega zbora in dramske skupine SPD Slovenec iz Boršta-Zabrežca. Gostovanje, ki ga je mačkoljansko društvo priredilo v soboto, 31. januarja, je bilo res navdušujoče, tako za goste kot za same prireditelje. Le-tem je po tolikem času končno uspelo, da si v svojih društvenih prostorih ogledajo običajno prireditev, ki jo SPD Slovenec pripravi za praznovanje vaškega patrona Sv. Antona.

Najprej je nastopil mešani pevski zbor, ki se je v tej sezoni pomladil in pomnožil. Pod vodstvom Bože Hrvatič je zapel pet pesmi, nato pa je nastopila dramska skupina, ki se je predstavila z veseloigro v narečju »Življenje, veselje in trpljenje«. Za tekst in režijo, pa tudi za ostalo opremo, so kot ponavadi poskrbeli Borštani in Zabrežani sami, saj je to, kot smo že zgoraj omenili, v obeh vaseh že tradicija.

Sobotni večer se je tako veselo zaključil, seveda ne brez že skoraj obvezne družabnosti. (dam)

Miramar spet odprl svojo glasbeno skrinjo

V soboto, 24. januarja, se je upravni svet društva Miramar zbral pred svojimi številnimi člani v Babni hiši v Ricmanjih, kjer ima od novembra lani svoj stalni sedež. Zborovanje je razsvetlilo ponovni začetek delovanja harmonikarskega ansambla Miramar — zahvala gre tudi društvu Slavec, ki je prijateljsko dalo na razpolago svoje prostore in omogočilo ponovne vaje. Sicer se je delovanje društva Miramar ob delni odsotnosti harmonikarskega ansambla nepretrgano razvijalo dalje na solistični, duetni in tercetni ravni, torej s koncerti, televizijskimi in radijskimi nastopi, tekmovanji, pa tudi s predavanji na seminarjih. Novim članom je seja odkrila preteklo delovanje

društva, vsem pa jasno zakazala pot v bodočnost z geslom »Glasba kot vez med ljudmi« na čelu. Poleg predvidenih koncertov, predavanj in tekmovanj je v kulturnem programu društva kot novost prisotna spojitve glasbil drugih družin in sicer fagota, čela, klarineta in oboe kot solističnih instrumentov s celoto harmonikarskega ansambla, dirigiranje kot didaktična vzgoja njegovih članov in še mnogo drugega.

Občinstvo je soglasno potrdilo podelitev funkcij nekaterim članom. V prijetnem družabnem večeru je sledila izmenjava mnenj, predvsem pa dejstvo, da so vrata društva Miramar odprta vsem. (C. R.)

Raziskava Pokrajine o arhitektonskih pregradah

V okviru pobud Načrta CEE, ki predvideva zaposlitvene možnosti za handikapirane osebe, je Pokrajinska uprava, v sodelovanju s Tržaško občino, poverila Italijanskemu združenju za boj proti mišični distrofiji (U.I.L.D.M.) nalogo, naj izvede natančno raziskavo o arhitektonskih strukturah v našem mestu, ki so težko dostopne motorično prizadetim osebam. Omenjeno združenje bo izdalo tudi poseben »vodič«, publikacijo, namenjeno telesno handikapiranim prebivalcem.

Pokrajinski odbornik za socialno skrbstvo Salvatore Cannone je poudaril, da bi morali podatke, ki jih bo zbrala tržaška sekcija Italijanskega združenja za boj proti mišični distrofiji, pred uradno izdajo pregledati sami nosilniki, torej telesno prizadete osebe. Vsi, ki jih to zanima, se lahko do konca februarja obrnejo na sedež U.I.L.D.M., Carduccijsva ulica 2. Urad deluje od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure.

V DSI o Slovincih v Argentini

Društvo slovenskih izobražencev je imelo v ponedeljek v gosteh gospo Danico Petriček, ki je prisotne seznanila z mnogostransko aktivnostjo Slovencev v Argentini. V prijetnem, okrog dve uri trajajočem predavanju, je govornica na kratko orisala zgodovino množične emigracije v Argentino. Prvič so Slovenci v to južnoameriško, izrazito živinorejsko državo prispeli pred približno sto leti. Drugi val emigracije sovpada z dobo velike ekonomske krize v Argentini, ki je za svoj razvoj potrebovala novih delovnih moči. Tretji val množičnega preseljevanja takoj po drugi svetovni vojni pa ni bil ekonomskega, pač pa političnega značaja. Slovenski staronaseljenci, torej tisti, ki so prispeli v Argentino še pred obema vojnama, so se odkrito strinjali s partizanskim gibanjem v matični domovini in so torej slovenske politične emigrante sprejeli medse s precejšnjim odporom.

Svoje predavanje je gospa Petriček zaključila z mislijo, da je ohranitev narodne zavesti nadvse pomembna vrednota. Nasilna asimilacija negativno vpliva na značaj človeka. Kdor se odtuji svojemu narodu, je nezvest samemu sebi.

Srečanje o novem deželnem načrtu za socialno skrbstvo

Predstavniki Pokrajine, občin tržaške pokrajine, Krajevne zdravstvene enote, Ustanove za ljudska stanovanja, šolskega skrbništva in prefektore so se včeraj sestali z deželnim odborikom Brancatijem na srečanju, ki ga je priredila pokrajinska uprava, z namenom, da bi osvetlili in poglobili nekatere smernice novega deželnega načrta o socialnem skrbstvu. Srečanje je sledilo predstavitvi tega načrta, ki je bila lanskega novembra. Med tem so namreč nekatere krajevne uprave že uvedle nekaj novosti na tem področju.

Po posegu številnih udeležencev, je odbornik Brancati orisal nekatere postopke splošne važnosti za celotno deželno ozemlje. Omenil je tudi možnost, da bi s pomočjo hitrega postopka že v teku letošnjega leta prišlo do odobritve novega zakona o socialnem skrbstvu, še zlasti tistih postavk, ki se nanašajo na ogroženo prebivalstvo, kot so ostareli, mladoletniki, prizadeti in na temeljne socialne službe. Možnost je uresničljiva, čeprav obstajajo še številni vozi, ki jo zaenkrat ovirajo.

Iz praktičnega vidika je celotna zadeva dokaj enostavna, vsaj v primeru, da bi Pokrajina poskrbela za sestavo delovnih načrtov, lokalne občine pa bi si prevzele nalogo upravljanja služ socialnega skrbstva. Tudi finančna plat ne predstavlja posebnih ovir; dovolj bi bilo obstoječe strukture posodobiti in urediti na racionalnejši način. Da pa bo celotna preosnova socialnega skrbstva v deželi jasnejša in hitrejša, predvideva deželna uprava že v začetku tega meseca posebno srečanje med vodstvom služb za socialne storitve in zdravstvo.

razstave

Galerija Cartesius vabi na razstavo slikarja Luigija ZUCCHERIJA, ki bo od 7. do 19. februarja.

V Občinski galeriji razstavlja svoja dela slikarka Claudia RAZA-FLORENCIG.

V Ljubljani - Bežigradska galerija - je ves februar odprta antološka razstava MILKA BAMBIČA.

izleti

Sklad M. Čuk in SK Devin priredita v nedeljo, 15. februarja, I. ZIMSKE IGRE SKLADA MITJE ČUKA v Ovčji vasi in Žabnicah. Cena avtobusnega izleta s kosilom 20.000 lir. Vpisovanje in baro Prosnetnega doma na Opčinah še jutri, 5. februarja. Informacije tel. 212175, ob večernih urah pa na št. 200236.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

WOLFGANG KOHLHAASE - RITA ZIMMER

Riba za štiri

Režija: Jože Babič

Danes, 4. t. m., ob 16. uri ABONMA RED I

Jutri, 5. t. m., ob 16. uri ABONMA RED H

CASSA RUPALIE ID ARTIGIANA OPICINA - TRIESTE

HIRANILNICA IN POSOJILNICA OPICINE - TRST

gledališča

ROSSETTI

Danes, 4. t. m., ob 20.30 bo Teatro Pololare iz Rima predstavil delo G. D'Annunzia LA FIACCOLA SOTTO IL MOGGIO. Režija P. Maccarinelli. Predstava izven abonmaja. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Za abonente 20-odst. popust. Zadnja predstava.

Od 5. do 8. februarja bo na sporedu delo A. Curcia A CHE SERVONO QUESTI QUATTIRINI? z Aldom in Carlom Giuffrèjem in Nuccio Fumo. Režija C. Giuffrè. Predstava izven abonmaja, z 20-odst. popustom za abonente. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI

Danes ob 20. uri (red E/H) peta predstava Kodalyjeve opere HARY JANOS. Dirigent Tamas Pal, režiser Laszlo Vámos. Ponovitev v petek za red H/A.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 9. februarja, ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil pianist B. ENGERER.

kino

ARISTON — ARIA DI VIENNA (Avantgarda) — 16.00 Toilette, r. Friederike Pezold — 18.00 Zechmeister, r. Angela Summereder — 20.00 Syntagma, r. Valie Export; **Der Orde Zeit**, r. Hans Scheufl — 22.00 Der Mal des Todes, dram., Av. 1985, 66'; r. Peter Handke; i. Marie Colbin, Peter Handke

EXCELSIOR I - 17.00, 22.15 La mosca, fant., ZDA 1986, 100'; r. David Cronenberg; i. Jeff Goldblum, Glena Davis. **FENICE** - 16.00, 22.15 Salvador, dram., ZDA 1986, 115'; r. Oliver Stone; i. James Woods, Jim Belushi.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 D'Annunzio ed io, dram., It. 1986, 100'; r. S. Nascia; i. Robert Powell, Stefania Sandrelli, □

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Philadelphia experiment, fant., ZDA 1985; r. Steward Rattil; i. Michael Parré, Nancy Allen.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 Fanciulle scostumate, porn., □ □

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Navigator, fant., ZDA 1986, 100'; r. Randal Kleiser; i. Joey Cramer, Veronica Cartwright.

EDEN - 15.30, 22.00 Cicciolina animals, porn., □ □

MIGNON - 16.00, 22.15 Nove settimane e 1/2, er. dram., ZDA 1985, 113'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger.

EXCELSIOR II - 17.15, 21.45 Oltre ogni limite, dram., ZDA 1986, 90'; r. Robert M. Young; i. Farrah Fawcett, James Russo.

CAPITOL - 16.00, 22.00 Grandi magazzini, kom., It. 1986; r. Castellano e Pipolo; i. Enrico Montesano, Nino Manfredi.

ALCIONE - 16.00, 22.10 Hannah e le sue sorelle, komič., ZDA 1986; r. Woody Allen; i. Woody Allen, Mia Farrow.

LUMIERE FICE - 18.00, 22.00 La montagna sacra, dram., ZDA 1974, 100'; r. Alexander Jodorowsky; i. Alexander Jodorowsky, Horacio Salinas.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 Vamp, srh., ZDA 1986, 93'; r. Richard Wenk; i. Chris Makepeace, Grace Jones, □ □

RADIO - 15.30, 21.30 Iniziazioni, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

razna obvestila

SKD I. Gruden in ŠD Sokol — Nabrežina sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR ki bo v društvenih prostorih v petek, 6. t. m., ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju. Dnevni red: imenovanje predsedstva občnega zbora, poročila, diskusija o poročilih, razrešnica in razno.

Obvestilo IRRSAE — Delovna skupina izpopolnjevalnega tečaja vzgoja in izobraževanje v večjezičnem okolju GOVORNE TEŽAVE DVOJEZIČNIH OTROK se sestane danes, 4. t. m., ob 16. uri na sedežu IRRSAE, Ul. Cantù 10. Mentor prof. ca. Lelja Rehar-Sancin. Delovna skupina POSEBENOSTI RAZVOJ DVOJEZIČNIH OTROK se sestane v ponedeljek, 9. t. m., ob 16. uri na sedežu. Mentor Riccardo Luccio.

SPDT prireja 15. t. m. avtobusni izlet v Ravascletto. Cena je 12.000 lir; odhod ob 6.30 izpred sodne palače; vpisovanje na sedežu ZSSDI in pri odborniku Devanu Cesarju (tel. 911433). Na razpolago bo tudi vadiateljica za otroke. Šmučarji pohitite.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTEV

Trst, Gorica, Čedad

Dan slovenske kulture

Trst, 7. - 8. februarja 1987

KULTURNO DELO SLOVENCEV V VIDEJSKI POKRAJINI

razne prireditve

KD Lipa vabi danes, 4. februarja, ob 20. uri v Bazovski dom na predavanje prof. Jožeta Pirjevca SLOVENC V TRSTU V LETIH 1945/47.

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union — Podlonjer vabi na predavanje O OBDELOVANJU ZEMLJE IN GNOJENJU PO NAUKAH BIODINAMIKE, ki bo danes, 4. februarja, ob 20. uri v Ljudskem domu v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24). Predaval bo Enzo Nastati.

SKD Vigred in COŠ S. Gruden vabita na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v petek, 6. t. m., ob 19. uri v šempoljski osnovni šoli. Nastopali bodo osnovnošolski otroci, igralska skupina Vigred in otroški pevski zbor Vigred. Gost večera bo gledališki igralec Stane Raztresen.

SPD Trst vabi na predavanje ARHEOLOŠKI SPREHOD PO KRASU, ki bo jutri, 5. t. m., ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, Ul. Petronio 4. Predaval bo izvedenec Stanko Flego, ki bo s pomočjo diapozitivov seznanil udeležence večera s številnimi arheološkimi zanimivostmi našega Krasa. Vabljeni!

SKD I. Gruden priredi v nedeljo, 8. t. m., ob 17.30 v dvorani v Nabrežini FOLIES '87 v izvedbi: Van Veos, Vikij in Rosini.

KD F. Venturini priredi PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE v sodelovanju s COŠ M. Samsa-I. Trinko-Zamejski Domjo-Ricmanje v soboto, 7. t. m., ob 20. uri v centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

Dragi osnovnošolci! KD I. Grbec-Skedenj vas vabi v soboto, 7. t. m., ob 16.30 na OTROŠKO POPOLDNE Z ANIMACIJO. Pridite! Zabavno bo!

Sekcija VZPI-ANPI Opčine-Baniferlugi vabi v soboto, 7. t. m., ob 18. uri v Prosnetni dom na PRAZNIK VČLANJEVANJA ZA LETO 1987 za vse bivše partizane, aktiviste, njihove svoje in prijatelje. Večer bo obogatil nastop seniorske dramske skupine SKD Tabor z uprizoritvijo Besede — tekst in režija Drago Gorup.

Krožek komunistične mladine Zahodnega Krasa vabi na ples z ansamblom Visitors v soboto, 7. t. m., ob 20.30 v Ljudski dom v Križu.

prispevki

Ob 5. obletnici smrti Jožka Modica darujejo žena in hčerki 300.000 lir za Sklad M. Čuk.

V počastitev spomina Ane Grgič - Kocijan darujeta Dragica in Dino Stopar 30.000 lir za ŠD Zarja.

N. N. daruje 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Ob 7. obletnici smrti drage mame Pepke Sardoč daruje Čelesta z družino 20.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na dragega moža Alojzija Briščika daruje žena Celestina 50.000 lir za Kulturni dom na Proseku, 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 100.000 lir za MPZ V. Mirk.

V spomin na dragega očeta Alojzija Briščika daruje hči Karla z družino 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku, 50.000 lir za MPZ V. Mirk in 50.000 lir za FC Primorje-Prosek.

V spomin na Marijo Knez-Pipan daruje Sonja Milič (Zgonik) 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

V spomin na Frančiško Grilanc vd. Milič daruje Kristina Milič (Zgonik) 10.000 lir za SK Kras.

V spomin na Mateja Venierja darujeta Peter in Maja 50.000 lir za ŠD Sokol.

V počastitev spomina drage mame in tašče Zofije Batič darujejo Iva, Majda in Filip 50.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem, 50.000 lir za Društvo slovenskih upokojeencev in 100.000 lir za Slovenski dijaški dom.

V spomin na Marijo Ostrouško darujeta Just in Sonja Colja 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojeencev.

Nameste cvetja na grob Fane Milič darujeta Stana Budin 15.000 lir ter družina Reblu (Salež 60) 10.000 lir za KD Rdeča zvezda.

menjalnica

Ameriški dolar	1256—
Nemška marka	710.—
Francoski frank	211.—
Holandski florint	628.—
Belgijski frank	33.30
Funt sterling	1920.—
Irski sterling	1865.—
Danska krona	184.50
Grška drahma	9.10
Kanadski dolar	930.—

včeraj - danes

Danes, SREDA, 4. februarja 1987

Andrej
Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 17.14
- Dolžina dneva 9.51 - Luna vzide ob 10.05 in zatone ob 24.00.

Jutri, ČETRTEK, 5. februarja
AGATA

PLIMOVANJE DANES: Ob 00.53 najvišja 38 cm, ob 7.25 najnižja -17 cm, ob 12.31 najvišja 7 cm, ob 18.17 najnižja -25 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 4,8 stopinje, zračni tlak 1024,5 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 68-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 7,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Nataša Valentič, Alberto Mio, Lucia Fontana, Debora Pisanello.

UMRLI SO: 45-letni Miroslav Škabar, 71-letni Enrico Persoglia, 74-letna Bernarda Piraveč, 74-letna Giorgia Renar, 74-letni Alessandro Tull, 49-letni Franco Sartini, 80-letna Stefania Gombac, 83-letna Margherita Menis, 90-letni Antonio Martincich, 85-letna Olivia Spazzapan, 62-letni Luigi Bianco, 84-letna Caterina Ruzzier, 86-letni Quirino Godina, 80-letna Adele Derossi, 80-letni Antonio Vidonis, 83-letna Oliva Mantovani, eno leto star Adriano Valenti, 8-letni Gianluca Cafarelli, 80-letna Eleonora Maraspin, 72-letni Emilio Francolla, 76-letna Nives Floreani, 88-letna Alma Rossi, 99-letni Pietro Fontanot, 79-letni Albino Sklemba, 92-letna Ermenegilda Sinsich, 67-letni Bruno Michelazzi, 90-letna Rosalia Apostoli, 69-letna Leopolda Pockar, 87-letna Libera Costanzo, 42-letni Claudio Vascotto.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 2., do sobote, 7. februarja 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. Fabio Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

OPČINE (tel. 213718), MILJE - Mazzini-jev dvorec 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

OPČINE (tel. 213718), MILJE - Mazzini-jev dvorec 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

malí oglasi

PRODAM tobakarno v Ricmanjih. Tel. 280853.

PRODAM dva vinska soda, 300 l, 200 l po ugodni ceni. Tel. 229246 — zvečer. **OSMICO** je odprl Lupinc v Praprotnu. Toči belo vino in teran.

Berite

»Novi Matajur«

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drevored XX. septembra 16
Telefon 767914

velika izbira:
krzen — jop — našitkov
izredna kakovost
zadnji modni kroji
po ugodnih cenah

PELLICCERIA ALBERTI

Ul. delle Torri 2

priporočeni trgovini za vaše nakupe

3. 2. 1987

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881
Agencija Domjo 831-131

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Cilj: globok premik v miselnosti

V primerjavi z začetnimi poskusi, deluje naš Sklad že več kot leto dni redno. Odborniki se zbiramo v Prostvetnem domu na Opčinah vsak prvi teden v mesecu. V prepričanju, da so vsi otroci in mladostniki potrebni naše družbene skrbi, skušamo po svojih močeh pomagati tam, kjer zevajo v tradicionalni ureditvi praznine. Kakor je mati navadno najbolj pozorna do najšibkejšega med otroki, čeprav ima vse rada in skrbi za vse, tako polagamo tudi mi posebno skrb na šibkejšo člane naše družbe. Vendar si niti od daleč ne bi smeli zamišljati take ustanove, kakršna je naša, kot organizacije za posebno sekto, za posebno kategorijo, za nekaj, kar je ob robu in ki le od časa do časa potrebuje našo pomoč, ki naj bo po možnosti čim bolj odtuje-na od pravega problema.

Prav malo bi namreč pomagale vse finančne podpore naših ljudi, ko bi hkrati ne pomenile tudi globokih premikov v miselnosti, priprave želje sprejemati tudi drugačne medse, in uverjenosti, da ni pravilno postavljati pred nikogar tak ali drugačen predznak.

Za tako odprtost delamo pri Skladu. Menimo, da se nekatere pozitivne poteze takega delovanja že zarisujejo v vsakdanji stvarnosti, ko npr. doživljamo sodelovanje mnogih naših društev in posameznikov. Kljub temu pa še vedno zabolijo, če si kdo v svoji nevednosti dovoli odriniti take vrste organizacijo stran od sebe, češ ta je le za prizadete, kaj naj iščem v njej.

»Ne, dragi moj,« ti spontano privrejo na ustnice besede, »Sklad ni le za prizadete, kajti oni niso kategorija zase. Prištevajo se med ljudi, kakor se tudi ti prištevaš mednje. Pravico imajo živeči kot ostali, dozorevati, si nabirati izkušnje, se po svojih najboljših močeh vključevati v družbo. Pri tem pa potrebujejo tudi tvojo pomoč!«

Vem, morda zahtevamo preveč od družbe v času, ko govorimo o propagandni vrednoti, o širjenju kriminala, o popuščanju vseh moralnih načel. Pa vendar: nikoli ne bomo nehali poudarjati pravice vsakega človeka do prostora na soncu.

Prepričani smo, da imamo med svojimi somišljeniki še veliko ljudi. Tiste, ki so sami izkusili, da je naša skrb za slovenske otroke celostna in one, ki so o tem slišali od drugih. Mnogo bi se dalo pisati o preteklem delovanju in o

načrtih, ki dozorevajo med člani odbora in o zamišljenih sodelovanjih. Od morebitne dodatne pomoči otrokom pri učenju, do brezplačnih naročnin za šole in vrtce strokovnih revij kot učnih pripomočkov - vse do zamisli lastnega sedeža, ki že nekaj mesecev zaposluje prizadevanja našega odbora kot edina možna rešitev za tehtnejše in bolj konkretno sodelovanje v pomoči šibkejšim članom naše skupnosti.

Odmerjeni prostor nam tega ne dopušča.

Ne glede na to, pa bomo po svojih močeh še naprej skušali ustvarjati priljubljenosti za življenjske izkušnje, za večjo strpnost med ljudmi, vsem otrokom, ki jih bremenijo duševna manjrazvitost, telesna hiba, družinske težave finančnega ali drugačnega značaja, pa tudi družinska brezbriznost do tujih nesreč, ki obstajajo, čeprav si pred njimi zatiskamo oči.

S Skladom na sneg

Smučarskemu klubu Devin se moramo zahvaliti, da je prišlo do zamisli: s Skladom na sneg!

Prizadevni odborniki tega športnega društva so namreč prišli do našega odbora s predlogom, da bi skupaj organizirali zimski avtobusni izlet in poskrbeli za dobro počutje udeležencev.

V prizadevanju, da bi vključevanje takih ali drugačnih članov naše skupnosti v družbo, ne ostalo le v obliki

polizanih besed na papirju, smo zamisel pri Skladu sprejeli z navdušenjem, kakršno si je zaslužila.

In tako gremo v nedeljo, 15. februarja, v Ovčjo vas in v Žabnice, na belo zabavo, ki smo jo poimenovali 1. zim-ske igre Sklada Mitja Čuk. Prve, ker so pobudniki te zamisli prepričani, da bomo igre ponovili še prihodnje leto.

Odhod avtobusov predvidevamo ob 7. uri. Ob devetih naj bi prispeli v Ovčjo vas, kjer naj bi se zvrstile do dvanajstih tekme v smuku in v sankanju za dve kategoriji: otroke do vključno četrtega razreda osnovne šole in otroke do tretjega razreda srednje šole.

Preselili se bomo nato v Žabnice, kjer bo v Domu Mangart na razpolago čaj, sledilo pa bo tekmovanje v kepanju in tarčo in v delanju sneženega moža. Za vsa tekmovalna so predvidene nagrade, ki bodo razdeljene v Domu po kosilu in krajši družabnosti. Kdor bi si želel rezervirati mesto v avtobusu, lahko stori to še danes ali jutri v baru Prostvetnega doma na Opčinah. Izlet stane 20.000 lir, za otroke do šestih let polovico manj, predvidenih pa je tudi nekaj brezplačnih mest. Za informacije telefonirajte na številko 212175 in ob večernih urah 200236.

Udeleževati se življenja...

ti in morje

vojko colja

Tudi jadranski kapitan mora računati na brodolom

V naši rubriki nismo do sedaj temeljiteje obravnavali vprašanja preživetja po brodolomu. Izhajali smo iz prepričanja, da reševalci odkrijejo brodolomce na Jadranu že po nekaj urah, seveda če so bile pristojne oblasti pravočasno obveščene in je reševalna akcija stekla v doglednem času. Vsekakor pa ne moremo izključiti možnosti, da ni nihče obveščen o brodolomu. V takem primeru ne moremo računati na reševalno akcijo, iz zagate se moramo rešiti sami, v upanju, da nas bo kdo naključno opazil.

Italijanska zakonodaja ima jasna določila glede varnostne opreme, ki jo mora imeti vsako plovilo na krovu. Rešilni jopiči in pasovi ter signalne rakete bi morali biti na vsakem, tudi najmanjšem plovilu. Taka oprema nam reši življenje, če reševalna akcija steče takoj, v nasprotnem primeru si bomo z njo bolj malo pomagali. Tudi reševalni splav za plovila, ki se podajo preko pasu 6 milj od obale, bo malo koristil, če nimamo s seboj najosnovnejše opreme za preživetje, te pa italijanska zakonodaja ne predvideva.

Iz dosedanjih izkušenj italijanske in jugoslovanske vojne mornarice so možnosti za preživetje na Jadranu precejšnje. Predvsem jugoslovanska mornarica se je tega vprašanja lotila načrtno s praktičnimi poskusi, ko so skupine mornarjev pustili na osamljenih in nenaseljenih otokih. Nič čudnega torej, da med obvezno jugoslovansko navtično opremo najdemo tudi nepremočljivo škatlino vžgalic in ribiški pribor (tonjo). Po jugoslovanskih izkušnjah so glavni vzrok brodolomov trčenja v čeri, da se brodolomci skoraj vedno nahajajo v neposredni bližini kakega otoka. Če ta ni naseljen, se prične boj za preživetje, saj na njem skoraj gotovo ni pitne vode in niti hrane.

Na krovu vsakega čolna bi morali torej imeti poleg obvezne varnostne opreme tudi opremo za preživetje, ki jo spravimo v nepremočljivo vrečo in poskrbimo, da ima dovolj vzgona, da se ne potopi. Rešilni jopič bo namreč preprečil, da se utopimo, a to bo kaj borno zadoščanje, če bo vzrok smrti prej ali slej kaj drugega.

Kot prvo naj navedemo, da je na Jadranu po utopitvi glavni vzrok smrti za brodolomce ohladitev. V vodi ne smemo torej ostati predolgo, sodobna nepotopljiva plovila nam med drugim omogočajo, da na njih dobimo suh kotiček. Vprašanje ohladitve bomo v eni od prihodnjih rubrik podrobneje analizirali, za sedaj naj omenimo, da se to lahko zgodi tudi v poletnih mesecih, kar se večini novopečenih dopustniških in nedeljskih kapitanov zdi nemogoče.

Pri nas je precej redkejši vzrok smrti dehidracija, ko brodolomec umre zaradi pomanjkanja vode. Statistike pa ne poznajo primera, da bi na Jadranu kak brodolomec umrl zaradi lakote, saj nastopi prej smrt zaradi dehidracije. Oba primera moremo seveda podrobneje analizirati. Z navadno žejno se navsezadnje prej ali slej sreča skoraj vsak nedeljski kapitan, če zaradi okvare na motorju ostane dalj časa na morju. Le redki imajo namreč s seboj dodatno rezervo pitne vode. Taka nedeljska nevednost pa je v glavnem dobra šola. Kogar je kdaj nekaj ur žejalo, bo v bodoče poskrbel, da se ne bo kaj takega ponovilo. S seboj bo vzel dodatno ročno pitno vodo, morda pa bo za stalno kar v podkrovi pustil kakšno steklenico mineralne vode. Industrija med drugim že nekaj let prodaja mineralno vodo v lepenkastih tetrapakih, ki so kot nalašč za nedeljske in dopustniške kapitane.

Taka rezerva vode prav pride v prvi sili za nedeljske potepe. Pri daljših križarjenjih bomo morali biti seveda previdnejši. Če se plovilo pri brodolomu potopi, bomo z njim izgubili tudi rezervno pitno vodo. Ne bo torej odveč nasvet, da imamo stalno pri roki vsaj dve do tri četrti napolnjeni ročki vode, ki se zaradi zračnega vzgona ne bosta potopili.

Ročki morata biti seveda med seboj z vrvjo speti, da ne gresta narazen, ko bomo morali v sili zapustiti potapljaško plovilo. Ko smo se torej po brodolomu namestili na rešilni splav (kdor ga ima), bomo prvo skrb posvetili prav pitni vodi. Težje bo seveda vsem tistim, ki nimajo splava. Prav zato ne bo odveč nasvet, da se na morje brez rešilnega splava podamo le z nepotopljivimi plovili. Kdor bo brodolom preživel le z rešilnim jopičem, ima namreč le malo možnosti, da preživi več kot en dan, če nima s seboj posebnega kombinezona za preživetje.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.20 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nanizanka: Storie della prateria 10.30 Rubrika o gospodarstvu 10.50 Informativna oddaja: Okrog nas 11.30 Nanizanka: Un tocco di genio 12.05 Variete: Pronto... chi gioca? 12.50 Smučarsko svetovno prvenstvo: veleslalom moški (2. tek) 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... chi gioca? (2. del) 14.25 Nogomet: Italija - Romunija (olimpijski reprezentanci) 16.15 Smučarsko svetovno prvenstvo: veleslalom moški (povzetek) 16.55 Danes v parlamentu 17.05 Risanka: Marco 18.00 Dnevnik. Kronike 18.30 Filmska oddaja: Laurel & Hardy - glavi brez pameti 19.40 Almanah jutrišnjega dne 19.50 Vremenska napoved in dnevnik 20.30 Iz Sanrema: 37. festival italijanske popevke (1. večer, 1. del) 22.30 Dnevnik 22.40 Iz Sanrema: Festival italijanske popevke (2. del) 0.25 Dnevnik - zadnje vesti	10.20 Veleslalom moški (1. spust) 11.30 Rubrika: Cordialmente 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Quando si ama 14.20 Risanka: Braccio di ferro 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Mladinska oddaja: Tandem 16.55 Dokum.: Če si moder, smej se 17.30 Dnevnik - kratke vesti 17.35 Rubrika: Bolj zdravi, lepši 18.05 Kmetij. odd.: Odprti prostor 18.20 Dnevnik. Sport 18.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick 19.45 Vreme in dnevnik 20.20 Sportne vesti 20.30 Nadalj.: L'enigma di Rue Martin 98 (r. Jean Delannoy, i. M. Duchaussoy, R. Dumas, 1. del) 21.50 Dnevnik 22.00 TV film: Stanley (kom., ZDA, r. Essem Storm, i. Peter Bensley, Graham Kennedy) 23.35 Atletika - italijansko prvenstvo 0.10 Dnevnik - zadnje vesti 0.20 Film: Una domenica d'agosto (kom., It. 1949, r. L. Emmer, i. A. Baldini, M. Serato)	11.45 Informativna oddaja: Televideo 12.50 Nadaljevanka: Jekyll (i. Giorgio Albertazzi) 14.00 Izobraževalna oddaja: Filo diretto - Pomoč za domače naloge 14.30 Rubrika: Tečaj angleščine 15.00 Glasbena oddaja: Koncert kormorne glasbe združenja Carme (Salieri, Weber, Beethoven) 16.20 Dokumentarec: Kobilice - vojna brez konca (2. del) 16.50 Izobraževalna oddaja: Otroštvo in ljudski prazniki 17.20 Variete: Dadaumpa 18.00 Glasbena oddaja: Rockottanta (pet let angleške glasbe) 19.00 Dnevnik 19.35 Dokumentarec: Otroški vzgoji primerno 20.05 Izobraževalna oddaja: Laboratorio infanzia 20.30 Film: I duellanti (pust., VB 1977, r. Ridley Scott, i. Keith Carradine, Harvey Keitel) 22.10 Informativna oddaja: Beleške o prihodnosti 23.05 Dnevnik	8.25 Zimski počitniški spored: Periskop - Lutke, 9.00 Kam, kje, kako med počitnicami, 9.10 Ex libris 10.20 Smučanje: veleslalom moški, 1. tek (iz Crans Montane) 11.15 Film: Bustrov svet (ZDA) 12.50 Smučanje: veleslalom moški, 2. tek (iz Crans Montane) 15.05 Šola smučanja: Turno smučanje 15.20 Nad.: Ščuke pa ni, ščuke pa ne (Tone Partljič, 7. in zadnji del) 16.15 Mostovi (pon.) 16.55 Smučanje: veleslalom moški (posnetki iz Crans Montane) 17.25 Poročila 17.30 Otroška nanizanka: Vijavaja (Josip Jurčič, 3. odd.) 18.15 Izobraževalna oddaja: Doba televizije - Globalna zavest 18.45 Risanka, nato Danes. Obzornik 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Film tedna: Vincent, Paul, Francois in ostali (dram., Fr. 1974, r. Claude Sautet, i. Yves Montand, Michel Piccoli) 21.55 Dnevnik 22.10 Svet na zaslону	12.00 Šport: veleslalom moški 14.00 TV Novice 14.10 Rubrika: Parola mia 15.25 Otroški spored 18.00 Nad.: I cento giorni di Andrea 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRST — Razprava o aidsu GRADEŽ — Nov sistem za hitro obveščanje avtomobilistov OGLEJ — Baziliki grozi zaprtje VIDEM — Razstava umetniških ponaredb 19.30 TVD Stičiče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Hello, Larry 20.25 TV Novice 20.30 Nanizanka: I cavalieri del cielo 21.00 Sarajevo: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju - pari 22.00 Dnevnik 22.10 Dokum.: Človek proti stroju 22.45 Film: Cara, dolce nipote (r. Andrea Bianchi, i. Ursula Heinle)

CANALE 5

8.40

Nanizanka: La grande vallata

9.30

Nadaljevanki: Una vita da vivere, 10.20 General Hospital

11.10

Kvizi: Tutti in famiglia

12.00

Bis, 12.40 Il pranzo è servito

13.30

Nanizanka: Sentieri

14.30

Film: La donna del sogno (kom., ZDA 1957, r. Henry Levin, i. Pat Boone, Terry Moore)

16.30

Nanizanka: Alice

17.00

Kvizi: Doppio Slalom

17.30

Nanizanki: Love Boat, 18.30 Baretta

19.30

Variete: Studio 5

20.30

Film: Guerre stellari (fant., ZDA 1977, r. George Lucas, i. Mark Hamill, Carrie Fisher)

22.30

Dokumentarec: Big Bang (vodi Jas Gawronski)

23.35

Nanizanke: Mississippi, 0.35 Squadra speciale

ITALIA 1

8.30

Nanizanki: Gli eroi di Hogan, 8.50 Fantasilandia

9.35

Film: Richiamo del Sud (kom., ZDA 1974, r. James Goldstone, i. Patricia Neal, Ed Flanders)

TELEFRIULI

13.00

Glasbena oddaja: Music box

17.45

Nadaljevanka: Il segno del comando

19.00

Dnevnik

20.00

Informativna oddaja: Zdravstvo danes

20.30

Rubrika: Župan in njegovi ljudje

22.00

Informativna oddaja: Trentatrè

22.30

Dnevnik

23.30

Nanizanka: Bronk

0.30

Informativna oddaja: Speciale La Grotta

0.01

Glasbena oddaja: Music Box

TELEQUATTRO

15.30

Glasbena oddaja: Music box

17.45

Nadaljevanka: Il segno del comando

19.00

Dnevnik

20.00

Informativna oddaja: Zdravstvo danes

20.30

Rubrika: Župan in njegovi ljudje

22.00

Informativna oddaja: Trentatrè

22.30

Dnevnik

23.30

Nanizanka: Bronk

0.30

Informativna oddaja: Speciale La Grotta

0.01

Glasbena oddaja: Music Box

TELEPADOVA

13.00

Risanki: Charlotte, Capitano Futuro

14.00

Nadaljevanka: Pagine della vita

15.00

Rubrika: D come donna

16.30

Risanke: Superkid, Coccinella, Charlotte

18.00

Risanke: Carletto principe dei mostri, Le avventure di Huck Finn, Capitano Futuro

19.30

Nanizanka: Insiders

20.30

Film: La donna della domenica (akcij. 1975, r. Mario Comencini, i. Marcello Mastroianni, Jacqueline Bisset, J. L. Trintignant)

22.20

Film: Teorema (dram., 1968, r. Pier Paolo Pasolini, i. Silvana Mangano, Massimo Girotti)

0.30

Filmska rubrika

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00

Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00

Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Rastline, Umetnost, Mozaik; 13.20 Z revije Zveze cerkvenih pevskih zborov v Kulturnem domu v Trstu; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Gospodarska problematika; 14.40 Glasbene skice: Križem-kraž, Od Milj do Devina; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni in družbeni odmevi; 18.30 Glasbene skice; 19.20 Jutrnji spored.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00

Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Govorimo angleško; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Zbori; 18.30 S knjižnega trga; 19.00 Dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbena medigra; 19.50 Likovni odmevi; 20.00 Nastop moškega zbora Slava Klavara; 21.05 Charles Gounad: odlomki iz opere Faust; 22.30 Melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30

Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Pesmi in plesi naših narodov; 14.40 Zanimivost; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Melodije naj...naj...; 18.30 Zaključek.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30

Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Priručno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.15 Perfetta armonia; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka tedna; 15.00 Kultura in umetnost; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Kompasovi sestanki; 17.10 Bubbling; 18.33 Iz klasičnega repertoarja: Aleksander Nevski (Sergej Prokofjev); 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00

Za vsakogar nekaj; 16.00 Besede in glasba; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom, nato Ostali Trsti; med oddajami glasba.

V goriškem občinskem svetu

Dokončno odobren izvršilni načrt slovenskega srednješolskega centra

Goriški občinski svetovalci so z veliko večino glasov v ponedeljek zvečer odobrili izvršilni načrt novega slovenskega šolskega centra, ki bo zrased na zemljišču ob ulicah Puccini in Duse. Kot smo že v naši nedeljski številki podrobno pisali, bo center namenjen, ker to izrecno določa finansiranje rimskega ministrstva za šolstvo, potrebam slovenskih višjih srednjih šol. Načrt pa je prirejen tako, da bo moč v njem najti tudi prostor za učence in profesorje slovenske nižje srednje šole.

Načrtovalca arh. Marcello D'Olivio in inž. Marjan Cefarin sta podrobno obrazložila načrt. Povedala sta, kako sta prišla do tega načrta, da je treba center urediti tako, kot sta si ga zamislila. Prav ta načrt omogoča, da bo lahko v teh stavbah prostora za tudi menjajoče se potrebe naših šol. Stene med eno učilnico in drugo bodo premične. Učilnica se bo lahko povečala ali zmanjšala, upoštevajoč število dijakov v posameznem razredu. Poleg tega bo tako tudi zadoščeno morebitnim spremembam ustroja višjih srednjih šol, o čemer je več let govora.

Številni svetovalci so načrtovalcema postavili več vprašanj. D'Olivio in Cefarin sta vsem solidno odgovorila. V kasnejši razpravi se je večina svetovalcev izjavila za potrditev načrta. Pokazalo se je, da so v glavnem obveljali ista stališča, o katerih smo poročali že pred desetimi dnevi, ko so v občinskem svetu govorili o poveritvi izdelave načrta.

Arhitekt Marcello D'Olivio in inženir Marjan Cefarin

Republikanci so potrdili odklonilno stališče, ki so ga tokrat izkazali z vzdržanim glasom (pred desetimi dnevi sta predstavnika te stranke demonstrativno odšla iz dvorane). Trije fašisti so glasovali proti. Liberalnega svetovalca tokrat ni bilo. Zastopnik zelenih pa je glasoval za načrt. Zanj so se ogreli demokristjani, Slovenska skupnost, socialisti, komunisti, socialdemokrati in zeleni. Za načrt arhitekta D'Olive in inž. Cefarina je glasovalo 27 svetovalcev, trije so bili proti, dva pa sta se vzdržala.

Razpravo sta sklenila odbornik za javna dela Del Ben in župan Scarano. Ob robu velja omeniti še, da je bilo več svetovalcev iz vrst KD ter PSDI

odsotnih. To je ožigosal sen. Battello, ki je od KD zahteval več jasnosti v tem vprašanju. Prišlo pa je tudi do polemike med arh. Brunellom (PSI) in Druhuco (PRI). Prvi je republikancem očital, da so prvotno bili za slovenski šolski center, potem pa so se umaknili. Najbrž bo treba njihova stališča politično preveriti, saj ni prvič, da se distancirajo od koalicije, v kateri aktivno sodelujejo.

»Slovinci boste v Gorici imeli najlepšo šolo. Veljalo se bo učiti slovensko,« so dejali v pogovorih po glasovanju nekateri občinski svetovalci kolegom slovenske narodnosti.

Natečaj za najlepše jaslice

Prva nagrada učencem dveh slovenskih šol

Društvo za ohranjanje ljudskih tradicij v Podturnu je tudi letos razpisalo natečaj za najlepše jaslice. Udeležilo se ga je nad trideset goriških slovenskih in italijanskih osnovnih šol. Nagrajevanje se je vršilo v petek, 30. januarja, v župnijski dvorani v Podturnu.

Posebna komisija je podelila prvo nagrado ex aequo osnovni šoli Fran Erjavca iz Štandreza in šoli Oton Župančič ter likovnemu krožku iz Gorice. Pri ocenjevanju so člani komisije upoštevali predvsem ustvarjalnost in dovršenost v izdelovanju kipcev iz žgane gline. Primerna razporeditev in svetlobni efekti so še posebej ovrednotili jaslice in tako pripomogli k originalni božični kompoziciji.

Učenci in učitelji osnovne šole Fran Erjavca so postavili svoje jaslice v štandreški cerkvi, učenci osnovne šole Oton Župančič pa v šolskem atriju.

Druga in tretja nagrada nista bili podeljeni. Ostale skupine so prejele priznanje za udeležbo.

Ob zaključku lahko rečemo, da se je slovenska šola spet lepo izkazala, tokrat na področju likovne dejavnosti.

Na pobudo Inštituta Gramsci

Danes posvet o deželni enotnosti

Poročali smo že, da bosta danes in jutri v Gorici dva pomembna posveta o vprašanju enotnosti naše dežele, ki

ga prirejata Kulturni inštitut Gramsci oziroma goriško vodstvo krščanske demokracije.

Prvi posvet, ki ga prireja Inštitut Gramsci, bo danes ob 18. uri v pokrajinski sejni dvorani. Priložnost bodo izkoristili, da predstavijo knjigo Roberta Grandinettija o naši deželi v italijanskem gospodarskem svetu.

Poleg avtorja bodo govorili prof. Carlo Tullio Altan s tržaške univerze, dr. Tito Favaretto, ravnatelj ISDEE, in prof. Darko Bratina s tržaške univerze.

■ V prometni nesreči, zgodila se je v ponedeljek okrog 19. ure na Majnicah, sta se laže ranila Roberto Bon iz Gradiskute in Fabrizio Bizaj iz Gorice, Ul. Biamonti 81. Nesreča se je zgodila v bližini križišča za Ločnik.

Iz srca se zahvaljujemo za pozornost in čestitke ob 50-letnici najine poroke. Posebej se želiva zahvaliti Lovski družini na Vrhu, Balinarskemu društvu, KD Danica, Gospodarski zadrugi Vrh, sekciji VZPI-ANPI, društvu slovenskih lovcev »Doberdob« ter Poldotu, Zmagi in Danici ter njihovim družinam.
Leopold in Viktorija Devetak

razna obvestila

SPD Gorica obvešča, da se bo smučarski tečaj na Nevejskem sedlu nadaljeval, v nedeljo, 8. februarja.

Komisija za socialna vprašanja pri TO SKGZ, Združenje aktivistov OF in Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da je odprt rok za vlaganje prošnje (samoplačniki) za zdravljenje in rekreacijsko bivanje v naravnih zdraviliščih v Sloveniji v letu 1987. Rok za predložitev prošnje je do 28. februarja. Prošnje in informacije na sedežu SKGZ Ul. Malta 2, tel. 84644, ob torkih in četrkih od 10. do 12. ure.

Sekcija VZPI-ANPI Gorica obvešča, da bodo njeni odborniki na razpolago vsem, ki jih zanimajo socialna ter druga vprašanja, ob torkih in četrkih, od 16.30 do 18. ure, na sedežu Delavske zbornice CGIL v Drevoredu 24. maja 1.

Mladinski odsek KD Sovodnje prireja v nedeljo, 8. t. m., ob 20.30 mladinski ples v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vstop do zasedbe prostih mest.

KD Sovodnje priredi v petek, 6. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah večer s predvajanjem barvnih diapozitivov ob glasbeni spremljavi. Diapozitive - o lepota reke Vipave - bo prikazoval J. Hoenn.

Društvo obenem obvešča, da je zapovedano srečanje z alpinistom Petrom Podgornikom odgodeno za nedoločen čas, zaradi nesreče predavatelja.

kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 »Labirynth«.
CORSO 18.00-22.00 »Sensi«. Prepovedan mladini pod 18 letom.
VITTORIA 17.30-22.00 »Piaceri erotici per mogli calorose«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30 »Verdinvia«. Gledališka predstava.
EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 »Volčja družina«, ob 20. uri »Zakon molka«.
DESKLE 19.30 »Živeti in umreti v Latinski Ameriki«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Rita Bassi, Ul. Don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore, Ul. Rosselli 23, tel. 72341.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 8. uri Matilda Lutman vdova Bensa iz bolnišnice San Giusto v cerkev Pija X. (pri pevmskem mostu) in na glavno pokopališče, ob 9.30 Carolina Falbo vdova Marletta iz splošne bolnišnice v stolno cerkev in na glavno pokopališče, ob 11. uri Isidoro Komauli iz bolnišnice Janeza ob Boga v kapucinski cerkev in na glavno pokopališče, ob 12.30 Filomena Lombardi vdova Candela, iz splošne bolnišnice v cerkev v Strazicah in na glavno pokopališče.

Člani in odborniki SPD Gorica se klanjajo spominu Mirka Škabarja, svojcem ter članom SK Devin in SPDT izrekajo občuteno sožalje.

Počastitev L. Bratuža na Občini

Že včeraj smo na naši prvi strani poročali o ganljivi in prisrčni slovesnosti v Goriškem občinskem svetu, kjer so župan in svetovalci počastili spomin mučenika Lojzeta Bratuža ob 50-letnici njegove tragične smrti. Goriški župan Scarano je v svojem spominskem govoru poudaril vrednote tega mučenika in še zlasti dejstvo, da so se nanj fašisti spravili zaradi njegovega poštenega slovenstva.

Po enominutnem molku v katerem so svetovalci in številna publika počastili mučnikov spomin, je goriški župan poklonil sopek cvetja Bratuževi vdovi, naši priljubljeni pesnici in učiteljici Ljubki Sorli. Kot smo že poročali, sta bila na seji prisotna tudi hčerka Lojzka in sin Andrej.

Po dogovoru med načelniki skupin je sinoči govoril le župan Scarano. To zaradi tega, da ne bi bila proslava na kak način motena. Odločitev je bila tudi opravičena, saj se je v nadaljevanju seje oglašil misovec Coana. Sicer je izrazil solidarnost z družino od fašistov umorjenega Bratuža (tudi on kot dva njegova strankarska tovariša Noselli in Cosma so v komemorativnem delu seje vstali v enominutnem molku). Dodal pa je, da do nasilja prihaja tako v enostrankarskih režimih kot v demokraciji in navedel vrsto ubojev somišljenikov njegove stranke v povojnem času.

V Podgori, kot nam je povedal predsednik tamkajšnjega Rajonskega sveta, bo Bratuževa proslava v nedeljo, 15. februarja, v prvih popoldanskih urah. Pela bosta domača zbora društva Andrej Paglavac in Podgora, govorila pa prof. Albin Sirk in Silvano Poletto. Sodelovali bodo tudi učenci podgorških slovenske in italijanske šole. Proslavo prireja Podgorski rajonski svet. V Podgori so domačini na stvar zelo pozorni, saj je bil Lojze Bratuž med njimi zelo priljubljen. Vodil je tamkajšnji cerkveni zbor. Prav ko je tam vodil cerkevno petje, so ga fašisti odpeljali na njihov sedež v Gorico skupno s štirimi pevci, in jim dali piti olje, zaradi česar je mesec in pol kasneje Lojze Bratuž umrl. Podgorski pevci so Lojzetu Bratužu peli njegove Kraguljčke v slovo pod okni goriške bolnišnice, ko je tam umiral.

Prekinjen natečaj za tajnike na šolah

Šolsko skrbništvo obvešča, da je bil začasno prekinjen potek že razpisane natečaja za štiri mesta tajnika na šoli (5. mesto na funkcionalni lestvici) ki so na razpolago v šolskem letu 1986/87. Ukrep je v zvezi s preureditvijo lestvice zadolžitve. Natečaj bodo ponovno objavili, ko bo ministrstvo za šolstvo posredovalo ustrezna navodila.

Nova naročila zagotavljajo delo ladjedelnici do 1990

Nujen postopek posodabljanja naprav

Vse kaže, da bodo v tržiški ladjedelnici v prihodnjih treh, štirih letih imeli dovolj dela. Na zadnjem sestanku v Rimu, na sedežu družbe Intersind, je bil govor o novih ladjah, ki naj bi jih izdelali v ladjedelnicih Fincantieri. Gre za zajeten paket naročil, ki obsega kar 26 ladij. Vsaj pet ali šest ladij bodo gradili v Tržiču. Tako so iz Rima potrdili tudi predstavniki tovarniškega sindikalnega sveta (Francovig, Peric in Joan), ki so se udeležili srečanja na sedežu Intersinda. V tržiški ladjedelnici naj bi zgradili ladjo za prevoz premoga, kontejnerko, ladjo za prevoz sipkih tovarov ter eno ali dve luksuzni ladji za križarjenje.

Gradnja omenjenih plovil bi zagotovila dovolj dela do konca desetletja. Najbrž pa bodo tržiški ladjedelnici poverili še gradnjo vojaških plovil, zlasti podmornic.

Če je vest o zagotovljenih naročilih precej ublažila zaskrbljenost o nadaljnji usodi ladjedelnice, predvsem glede zaposlovanja, pa še ni povsem jasno, kdaj se bo dejansko pričela gradnja omenjenih ladij. Če se bodo pripravljala dela (načrtovanje) zavlekla, bo v ladjedelnici nujen dodatni poseg po dopolnilni blagajni. Trenutno je v takem položaju okrog 600 delavcev, v prihodnjih mesecih pa bo število zelo verjetno naraslo na tisoč, ali celo več. V zaključni fazi je namreč gradnja orjaške ploščadi Micoperi, v vojaškem sektorju se zaključujejo dela na dveh podmornicah, nekaj več dela imajo še na ladiji za sipki tovar.

Gradnja novih ladij bi se morala pričeti že v jeseni. Samo tako bi se izognili novim težavam in obsežnejšemu posegu po dopolnilni blagajni.

Glede novih naročil velja posebno zanimanje za gradnjo ene, (morda pa tudi dveh) luksuznih potniških ladij. Gre za 70 tisoč tonsko velikanko, dolgo skoraj 250 metrov, široko 32 metrov, visoko 46 metrov, v katero bodo vgradili motor z dvanajst tisoč konjskimi močmi. Pridobitev novih naro-

čil za tržiško in druge ladjedelnice družbe Fincantieri pomeni tudi pridobitev naročil za tovarno Velikih motorjev v Boljuncu.

Istočasno z vestjo o skorajšnji konkretizaciji naročil, ki naj bi zagotovila razmeroma mirno obdobje tržiški in drugim ladjedelnicam z državno udeležbo, pa ne gre pozabiti tudi na druge aspekte, kot posledico nedavno sprejetih odločitev v okviru EGS. Ladjedelnice in posebej italijanske, se bodo morale zelo naglo posodobiti, predvsem pa ne bodo mogle, tako kakor doslej, računati na izdatnejšo pomoč iz javnih skladov.

Začenja se torej, kljub zagotavljenim naročilom, zelo težavno obdobje, med katerim je treba računati tudi z zmanjševanjem števila odvečne delovne sile v tem sektorju.

Vest o novih naročilih so seveda ugodno sprejeli delavci ladjedelnice in v tovarniškem sindikalnem svetu, kjer pa istočasno opozarjajo na potrebo po takojšnjem začetku posodabljanja in prenove naprav. Ta postopek bi se moral zaključiti do konca desetletja.

Podrobnosti o gradnji novih ladij bodo predvidoma znane čez kakšen teden, ko bo, tokrat v Trstu, srečanje s predstavniki družbe Fincantieri.

Vlomili v lekarno na Travniku

Neznanci so v noči od ponedeljka na torek vlomili v lekarno na Travniku ter se polastili približno 100 tisoč lir v gotovini, odnesli pa so tudi nekaj mamil. V notranjost so vdrl skozi stransko okno na dvoriščni strani lekarnе. Vlom je včeraj zjutraj odkril upravitelj lekarnе Dario Providenti. Že dalj časa ni bilo slišati o vlomih v lekarnе. Obdobje zatišja je zdaj, kot kaže, prekinilo.

V teku je preiskava.

Vprašanje svetovalca Gergoleta v Doberdobu

Gre tržiški odpadni material v globine Sabeljskega jezera?

Gre material, ki ga kopljejo zaradi del za razširitev tržiške železniške postaje, res v Sabeljsko jezero? Vprašanje je postavil svetovalec Maks Gergolet na zadnji seji občinskega sveta v Doberdobu. Povedal je, da so ga seznanili o tem, da tovarnjaki odvažajo tja zemljo in material od izkopa. Župan Lavrenčič je dejal, da bo uprava nemudoma preverila, če je to res. V tem primeru je napovedal, bo Občina zelo ostro postopala proti odgovornim.

Karlo Ferletič je načel enega med problemi, ki so povezani z močno vojaško prisotnostjo na območju doberdobske občine. Ugotovil je, da je cesta med Poljanami in Zagrajem vedno bolj umazana in polna zemlje (kar med drugim povzroča tudi nevarnost za promet), ki jo puščajo oklopna vozila, ko se vračajo z vežbanj po kraških gmajnah. Pozval je župana, naj posre-

duje pri vojaških oblasteh, da bi poskrebale za odpravo te nevarnosti.

Svetovalec opozicije Jarc je ugotovil, da pred šolo še vedno ni prometnih znakov, ki bi voznike opozarjali, da je potrebna dodatna previdnost zaradi prisotnosti otrok. Župan je zagotovil, da bo Občina čimprej odpravila to pomanjkljivost s postavitvijo tabel in napisov na cestiščih.

Na seji so tudi odobrili varianto v načrtu za ojačenje javne razsvetljave. Sprememba bo omogočila razsvetlitev cerkve v Doberdobu in Jamljah ter športnega parka. Višji strošek bodo krili z že razpoložljivimi sredstvi, ki so jih prihranili ob podelitvi del.

Prav tako je bila odobrena točka, ki zadeva potrditev že obstoječega dodatnega davka na uporabo električne energije tudi za tekoče leto.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV

DAN SLOVENSKE KULTURE

Avditorij, Ulica Roma

Petek, 6. februarja, ob 18. uri:

ODPRTJE ANTOLOŠKE RAZSTAVE FOTOGRAFA

MILENKA PEGANA

□ □ □ □ □

Kulturni dom Gorica. Sobota, 7. februarja, ob 20. uri:

PREBLISK

Kulturno bogastvo Slovencev v Videmski pokrajini

SODELUJEJO: Trepetički, Rino Chinese in Giovanni Di Lenardo, Keko z ansamblom SSS

Govoril bo: FERRUCCIO CLAVORA

Stari pisatelj dobil nagrado Nonino

Spomenik težkemu življenju priseljencev v romanu »Call it Sleep« Henryja Rotha

»Kmečki svet umira. Ne bo več moč priklicati ga k življenju. Ohraniti pa moramo spomin nanj. Takšne prireditve kot so današnja nas spominjajo na naše kmečke korenine, na svet v katerem smo živeli še pred nekaj desetletji. Spominjajo na čistost človekovega življenja, ki ga je civilizacija pokvarila.« Tako je v soboto v Percotu blizu Vidma povedal Tonino Guerra, znan italijanski narečni pesnik (doma iz Romagne) ter svetovno priznani filmski scenarist, potem, ko je dobil nagrado Nonino Risit d'aur.

Tudi tokrat se je, najprej pod veliko tovarniško lopo, potem pa v tovarniškem skladišču, okrog pogrnenih miz, zbralo nad 450 povabljenec, ki so prišli iz vse Italije, pa tudi iz drugih držav. Šlo je za trinajsto podelitev nagrade Nonino Risit d'aur, ki jo vsako leto v tem času podelijo priznanim literatom in tudi drugim, ki so na tak ali drugačen način s svojimi deli ovrednotili kmečki svet.

Prva leta je bila nagrada deželne značaja. Zatem je dobila italijanski vsedržavni obseg. Sedaj, že nekaj let ima mednarodni prizvok. Nagrajence izbira kvalificirana žirija, ki jo vodi pisatelj Mario Soldati. V njem so pisatelji, novinarji, zgodovinarji.

Pobudo za nagrado je dala lastnica tovarne Giannola Nonino. Šla je v to akcijo, ki je istočasno kulturna in tudi reklamna. Svetovno časopisje in druga sredstva množičnega obveščanja veliko poročajo o teh vsakoletnih nagradah in v kronikah prihaja seveda do izraza tudi dejstvo, da za nagrado skrbi tovarna v kateri pridelujejo kvalitetna žganja. Za produkcijo teh žganj skrbi gospodar Benito, Giannolin mož. V akcijo pa je podjetna gospodinja spretno vključila tudi tri hčerke. Na sobotni prireditvi so v posebne sode poimenovane po treh dekletih, Cristini, Antonelli in Betty, dali posebno žganja. Sode bodo odprli čez deset let, ko bo žganjarna praznovala stoletnico.

V soboto so se »zadovoljili« z devetdesetletnico. Ob tej priložnosti so v nekaj sto numeriranih izvodih izdali zgodovinski opis žganjarne, ki ga je fabularno napisal Emilio Rigatti, ilustriral pa znani avtor Ciputtija in drugih otroških slikanic Altan.

Povedano je bilo, da v Percotu podelijo vsako let več nagrad. Prvo mednarodno. Drugo italijansko. Tretjo italijanskemu piscu za dokumentarno ali podobno delo iz kmečkega sveta ali gastronomije. Četrto za strokovno ovrednotenje kmetijstva, trt oziroma vina še posebej.

V Noninov Gotha nagrajencev so vpisali blesteča imena svetovno znanih piscev. Jorge Amado, Leopold Sedar Senghor, Claude Levi Strauss, letos pa Henry Roth, so dobili dosedanje štiri menarodne nagrade.

Gina Marpillero, Mario Rigoni Stern, Leonardo Sciascia, Piero Camporesi, Giorgio Bocca, Nuto Revelli, letos pa Tonino Guerra, so dobili italijanske nagrade z naslovom Risit d'aur.

Ulderico Bernardi, Enrico Ballone, Tullio Kezich, Nico Agostinetti, Nico Naldini, letos Folco Portinari, so nekateri od nagrajencev za razna dela iz kmečkega življenja.

Ob tej priložnosti pa nagrajujejo tudi strokovnjake oziroma ustanove. Sklenili so nekak krog, je bilo povedano. Nagradili so posamezne vinogradnike, ker so ovrednotili neke vrste trt, pordenonsko pokrajinsko upravo, letos pa videmsko univerzo.

Seveda je največ zanimanja veljalo ameriškemu pisatelju poljsko-judovskega izvora Henryju Rothu. V ZDA se je še mlad z družino priselil prihajajoč iz Galicije. V novi domovini je živel nelahko življenje priseljence, ki je po ameriških pojmih sodil med manjvredne državljane. Bil je sredi svojih dvajsetih let, ko je napisal roman o lastnih doživljajih v otroških letih. Dal mu je naslov »Call it Sleep«.

ep«. Roman je izšel leta 1934. V njej je bila čudovita živa pripoved o priseljencih v Novi svet. Bilo je to v letih, ko so v Ameriki uspevali pisatelji, ki so opisovali socialne tegobe ameriškega sveta, pisatelji, ki so postali znani širom po svetu, kot Faulkner, Dos Passos itd.

Iz nerazumljivih razlogov, čeprav je imel naročila za drugo pisanje, pa se je Henry Roth umaknil. Kot kak Cincinnati. Šel je v Kalifornijo, na neko farmo, in se pričel (tudi to uspešno) ukvarjati z veliko gosjo farmo.

V to mirno in tudi idilično kmečko življenje, sicer polno tudi gospodarskih problemov, so segli nekateri znani ameriški literarni kritiki. Leta 1960, dobrih šestindvajset let po izidu romana, so »Call it Sleep« ponatisnili. Uspeh je bil takojšen in prodoren. Samo v angleško govorečem svetu so prodali dva milijona izvodov tega romana. Preveden je v več jezikov. V Italiji je prevod izšel lani z naslovom »Chiamalo sonno«.

Na sobotnem slavlju v žganjarni Nonino v Percotu se je mož, 81 let star, prav toliko kot predsednik žirije Mario Soldati, čutil počaščenega, vendar pa pokazal, da ni na to veliko pripravljen. Povedal je kaj je mislil narediti takrat ko je napisal roman, ki je postal uspešnica. Hotel je postaviti spomenik stotisočim ljudem, ki so revno živeli tako v newjorskih predmestjih kot v tistih drugih ameriških velemest, ki so se borili za kosček kruha, ki so verjeli, da je Novi svet boljši in pravičnejši od revnih dežel, ki so jih zapustili takrat ko so se odločili za selitev čez Veliko lužo.

MARKO WALTRITSCH

Najbolj iskano v Tržaški knjigarni

1. Zbornik JADRANSKI KOLEDAR (Založništvo tržaškega tiska)
2. Elena Marcon - Manuel Mongini: SVETOVNA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI (Mladinska knjiga)
3. Janko Pleterški: NARODI, JUGOSLAVIJA, REVOLUCIJA (Državna založba Slovenije)
4. Blaise Pascal: MISLI (Mohorjeva družba)
5. Anton von Mailly: LEGGENDE DEL FRIULI E DELLE ALPI GIULIE (Editrice Goriziana)

V sežanski knjižnici »Srečko Kosovel«

Srečanje s slikarjem in ilustratorjem I. Seljakom - Čopičem

Čeprav bo Ivan Seljak - Čopič praznoval svojo 60-letnico šele ob izteku letošnjega leta, ga je sežanska knjižnica povabila ob slovenskem kulturnem prazniku med svoje obiskovalce, da bi se srečali s tem pomembnim umetnikom in z razstavo počastili njegov jubilej.

Ivan Seljak je bil v partizanih naš najmlajši upodabljač umetnik, saj je imel komaj 15 let. A že takrat je bil opazen njegov slikarski talent, saj je uspešno ilustriral in oblikoval partizanski tisk, in s tem postavil temeljni kamen k svojemu poznejšemu slikarskemu opusu. S svojim bogatim likovnim opusom, ki obsega ne le svojevrstno slikarstvo v različnih tehnikah, temveč tudi vrsto pomembnih mozaikov in bogato ilustratorsko delo, se je trajno zapisal med najpomembnejše slovenske likovne ustvarjalce in si pridobil velik krog občudovalcev. V Sežano smo ga povabili zaradi njegovega pomembnega ilustratorskega in opremljevalskega dela, saj se je po zaslugi Seljakovega kot še nekaterih kvalitetnih ilustratorjev povzpel slovenski mladinski tisk na visoko umetniško raven. Prevelik bi bil seznam knjig, ki jih je ilustriral Ivan Seljak-Čopič, če bi jih hoteli vse naštet. Pa naj omenim le nekatere: Afriške pripovedke, Knjiga o Titu, Posadka brez ladje, Vesele in žalostne o mulah, Balada o trobenti in oblaku, Lepi janičar, Otroci črnega rodu, Krst pri Savici itd. Razloge za rast in uspehe za dognanost in umetniško prepričevalnost njegovega ilustratorskega dela, moramo iskati predvsem v nazoru, ki med posameznimi umetnostnimi nalogami in zvrstmi ne postavlja kvaliteten, moralnih in etičnih mej, temveč jih obravnava kot enotno področje enako zavzetega dela rastočega iz temeljitih študijskih zaznav. Razen tega pa Seljakove ilustracije izdajajo prav tisti široki in dozoreli umetnostni nazor, ki ga lahko razberemo iz njegovih monumentalnih stenskih dekoracij, sgraffitov, mozaikov in slik. V Seljakovih ilustracijah so prepoznavni njegovi spomini iz otroštva iz rodne Idrije in okolice, tisti rovtarski svet, ki je že davno izoblikoval svoj funkcionalni tip življenja, prav tako pa tudi tisti svet, ki ga je podoživljal kot mlad partizan medvojno in ki mu je vzbudil spontani odpor proti vsemu nenavadnemu neljudskemu in nemoralnemu. Ivan Seljak-Čopič je že leta 1943 sodeloval pri časopisu Šerčerjeve briga-

de »Udarnik«. Toda šele po vojni se je razmahnila njegova energija in odtlej ga zasledimo kot več ali manj stalnega ilustratorja pri časopisih in revijah za mladino in starejše kot so: Pionir, Kurirček, Pionirski list, Mladina, Cican, Borec. S svojimi pretehtanimi prispevki je požlahtnil in obogatil mnoge knjige tako otroške in mladinske, ki smo jih zgoraj našeli, a dolžina seznama ni toliko pomembna saj se Seljakove ilustracije ne vtisnejo v spomin zaradi količine, temveč zaradi značilnih potez, stilizacij in barv, skratka zaradi izvirnega umetniškega oblikovanja, ki jih tako močno loči od vsega kar smo na tem področju po vojni dobili.

S svojim likovnim izrazom nam dokazuje svoje prepričanje, da naloga umetnika v nobenem primeru ni posnemanje narave in njenih oblik, kajti ni upodabljač tehnik ali načina, ki bi to v kolikor toliko zadovoljivi meri dopuščala ali omogočala. Pač pa naj umetnik razkriva notranje razmerje v naravi, naj spozna red, ki vlada med njenimi naštetimi sestavinami in naj razume zakonitosti, ki so temelj tega reda in eksistence — tudi prirodnih oblik v skrajni posledici.

V svojih kompozicijah, ki temeljijo predvsem na jasni, ostri brezkompromisni in zelo konstruktivni risbi, povzema tako Seljak v sublimatu vserazumsko ugotovljeno in preoblikovano ali na novo ploskvi ustrezno oblikovane zakonitosti in razmerje iz prirode, hkrati pa seveda tudi samostojno ustvarja, saj mu tak postopek omogoča v teh okvirih, velik razmah ustvarjalne domišljije.

Vse te nove pridobitve, ves ta na novo zgrajeni nazor je Ivan Seljak-Čopič dosledno uporabil tudi pri ilustracijah. Vsebinsko se poskuša vselej prilagoditi literarni predlogi, tudi v primeru, če mu nikakor ni všeč ali pa blizu — toliko časa bere in potem premišljuje ter se poskuša zživeti v opisane dogodke in položaje, osebe in njihovo notranje življenje, da si polagoma ustvari o vsem svojo lastno podobo, katero potem po vseh omenjenih zakonitostih in z vsemi svojimi značilnostmi oblikuje. Tako nastajajo cikli njegovih izvirnih in nenavadnih močno osebnih ilustracij, ki se po oblikovni plati organsko vključujejo v svet knjige in tipografije; po vsebinski pa

pomenijo enakovreden delež piscu, saj njegov svet prenašajo z izvirnimi sredstvi in lastno upodabljačo metodo v obliki umetnikovega osebnega doživetja v spremljajočo, nikakor pa podrejeno ilustracijo.

Seljak je s svojim ilustratorskim delom dosegel na tem področju visoko raven kakršno dosežejo le redki svojemu poslanstvu resnično predani umetniki.

Dasiravno je v tem zapisu govor predvsem o ilustratorskem delu, bo razstava v knjižnici sestavljena iz dveh delov in sicer bo na ogled izbor ilustracij in akvarelov, saj je Seljak znan kot dober akvarelist.

Ob otvoritvi razstave bo tudi predstavitev knjige Marije Vojskovič Tržančani. Kulturnega večera se bosta udeležila oba ustvarjalca, knjigo pa bo predstavil urednik knjižnih izdaj pri ZTT Marko Kravos, sodelovala pa bo tudi igralka Alda Sosič. Obiskovalci večera si bodo ob tej priliki knjigo tudi kupili.

Razstava bo na ogled do 21. 2. 1987. (A. N.)

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV
Trst, Gorica, Čedad

dan slovenske kulture

gorica, 6.-7. februarja 1987
trst, 7.-8. februarja 1987

kulturno delo slovencev
v videmski pokrajini

revije

5. št. revije Galeb

Nova, peta številka Galeba se po uvodnih pesmicah Neže Maurer in Danila Gorinška spominja obletnice smrti Franceta Prešerna. V tem smislu Galeb objavlja odlomek iz »Romana o Prešernu« pisateljice Ilke Vašetove.

V naslednjih straneh se zaključuje povest Sandija Sitarja »Človečki iz računalnika«. Sledijo pesmi in povesti, ki so jih napisali Galebovi sodelavci, kot so Meta Rainer, Franjo Francič, Vojan Tihomir Arhar, Janez Bitenc, Helena Bizjak, Berta Golob, Stana Vinšek, Smiljan Samec in drugi.

V kolikor je Galeb tudi ilustrirana revija, velja posebej imenovati prav ilustratorje, ki bistveno prispevajo k celoviti podobi Galeba. Med njimi srečamo uveljavljene ilustratorje iz Slovenije in tudi vrsto mladih ilustratorjev z našega konca. Stalna gosta sta tako Jelka Reichman in Božo Kos, oba sta ilustrirala že vrsto knjig za otroke, tu so še Bine Rogelj, Marjanca Jemec Božič, Borut Pečar in drugi.

Med našimi ilustratorji se uveljavljajo s stalnim sodelovanjem in primernimi ilustracijami Liana Drašček, Magda Tavčar, Andrej Vodopivec, Benečan Alessio Petricig, Diego Kolarič in seveda še kdo, ki v tej številki Galeba ni zastopan. Vsekakor je treba pozdraviti dejstvo, da je Galeb »vzgojil« vrsto mladih ilustratorjev, med katerimi prav gotovo lahko zasledimo dobre risarje, ki znajo ujeti pravi utrip ilustracij za otroke. Trst ima prav gotovo lepo tradicijo v ilustraciji knjig in raznih drugih tekstov. Naj bi omenil vsaj Milka Bambiča, ki je velik del svojega ustvarjanja namenil prav ilustracijam. Pozneje so se uveljavili še drugi, med njimi naj omenil Klavdija Palčiča, ki je veliko ilustriral za otroke. Sedaj pa imamo že vrsto novih talentov.

Mimo zgoraj zapisanih misli, naj omenimo še, da je barvna priloga Galeba tokrat posvečena Slovenski ljudski knjižnici v Gorici in značilnostim kraške arhitekture, tu so še razne uganke, križanke, rebusi itd. Devan Cesar piše o računalnikih, Marij Čuk pa objavlja recenzijo knjig. Veliko je tudi malih bralcev, ki so za to številko Galeba prispevali svoje spise.

Berite

»Novi Matajur«

Galerija Cartesius je pred kratkim pripravila razstavo domačih in tujih grafičnih mojstrov. Zadnja priložnost za ogled je še danes

Smučanje: Švicarkam spet zlato in srebro v ženskem superveleslalomu za SP v Crans Montani

Zgodovinski uspeh Jugoslovanke Mateje Svet

CRANS MONTANA — Medtem ko se na SP v Crans Montani nadaljuje veliko švicarsko slavje, je 19-letna Mateja Svet z osvojitvijo bronaste kolajne v včerajšnjem superveleslalomu dosegla doslej največji uspeh jugoslovanskega ženskega smučanja. Za Jugoslavijo je to sploh tretje odličje na svetovnih prvenstvih: prvi dve sta osvojila Bojan Križaj (srebro) in Boris Strel (bron) leta 1982 v Schladmingu. Mateja je bila tudi edina, ki je prekinila švicarsko premoč, sicer bi domačinke osvojile vsa tri prva mesta: zmagala je namreč Maria Walliser, ki je osvojila zlato že v smuku, na drugo mesto se je uvrstila njena rojakinja Michela Finini, tretja je bila Svetova in takoj za njo spet Švicarka, Vreni Schneider.

Za Svetovo je ta uspeh še toliko večji, ker je superveleslalom doslej res izredno malo trenirala. Poleg tega je bil to njen prvi nastop sploh na letošnjem SP, bila je tudi edina Jugoslovanka, ki je včeraj tekmovala, a pozabiti ne gre niti tega, da je naredila

nekaj napak (kljub temu je imela najboljši vmesni čas), sicer bi bila njena uvrstitev še boljša. Prav gotovo bi prehitela Figinijevo, za katero je zaostala le za dve stotinki sekunde. »Po smuku sem bila prepričana, da sem zmagala, tokrat pa sem se zaradi Svetove in Figinijeve tresla,« je povedala sama Walliserjeva, kar potrjuje domnevo, da bi Mateja brez vseh napak morda ogrozila tudi njeno prvo mesto. »Tretje je mesto me je presenetilo,« je s svoje strani povedala Mateja, »v tej sezoni sem v svetovnem pokalu dosegla dva dobra rezultata, a na njihovi osnovi nisem mogla pričakovati tako velikega uspeha.« Vsekakor je to odličje izrednega pomena za celotno jugoslovansko reprezentanco, ki bo sedaj startala dosti manj obremenjena.

Popoln polom so včeraj doživele Italijanke: najboljša, Delagova, je bila šele 28.

VRSTNI RED: 1. Walliser (Švi.) 1'19"17; 2. Figini (Švi.) 1'20"18; 3. Svet (Jug.) 1'20"23; 4. Schneider (Švi.) 1'20"25; 5. Eder (Av.) 1'20"65; 6. Armstrong (ZDA) 1'21"07; 7. Wolf (Av.) 1'21"39; 8. Gerg (ZRN) 1'21"40; 9. Oerlti (Švi.) 1'21"72; 10. Fernandes-Ochoa (Šp.) 1'21"73; 28. Delago 1'24"66; 30.

Marzola 1'24"95; 31. Compagnoni 1'25"04; 35. Erlacher (vse It.) 1'25"61.

Danes moški veleslalom

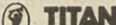
Švicarji seveda nič ne skrivajo namere, da tudi danes še bolj obogatijo svojo bero kolajn. Med glavne favorite

KOLAJNE

	Z	S	B
Švica	5	4	1
Luksemburg	1	1	0
Avstrija	0	1	1
ZRN	0	0	2
Jugoslavija	0	0	1
ZDA	0	0	1

smučarske varnostne vezi

TYROLIA®

PROIZVODNJA: TITAN

PRODAJA: Slovenijašport

Nogomet: italijanski pokal

Izzrebali pare osmine finala

MILAN — Včeraj so izzrebali pare osmine finala italijanskega nogometnega pokala. Le-ti so: Cagliari - Torino; Roma - Bologna; Atalanta - Casertana; Napoli - Brescia; Juventus - Lazio; Empoli - Inter; Verona - Cremonese; Milan - Parma.

Prva srečanja bodo igrali 25. t. m., povratna pa 29. 4.

Danes v Palermu »olimpijci« Italije proti Romuniji

PALERMO — Danes ob 14.30 bo v Palermu prijateljska nogometna tekma med olimpijskima reprezentanca ma Italije in Romunije. Italija bo igrala v naslednji postavi: Tacconi, Tassotti, De Agostini, Iachini, Brio, Cravero, Mauro, Galia, Carnevale, Romano, Virdis. Tekma bo tudi po TV.

Sarajevo - Velež 2:0

ČAPLJINA — V včerajšnji prijateljski nogometni tekmi je Sarajevo premagalo Velež z 2:0 (0:0). Strelca za Sarajevo sta bila Baranjak (62) in Bajič (80).

Zimske mladinske igre na Piancavallu Slovenija včeraj najuspešnejša

PIANCAVALLO — Prvi tekmovalni dan 3. izvedbe zimskih mladinskih iger Alpe Jadran na Piancavallu je bil najbolj uspešen za reprezentanco Slovenije, ki se je uveljavila tako v ženskem slalomu kot v smučarskih tekih (moški) in v biatlonu, v moškem slalomu je zmaga šla zastopstvu Salzburga, v ženskem teku pa Tridintenske-Gornjega Poadižja. Rezultati:

SLALOM ŽENSKE: 1. Brlec (Slovenija) 1'29"12; 2. Franzil (Koroška) 1'29"60; 3. Niederseer (Salzburg) 1'29"66; SLALOM MOŠKI: 1. Moser (Salzburg) 1'25"84; 2. Levis (Veneto) 1'26"29; 3. Conselvan (Veneto) 1'26"46; TEK ŽENSKE: 1. Troker (Tridentinska-Gornje Poadižje) 9'17"1; 2. Baron (Furlanija-Juljska krajina) 9'27"7; 3. Pflueger (Salzburg) 9'37"2; TEK MOŠKI: 1. Nunar (Slovenija) 12'28"9; 2. Ringhofer (Štajerska) 12'33"2; 3. Semenzato (FJK) 12'33"5; BIATLON: 1. Ožbolt (Sl.); 2. Messner (TGP); 3. Starbek (Sl.); HOKEJ NA LEDU: TGP - FJK 17:2, Veneto - Salzburg 16:2, Slovenija - Štajerska 9:2,

Bavarska - Lombardija 20:1, Koroška - Zgornja Avstrija 22:0, Koroška - TGP 4:1, Bavarska - Veneto 16:0, Koroška - Štajerska 4:0, Bavarska - Slovenija 4:3.

Danes prva odličja

SARAJEVO — Na evropskem prvenstvu v umetnostnem drsanju v Sarajevu bodo danes podelili prve kolajne, in sicer v športnih parih.

Heysel: obtožili belgijskega kapetana

BRUSELJ — Kot se je izvedelo iz belgijskih časopisnih virov, so v zvezi s tragedijo na belgijskem stadionu Heysel, kjer je med tekmo Juventus - Liverpool izgubilo življenje tudi 32 italijanskih navijačev, obtožili nenamernega umora kapetana belgijske žandarmerije Johana Mahieuja, ki je povečal varnostnim silam na stadionu. Poleg 26 navijačev Liverpoola bi se pred sodniki morala zagovarjati tudi glavni tajnik belgijske nogometne zveze Roosen in major Kensier.

seveda sodita Zurbriggen in Gaspoz. Vendar so tudi Italijani trdo odločeni, da si izborijo mesto na zmagovalnem odru. V skupni uvrstitvi svetovnega pokala v veleslalomu namreč še vedno vodi Pramotton, vendar z rezultati, ki jih je dosegel v decembru, tako da so upi eno, resničnost pa precej drugačna. Poleg Pramottona bodo nastopili še Girdarelli, Stenmarka in Wasmeierja. Jugoslovani danes ne računajo na kolajno: »Za nas bi bil uspeh že to, da bi se eden uvrstil med prvo deseterico,« je izjavil trener »plavih« Matjaž Kranjc. Nastopili pa bodo Petrovič (startal bo 3.), Čizman (19.), Benedik (29.) in Žan (33).

Poleg Gaspoza, Zurbrigigna in Pramottona med glavne favorite uvrščajo še Girardellija, Stenmarka in Wasmeierja. Jugoslovani danes ne računajo na kolajno: »Za nas bi bil uspeh že to, da bi se eden uvrstil med prvo deseterico,« je izjavil trener »plavih« Matjaž Kranjc. Nastopili pa bodo Petrovič (startal bo 3.), Čizman (19.), Benedik (29.) in Žan (33).

PREOSTALI SPORED SP:
DANES: veleslalom moški (10.30 in 13.00); JUTRI: veleslalom ženske (10.30 in 13.00); PETEK: počitek; SOBOTA: slalom ženske (10.00 in 12.30); NEDELJA: slalom moški (10.00 in 12.30).

Rokomet: v prvenstvu moške D lige Sodnika glavna junaka...

Kras Trimac - Cividin 18:24 (11:12)

KRAS TRIMAC: Aleks Milič, Skuppek 5, Sardo 2, Raseni 2, Mitja Grilanc 5, Gruden 2, Simoneta, Kozlovič, Predonzani, Marko Milič, Marko Sardoč 2, Klinec.

Glavna protagonista tega srečanja sta bila nedvomno sodnika, ki sta s čudnimi odločitvami v glavnem oškodovala le krasovce in glavni vzrok njihovega poraza je bila prevelika napekost na igrišču, ki jim je onemogočila, da bi predvajali običajno igro, čeprav je treba le priznati, da je bila ekipa Cividina zelo soliden, a nikakor ne nepremagljiv nasprotnik. Tržačani so v teku 60 minut dobili le dva opomina, zelo pa sta bila z njimi radodarna sodnika, saj sta jim dosodila kar sedem 7-metrovk. Za nameček pa so se gostje tudi tokrat proslavili (kot se je tudi že zgodilo prejšnjo sredo v Zgoniku proti Cividinovim mladincem) z običajno psovko »sciavi« in v teh obtežilnih okoliščinah je bilo Lazarjevim varovancem skoraj nemogoče priti do pozitivnega rezultata. (Z. Š.)

Košarka: 1. jugoslovanska liga

Partizanu derbi v Sarajevu

Osrednje srečanje včerajšnjega 16. kola prve jugoslovanske košarkarske lige je bilo v Sarajevu, kjer je beograjski Partizan s točko razlike premagal domačo Bosno. Pri Bosni je bil najboljši strelec Mitrovič z 29 točkami, pri gostih pa Paspalj (25).

Izidi 16. kola: Bosna - Partizan 81:82; MZT Skopje - Šibenka 86:105; Cibona - Sloboda DITA 105:96; Budućnost - Rabotnički 101:82; C. zvezda - Borac 98:88; Jugoplastika - Zadar 91:83.

Lestvica: Cibona Zagreb 32; Partizan Beograd 26; Jugoplastika Split 24; Bosna Sarajevo, Šibenka Šibenik in C. zvezda Beograd 20; MZT Skopje 12; Zadar 10; Borac Čačak in Budućnost Titograd 8; Sloboda DITA Tuzla in Rabotnički Skopje 6.

Danes ČSSR - Italija

PRAGA — Danes se bosta v Pragi v prijateljski košarkarski tekmi spoprijeli češkoslovanski in italijanski reprezentanca. Srečanje bo posredno po italijanski TV med rubriko »Športna sredi«.

Odbojka: drevi prijateljska tekma

Meblo - Agorest

Drevo ob 19.30 bo v Nabrežini prijateljska odbojkarška tekma med združenima ekipama Mebla in Agoresta. Goriško moštvo, ki v D ligi nima enakovrednih nasprotnic, bo skušalo nuditi objektivno močnejšim drugoligasičam čimboljši odpor.

Hoja: Ruzzier peti

Pred dnevi je bil v kraju Bovisio Masciago pri Milanu meddeželni del zimskega prvenstva v hoji. Na tekmo vanju so nastopili vsi najboljši hitrohodci šestih dežel severne Italije. V tej ostri konkurenci, ki je bila tudi kot kvalifikacija za državni finale, je nastopil tudi naš atlet Fabio Ruzzier, ki je na 15 km dolgi progi v konkurenci 40 tekmovalcev osvojil odlično 5. mesto (1.07'16", kar je osebni rekord). Zmagal je državni reprezentant Tucceschi.

Namizni tenis: mladinske deželne kvalifikacije

Dve Krasovi ekipi na DP

V nedeljo so bile v Zgoniku mladinske ekipne deželne kvalifikacije za nastop na državnem prvenstvu, ki bo v drugi polovici maja, verjetno v Veroni. Ena izmed Krasovih ekip (Tanja Ukmar in Alenka Obad) si je že pred časom priborila vozovnico za državno prvenstvo, iz deželnih kvalifikacij pa je izšla še druga v sestavi Martina in Tanja Raubar. Le-ti sta se najprej s 3:0 otresli Krasa D v postavi Širca - Colja. Izidi: T. Raubar - Širca 2:0 (21:13, 21:15); M. Raubar - Colja 2:0 (21:17, 21:16); T. in M. Raubar - Širca in Colja 2:0 (21:18, 21:11).

Zatem sta Tanja in Martina Raubar s 3:2 strli odpor Krasa C (Čok - Marušič). Izidi: M. Raubar - Marušič 0:2 (16:21, 17:21); T. Raubar - Čok 2:0 (21:16, 21:7); M. in T. Raubar - Marušič in Čok 2:1 (22:24, 21:14, 21:17); T. Raubar - Marušič 1:2 (21:7, 24:26, 14:21); M. Raubar - Čok 2:1 (18:21, 22:20, 21:11).

Svojo zmagovito pot sta T. in M. Raubar sklenili z zmago s 3:0 proti GMT. Izidi: T. Raubar - Siega 2:0 (21:8, 21:15); M. Raubar - Pereson 2:1 (18:21, 21:11, 23:21); M. in T. Raubar - Siega in Pereson 2:0 (21:12, 21:16).

Ostala izida: Kras C - Kras D 3:0, Čok - Širca 2:0 (21:12, 21:14), Marušič - Colja 2:1 (21:19, 16:21, 21:13), Čok in Marušič - Širca in Colja 2:0 (21:18, 21:17); Kras C - GMT 3:1, Marušič - Siega 2:0 (21:13, 21:6),

Košarka: v nedeljo v promocijskem prvenstvu

Borovci na samem vrhu lestvice

Stella Azzurra - Bor Radenska 67:71 (36:35)

BOR RADENSKA: Kovačič 2 (0:1), Korošec 22 (3:4), Salvi 3 (1:2), Klobas 21 (1:1), Barini, Š. Semen, Z. Š. Pregarc 14 (1:2), Kneipp (0:4), A. Semen 2, Smotlak.

SODNIKA: Cerebuh in Apollonio iz Trsta. PM: 11:20. PON: A. Semen (33), Kovačič (34), Š. Semen (37), 3 TOČKE: Korošec 1, Pregarc 1.

Borovim košarkarjem je naposled uspelo, da so se prebili na sam vrh razporednice in to prav sredi prvenstva. »Film« nedeljskega srečanja je razburljiv. Resnici na ljubo moramo še pristaviti, da je bil to dvoboj živcev in srca, ki je številne gledalce bolj preseljeval zaradi agonizma kot pa zaradi tehničnih fines. Vatovčevi varovanci so nesporno dokazali, da jim srca ne manjka in da je moč tekme osvajati z odlično igro v obrambi. Borovci so se predstavili brez poškodovanega Pierija in s Pregarcem, ki je na teren stopil po enotedenskem ležanju zaradi gripe. Prav Pregarc je štiri sekunde pred koncem kronal prizadevanje vsega kolektiva z uspešnim metom za tri točke, pri katerem si je prislužil še dodatni prosti met in ga hladnokrvno realiziral. Pohvalo pa si je tokrat resnično zaslužila vsa postava, od veterana Klobasa do mladega A. Smotlaka. (Cancia)

Košarka: začelo se je prvenstvo 1. moške divizije

Naše peterke uspešno startale

1. MOŠKA DIVIZIJA

SOKOL - ORIENTEXPRESS 61:58 (26:23)

SOKOL: Rosati 4, Velussi 6, Caharija 8, Busan 5, Devetak 17, Žbogar, Pertot 2, Klanjšček 12, Vidoni, Pupis 7.

3 TOČKE: Devetak 1.

V nedeljskem prvem kolu je Sokol na domačem igrišču z velikim naporom, toda povsem zaslužno izbojeval zmago. Tržačani so izkoristili začetno zbežanost Sokola in vodili vse do 12. minute. Tedaj so domačini končno povedli in vodstva niso več izpustili iz svojih rok, čeprav so Tržačani nadoknadili 10 točk zaostanka in se minuto pred koncem srečanja približali na eno samo točko. Domačini pa so vendarle ohranili mirno kri in osvojili to prvo zmago. Na splošno bi ocenili Sokolovo igro kot povprečno. Mestoma je izstopal le Klanjšček. Podčrtati gre še nadvse pozitiven odziv gledalcev, saj jih je bilo okrog 150. (Mitja)

CUS - CIBIBONA 68:98 (30:44)

CIBIBONA: Sancin 15 (0:2), Žerjal, Jogan 15 (0:1), Rudež (0:2), Parovel 5 (1:2), Smotlak 30 (8:12), Fonda, Kovačič 15, (1:2), Volk 12, Pupulin 6 (2:2). TRI TOČKE: Jogan 3, Volk 2, Sancin 1.

Novoustanovljena ekipa Cicibona je presenetljivo premagala enega favoritov, saj je CUS lani nazadoval iz promocijske lige. Igralci Cicibone so tekmo začeli zelo motivirano in so takoj povedli 10:5 v 3. min., in 31:20 v 14. min. s hitro igro in agresivno obrambo. V drugem polčasu je bila tekma privlačnejša. Najboljši od naših je bil Robi Smotlak, ob njem pa so zadovoljili vsi ostali. (Vanja Jogan)

MLADINCI

JADRAN FARCO - BARCOLANA 65:67

JADRAN: Žetko 10 (4:6), Lippolis 17 (1:1), Gregori, Škerlavaj 4 (2:4), Uršič 11 (1:2), Gomizelj 10 (2:6), Stanissa 2, Pahor 11 (1:2).

Mladinci Jadrana Farco so doživeli že drugi poraz v tem prvenstvu. Žal

sotokrat odpovedali v napadu, če pomislimo, da so vodili do 19. minute drugega polčasa. Nasprotnik namreč ni bil tako močan, da bi se ga ne dalo premagati. Upamo, da v bodoče bo več igre in manj živčnosti. (E. Gomizelj)

NARAŠČAJNIKI

BOR ADRIAIMPEX - STELLA AZZURRA 120:46 (62:22)

BOR: Prelec 16, Daneu 4, Berdon 6, Milone 2, Arena 34 (1:3), Oberdan 22, Sterni 4, Bajc 14, Rudež 6, Pavlica 12. TRI TOČKE: Arena 1.

Borovci so znova brez težav zmagali. Čeprav je Stella Azzurra zelo šibka, so igrali plavi motivirano. S pazljivo obrambo in sproščeno igro v napadu, so polnili nasprotnikov koš. Vsi so se izkazali, še posebejo pa Prelec v obrambi in mlajši Rudež v napadu.

Sedaj čaka naše odlično srečanje z Don Boscom, ki si deli prvo mesto v borovci. Tekma bo v soboto ob 15.30 v Borovem športnem centru. (L. Furlan)

DEČKI

BREG - SERVOLANA 71:119 (34:76)
BREG: Corbatti 6, Punis, Bandi 4, Zeriali 2, Bencich, Rosso 4, Novak 4, R. Gombač 49, Kralj 2.

3 TOČKE: Gombač R. 5.

V soboto so Bregovi dečki odigrali zahtevno tekmo proti prvouvršeni Servolani. Ob odsotnosti dveh temeljnih igralcev, kot sta Bandi ter Salvi, so se fantje na igrišču pošteno potrudili in solidno opravili nelahko nalogo. Omeniti je treba najprej izredno razpoložena Ravela Gombača, ki je dosegel kar 49 točk, od teh kar pet trojčk. Ravel je tako spet dokazal, da ima ogromen košarkarski potencial ter da je za to športno panogo posebej nadarjen. Pohvala gre še Corbattiju, Novaku ter Rossu za požrtvovalnost in zagrizenost v obrambi. (Stojan)

BOR INDULES - CGI ANCIFAP 107:47 (60:25)

BOR: M. Umer 4, Debeljuh 11 (1:2), Starec 4, Barini 8 (2:4), Paulica 21, D.

Umer 9 (1:2), Uršič 6, Rudež 19 (1:2), Schiulaz 17 (3:4), Korošic 6. TRI TOČKE: Paulica 1

Proti skromnemu nasprotniku so Borovi dečki brez težav zmagali, kljub temu, da so igrali v obrambi slabše kot ponavadi. V napadu sta dobro igrala Peter Rudež in Maurizio Schiulaz, končno pa je spet stopil na igrišče tudi Aleksander Uršič. (Vanja Jogan)

PROPAGANDA

BOR INDULES - ROBUR 55:36 (27:20)

BOR: Martinolič 4 (0:1), Posega 18 (2:6), Bajc 7 (1:2), Brus, Tomšič 10 (2:6), Vodopivec 6, Filipčič 4, Turk 4 (2:6), Ziberna (0:2), Križmančič 2 (0:1).

Bor je na domačih tleh brez težav vknjižil točki. Tekma je bila od vsega začetka enosmerna. Čeprav so vsi igralci prispevali k zmagi se je pri Boru najbolj odlikoval Posega, tako v obrambi kot v napadu. (U. A.)

EDERA - DOM 32:50 (20:20)

Dom: Lisci, Silič 13, Pintar, Zavadlav 4, Bordon 5, Šfiligoj 5, Faganel, Lo Grasso 21. 3 točke: Silič 1.

Domovi najmlajši igralci so na najboljši način pričeli tekmovalno sezono. Kljub zmagi pa s prikazano igro niso zadovoljili. Dobro sta tokrat igrala Lo Grasso in Silič. Vsekakor je bil to spodbuden začetek za Dornikove varovance. (M. Čubej)

MINIBASKET

Trofeja Obersnel

CAMB B - BOR 17:30
BOR: Ruzić 4, Oberdan 2, Zarotti, Omari, Štokelj, Furlan, Gregori, Uršič 6, Brazzani 8, Jogan 10, Jagodic.

Najmlajši Borovi košarkarji so se znova izkazali, saj so s hitro in dobro igro premagali solidnega nasprotnika. Trener Sancin pa meni, da zmrejo fantje igrati še boljše, izboljšali pa se bodo le z rednejšim obiskovanjem treningov. (D. O.)

Podelili priznanja »Juventussi«

V ponedeljek je bila svečana podelitev priznanj »Juventussi«. Najboljši športnik FJK za leto 1986 je Livio Parasuco (desno), posebni priznanji pa sta prejela Barbara Gattone (levo) in William Potocco (na sredi)

Naši nogometaši v mladinskih prvenstvih

Porazom botrovala netreniranost

UNDER 18
SAN PIER D'ISONZO - KRAS 2:1 (0:1)
STRELEC ZA KRAS: Alan Škabar v 28. min.
KRAS: Purič, Grgič, Leban, Černe, Švab, Kalc, Kavalič (Sedmak), Ferluga, Alan Škabar, Šuc, Umek.
Krasovci so brez izključenih Leoneja in Žagarja igrali dobro samo v prvem polčasu, v nadaljevanju pa so popustili, ker niso trenirali približno dva meseca. V prvem polčasu bi lahko dosegli še dva gola, v 82. min. pa je lepo priložnost zamudil Černe. Deset minut pred koncem je sodnik izključil Alana Škabarja in enega od domačih igralcev. Kras je prejel oba zadetka v prvih desetih minutah nadaljevanja. (R. B.)

BREG - CAMPANELLE 1:5 (1:3)
BREG: Cottar, Tamaro (Paiano), Bifi, Kerstich, Jerman, Sancin, M. Tamaro, I. Sancin (Koren), Pitacco, Diminich, Slavec (Petronio, Bevk).
STRELEC ZA BREG: Diminich.
Kljub nizki temperaturi in močnim sunkom vetra so v soboto Bregovi mladinci stopili na igrišče. Ekipa je

bila precej okrnjena, saj je bilo zaradi bolezni in poškodb odsotnih več standardnih igralcev. Tekma se je vsekakor začela ugodno za Brežane, ki so po nekaj minutah vodili že z 1:0 iz 11-metrovke. Po zadetku so se gostitelji nepremišljeno vrgli v napad in dali tako možnost nasprotniku, da je v protinapadih kar trikrat zadel Cottarjeva vrata. To je Brežanom odrezalo noge. (Diego)

NARAŠČAJNIKI
MONTEBELLO - PRIMORJE 5:1 (1:1)
STRELEC ZA PRIMORJE: Gruden
PRIMORJE: Blažon, Princival, Mesar, Žagar, Tence (Pascut), Prasselli, Frassinelli (Štoka), Gruden, Zorzut (Pečar), Tomasetig in Štefančič.
Gostje so nepričakovano prešli takoj v vodstvo z lepim golom Grudna. Tekma je bila nato enakovredna. V končnici polčasa so domačini pokazali boljšo igro in izenačili iz prostega strela.
V drugem polčasu so naši popolnoma popustili. Nasprotnik je lahko tako

prodiral do vrat z lahkoto. Tretji gol je bil avtogol po nesrečnem nesporezumu med branilcem in vratarjem. Zatem je bilo še slabše. (M. Š.)

ZAČETNIKI
MONTEBELLO - PRIMORJE 2:0 (0:0)
PRIMORJE: Franza, Decarli, Mirjam Trampuž, Luxa, Škabar, Ligozzi, Husu, Štoka, Battigelli, Moreno Trampuž, Osi (Rupel).
V prvem polčasu so rdeče-rumeni pritiskali na vrata nasprotnikov. Akcije pa so bile neuspešne. Zelo lepo priložnost je zgrešil Štoka po podaji Škabarja. Tudi Tržačani so ogrozili proseška vrata, a Franza jih je uspešno ubranil. V drugem polčasu so gostitelji igrali napadalno. Do gola je prišlo po hitrem protinapadu in s točnim strelom v vrata. Nato je Franza lepo posegel po močnem strelu Primorja. Do drugega gola je prišlo po gneči igralcev v kazenskem prostoru in vratar se žoge ni mogel dotakniti. Zaradi težav na igrišču in torej premalo treninga je tudi razumljivo, da niso Prosečani pokazali vsega, kar znajo. (M. Š.)

Naše šesterke v pokrajinskih ligah

Začetek tudi med moškimi under 16

Brežani so si predvsem po lastni krivdi zapravili priložnost za zmago. Popustljivo sojenje je predvsem ustrezalo tehnično slabšim gostiteljem.

1. MOŠKA DIVIZIJA
BOR - INTER 1904 2:3
(15:9, 5:15, 16:14, 12:15, 6:15)
BOR: Jablanšček, Marega, Sedmak, Clemente, Jercog, Starc, Balbi, Biber, Gombač, Švab.
Borovci so tokrat zapravili priložnost, da bi na domačih tleh premagali solidno ekipo Inter 1904. To je gotovo ena boljših šesterk prvenstva, ki ima nekaj visokih igralcev. Kljub temu je bila zmaga za naše dosegljiva. Na žalost pa so borovci še precej nekonstantni glede učinkovitosti. Prikazali so nekaj lepih napadalnih akcij in dobro igro v obrambi. V presledkih pa so zagrešili nekaj »osnovnošolskih«
napak, ki so gotovo glavni vzrok za tak izid. (Tul)

ASSDI - BREG 3:2
(5:15, 15:3, 9:15, 15:13, 15:12)
BREG: B. in W. Žerjal, Živec, B. in F. Lavriha, Komar, Božič, Basso, Gruden, Evgen in Ezio Maver.

1. ŽENSKA DIVIZIJA
AGOREST - LIBERTAS CAPRIVA 3:1
(15:7, 11:15, 15:7, 15:12)
AGOREST: Lovisutti, Tomsic, Krašček, Rinelli, Ožbot, Paulin, Furlan, Pavšič, Grillo, Florenin.
Zmaga dokazuje, da prihajajo igralke Agoresta v dobro formo. Igralke Libertasa Capriva so izkušene, a niso bile učinkovite kot naše, ki so imele zelo dober sprejem v polju in so tako onemogočile napade Furlank, ter z natančnimi udarci dosegale točke in prišle do zmage. (dd)

BLITZ - SLOGA KOIMPEX 0:3
(9:15, 5:15, 5:15)
SLOGA KOIMPEX: Ciochi, Zitter, Černe, Fabrizi, Foschini, Gregori, Lupinc, Marucelli, Rebula, Škerk.
Tudi v drugem kolu tega prvenstva so slogašice gladko zmagale. Ekipo Blitz sestavljajo v glavnem same začetnice, ki kljub vsej svoji dobri volji nikakor niso mogle ogroziti vsestransko boljših slogašic. (Inka)

se jih zaradi neizkušenosti še vedno prepogosto loteva tekmovalna trema, ki jim onemogoča, da bi pokazale vsega, kar znajo. Tudi tako si lahko razložimo spodrsrljaj v tretjem nizu.

SLOGA B - DLFAC 3:0
(16:14, 15:12, 15:5)
SLOGA B: Čebulec, Drasič, Fabi, Gregoretti, Grgič, Jogan, Križmančič, Milič, Purič, Škerk, Vidali.
Po porazu iz prejšnjega kola so slogašice spet prišle do gladke zmage in so tako še vedno na drugem mestu na lestvici. Nekoliko težav so nasprotnice povzročala naši ekipi le v prvem nizu, ki so ga slogašice osvojile z minimalno razliko, nato pa so naše zaigrale bolj umirjeno in urejeno. (Inka)

KONTOVEL ES - MONTASIO 0:3
(10:15, 10:15, 13:15)
KONTOVEL: Sirk, Regent, Košuta, Colja, Janežič, Gruden, Rebula.
Kljub porazu je treba takoj poudariti, da so Kontovelke odigrale dobro tekmo, tako da je končni izid zanje precej krivičen, ker ne kaže resničnega razmerja sil na igrišču. Gostiteljice so namreč izboljšale sprejem, serviranje in tudi podaje, manjka pa jim gotovosti v napadu. (Maja Štoka)

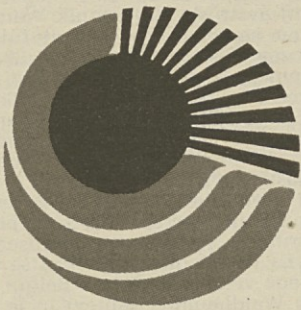
UNDER 16 ŽENSKE
DOM AGOREST - AGOREST 0:3
(11:15, 7:15, 4:15)
DOM AGOREST: Basini, Magda Braini, Maša Braini, Gaeta, Hvalič, Makuc, Bratina.
AGOREST: Furlan, Ožbot, Paulin, Rinelli, Lovisutti, Pavšič, Krašček, Grillo, Florenin.
Igralke združene ekipe Agorest so gladko premagale v slovenskem derbiju igralke Doma Agorest. Derbi je bil zelo živahen in tudi igra je bila hitra in zagrizena, toda izkušnost in borbenost igralke združene ekipe je le obveljala. (dd)

BOR FRIULEX. - RICREATORI 3:1
(15:11, 15:9, 8:15, 15:5)
BOR: Vitez, Vidali, Mauri, Brazzani, Vizintin, Fučka, Milanič, Grbec, Gulič in Pahor.
Tudi tokrat so borovke po dogovoru nastopile brez večine ključnih igralke. Priložnost so znova dobile mlajše igralke, ki niso razočarale in precej gladko premagale nasprotnika, čeprav

UNDER 16 MOŠKI
SLOGA - VOLLEY CLUB 3:0
(15:15, 15:2, 15:4)
SLOGA: Daneu, Kralj, Križmančič, Malalan, Marc, Maver, Mesar, Renčelj, Stoper, Matej in Tomaž Susič.
Začelo se je tudi to prvenstvo, v katerem so letos prijavljene štiri ekipe. Mladi slogaši so svoj krstni nastop odlično opravili in so brez posebnega naprezanja premagali tržaške vrstnike, ki jim, kot jasno kažejo delni izidi, nikoli niso bili dorasli. (Inka)

CUS TRST - BREG 3:0
(15:1, 15:1, 15:7)
BREG: Božič, Komar, Basso, Furlanič, Švab, Čuk in Ciliberto.
Za mlade Brežane letošnji krstni nastop ni bil najbolj spodbuden. Treba pa je reči, da so prav gotovo imeli na drugi strani mreže najboljšega nasprotnika v konkurenci in v telovadnici na Monte Cengiu je nemogoče igrati, saj je v dvorani temperatura precej nižja od dovoljene. (G. F.)

ČLAN YU SKI POOLA

TURISTIČNA AGENCIJA

CARTRANS

Paulitschgasse 7, A-9020 Celovec ☎ 0422256649

SPECIALIST ZA JUGOSLAVIJO:
potovanja - počitnice - križarjenja -
hoteli - apartmaji

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 120.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine in širine enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

4. februarja 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevoed 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Severna Nemčija v primežu smoga

BONN — Predsinočnim so v Hamburgu proglasili 1. stopnjo pripravljenosti, ker je koncentracija žveplovega dioksida prešla dovoljeno mejo in znaša več kot 1,4 miligrama na kubični meter zraku. Smog pa ne pesti samo Hamburg temveč domala vso severno Nemčijo. Ob prvi stopnji velja preprečiti vožnje za vsa zasebna vozila z izjemo tistih, ki imajo vgrajene katalizatorje na izpušnih ceveh. V Hamburgu so obenem za 40 odstotkov omejili delo v rafinerijah in industriji, toplotne pa so pričele rabiti goriva z nizkim odstotkom žvepla.

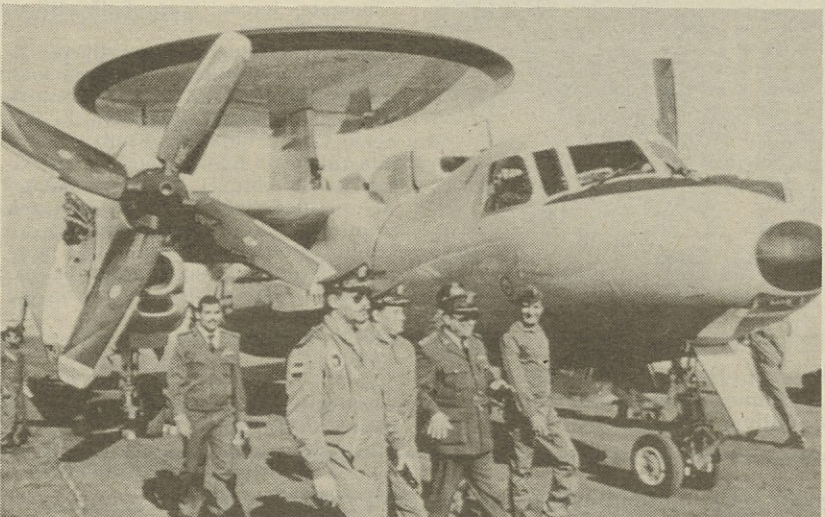
Kot vedno v podobnih primerih iščejo krivce pri sosedih. Odgovorni za varstvo okolja v hamburški vladi Jörg Kubier je krivdo zvalil na vzhodnonemški industrijski bazen pri Leipzi-

gu. To je pokrepil s trditvami, da so tudi v Braunschweigu proglasili 2. stopnjo pripravljenosti, to območje pa naj bi bilo pod neposrednim vplivom vzhodnih vetrov.

Teh trditev pa niso potrdili meteorologi, ki navajajo, da je prišlo nad severno Nemčijo do toplotne inverzije, ko tople zračne mase v zgornjih plasteh ozračja tiščijo k tlom hladnega zraka in tako preprečujejo vertikalno izmenjavo, da ostajajo vsi strupeni plini pri tleh. Po napovedih zahodnonemških meteorologov se bo podoben položaj nadaljeval tudi v prihodnjih dneh, da ni izglede za skorajšnje izboljšanje.

Položaj se je nekoliko izboljšal le v Zahodnem Berlinu, kjer so umaknili 1. stopnjo pripravljenosti.

Radarsko letalo za Egipt

V Egipt sta prispeli prvi dve od štirih ameriških radarskih letal tipa Grumman E-2C, ki jih je Kairo kupil v ZDA (Telefoto AP)

Množična udeležba

TIRANA — Prejšnjo nedeljo so bile v Albaniji parlamentarne volitve, kjer so kandidati demokratične fronte dobili 100 od sto glasov.

V vsej državi so proglasili en sam glas za neveljavnega. Pri tem se sama ob sebi vsiljuje ugotovitev, da so Albanci kar se da osveščeni in da se pri njih niti po naključju ne zgodi, da bi nekdo v volilni kabini pogrešil in napako izpolnil volilnico.

Vseh volivcev je bilo 1.830.653 in vsi so seveda disciplinirano šli na volišča, vključno z bolnimi, ostarelimi in betežnimi ter tako podčrtali, kot pravi uradna tiskovna agencija, »jekleno enotnost« albanškega ljudstva, ki ga vodi vladajoča partija in Ramiz Alija.

Tudi na prejšnjih volitvah je bila udeležba 100-odstotna, vendar so takrat zabeležili kar 300 neveljavnih volilnic.

Frankfurtske nočne lepoticе hočejo pregnati iz središča

BONN — Rdeče lampijončke v znanju četrta pri železniški postaji v Frankfurtu bodo pogasili najkasneje do 30. junija leta 1989. Tako so vsaj sklenili občinski možje, ki hočejo prostitutke pognati iz mesta. To četrto poznajo po vsej Zvezni republiki Nemčiji in je na glasu kot Sankt Pauli v Hamburgu. V samem osrčju Frankfurta, mesta s 660.000 prebivalci, je namreč 26 javnih hiš, v katerih najstarejšo obrt opravlja 4.000 registriranih prostitutk.

V Frankfurtu se obrača veliko denarja. V njem imajo svoje sedeže velike banke in zavarovalnice. V bližini mesta je močna kemična industrija. Dnevno se po manjših opravkih pripelje v mesto do 250.000 oseb. V okolici je največ ameriških vojaških oporišč. Pri kolodvoru je na stotine erotičnih barov, igralnic in podobnih »ustanov«, v njih cvete trgovina z mamili

in tudi kriminal domala vsega evropskega podzemlja.

Organizirane tolpe skrbno izrivajo konkurente, da jim ne mešajo štrani in kratijo zaslužka. Ta zvrst poslovanja potrebuje mir v hiši, čeprav za kulisami padajo tudi glave.

Pod rdečimi lampijoni se zbirajo magnati s cigarami v ustih, ljudje, ki vedrijo in oblajo v vrhovih družbe in ki jih je tako lepo upodobil George Gross.

Pred sto leti so si meščani zamislili, da bo predel mesta pri kolodvoru postal njihova reprezentančna »izložba«. Lepa poslopja so gradili izven nekdanjega mestnega obzidja, v kraju, ki se je imenovalo Polje vešal. Četrta je prišla na slab glas, vojna in revščina pa sta jo dokončno pogubili: postala je tisto, kar hočejo občinski možje sedaj odpraviti. Ta del mesta je navdihal umetnike in režiserje filmov.

S Polja vešal bi se morale prostitutke preseliti v kraj, zdaj znan pod imenom Stara klavnica, ki je zunaj mesta, ob industrijski coni. Tega kraja ne bi smele nikoli več zapustiti, bogne, da bi si upale priti v mestno središče. Lepoticе se upirajo temu predlogu in se nočejo preseliti v mračni del predmestja, ker se zavedajo, da tja ne bi prišel noben resen in petičen klient, kvečjemu kriminalci, manijaki, sami takšni, ki bi ogrozili njihovo varnost.

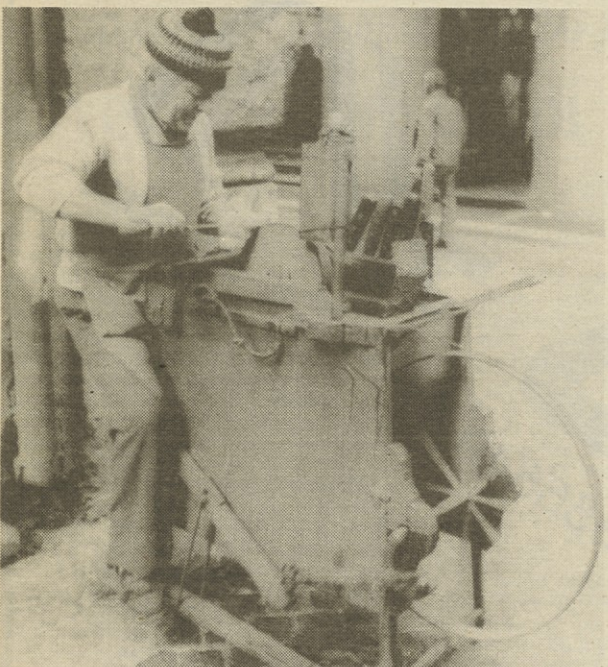
Zeleni jih podpirajo, prav tako tudi socialdemokrati: konservativcem očitajo, da hočejo izvesti nepremičninske spekulacije. Toda nočno življenje ob svetlobi rdečih lampijončkov se nadaljuje, morda je celo bolj živahno, kot je bilo doslej: aidsu navkljub. Denar se hitreje obrača in časniki sedanjosti uživaški ritmi že primerjajo igranju orkestra ob Titanicovem brodomu.

Klobuki za prihodnje poletje

Na modnih revijah v Parizu niso manjkali klobuki. Ta dva, ki ju predstavlja, sta med najbolj originalnimi (Telefoto AP)

Obrt, ki je le spomin

Nenavaden prizor iz Rima: brusaška obrt je že zdavnaj zgnila, vendar se v italijanskem glavnem mestu še ponekod najde brusač. (Telefoto AP)

Skupna fregata za države NATO

RIM — Po pripravljalni fazi je prešel v načrtovalno operativno konzorcij italijanskih industrij, ki naj bi dale italijanski doprinos pri gradnji standardne fregate NATO za prihodnje desetletje. H konzorciju so pristopile Confindustria, Ansaldo, Breda Meccanica, Elettronica SpA, Elmer, Elmag, Fiat, Gilardini, Oto Melara, Riva-Calzoni in Selenia.

Fregata NFR-90 bo prva bojna ladja NATO, ki bo nastala s sodelovanjem skoraj vseh držav Atlantskega zavezništva. Poleg italijanske bo prisotna kanadska, ameriška, francoska, britanska, nizozemska in španska industrija. Posebno skrb bodo posvetili »pasivni obrambi«, da bi zmanjšali radarsko in infrardečo vidljivost. Prav tako bodo standardizirali oborožitev in omejili uporabo barvnih kovin, predvsem aluminija, ki je bil glavni krivec za požare na britanskih fregatah med falklandsko vojno.

Nova fregata bo imela dva ločena operativna centra, da bo ohranila borbeno sposobnost tudi v primeru, da bi bil onespособljen poveljniški most. Hitrost 30 vozlov bi morala zagotoviti kombinacija dizelskega motorja in plinske turbine.

Optimisti se pripravljajo na Silvestrovo leta 2.000

WASHINGTON — Ronald Reagan, George Bush, Deng Xiaoping in mali angleški princ Henry so na seznamu častnih povablencev na slavnostno počastitev prihoda tretjega tisočletja, se pravi na silvestrovanje 31. decembra 1999. leta. Ta praznovanja bi morala biti na raznih krajih sveta, ob egiptovskih piramidah, kitajskem obzidju in še marsikje.

Načrtuje jih družba Millennium society, združenje kakšnih tisoč članov optimistov iz 32 držav. Le-ti so prepričani, da je mogoče svet harmonije pričakati z zabavo. Predsednik družbe odvetnik Ed McNally je pojasnil, zakaj je ob sodelovanju nekaterih svojih kolegov z univerze v Yalu leta 1979 ustanovil to društvo.

»Prepričani smo v boljšo prihodnost in smo trdno odločeni delati, da bo takšna; prav zato se nanjo pripravljamo toliko poprej.« McNally je sporočil, da je egiptovska vlada že odgovorila, da 3.000 oseb lahko praznuje prihod tretjega tisočletja ob Keopsovi piramidi v Gizi. Britanska letalska družba bo povablence odpeljala z letalom iz New Yorka 21. decembra 1999. leta, vmes se bo družina ustavila v Marseillu, kjer bodo naložili šumečo pijačo.

Party v senci Keopsove piramide, ki ga sedaj pripravljajo, je uvodni del manifestacije, toda člani družbe že zbirajo dovoljenja za podobna

praznovanja v kraju Taj Mahal v Indiji, pri kitajskem obzidju, v kraju Stonehenge v Veliki Britaniji, pri Kipu svobode v New Yorku itd.

Na vseh teh slavnih bodo umetni ognji, glasba, ples, prireditve in šampanjec v potokih. Stroška teh prireditev zdaj ni mogoče napovedati, je izjavil predstavnik družbe. Na prireditvah bodo gostje povabljeni, člani pa bodo morali plačati.

Predsednik McNally je povedal, da je Reagan napovedal svojo prisotnost, čeprav bo takrat imel 89 let. Povabilo so sprejeli humorist Bob Hope, zdravnik Robert Gale, znan kot Leninov prijatelj in dobrotnik po nesreči v Černobilu, Peter Ueberth, organizator olimpijade v Los Angelesu. Prireditelji pa niso še prejeli odgovora kitajskega predsednika Deng Xiaopinga, Corazon Aquinove in nobelovcev Desmonda Tutuja in Elija Wiesla. Do leta 1999 bodo povabili še druge znane osebnosti: znanstvenike in časnikiarje.

Pobudo spremljajo polemike, po katerih se tretje tisočletje ne začne leta 2.000, ampak leta 2001. Matematično predstavlja leto 2.000 konec drugega tisočletja. Toda voditelj združenja Millennium society je drugačnega mnenja.

»Za ljudi je simbolični mejnik leto 2.000,« odgovarja McNally.

V zapor zaradi podkupovanja

MOSKVA — V Sovjetski zvezi so sporočili, da je policija aretirala vsakega nekdanjega sovjetskega voditelja Brežnjeva. Jurij Čurbanov se je namreč pred leti poročil z Galino Brežnjevo in je pod pokroviteljstvom mogočnega tasta postal celo prvi podtajnik v notranjem ministru.

Čurbanova, kot tudi njegovega nekdanjega šefa, notranjega ministra Solohova, ki ga je odstavil že Andropov, dolžijo, da se je pustil podkupiti in da se je s svojim položajem večkrat okoriščal ter izkoriščal svojo funkcijo, da bi kril protizakonita dejanja nekaterih ljudi, ne nazadnje tudi svoje žene Galine.

Zadnje čase je tednik Novoje Vremja obtožil Brežnjeva, da je podpiral kult osebnosti. V prvih štirih letih po njegovi smrti ni bilo neposrednih napadov nanj, vendar pa so bili zato pod udarom člani njegove družine, predvsem Čurbanov, ki je izgubil tudi čin generala.

700 brezdomcev zaradi požara

V ponedeljek je silovit požar uničil borno naselje indonezijskih priseljencev v predmestju Kualalanpurja. Od 140 koč so ostali le redki podporni tramovi in pločevinaste strehe ter 700 brezdomcev (Telefoto AP)

V Belgiji odklanjajo Waldheimov obisk

BRUSELJ — V belgijskih vladnih krogih in baje tudi na samem dvoru so v veliki zadregi zaradi sicer nepotrjenih govorov, po katerih naj bi avstrijski predsednik Waldheim obiskal Bruselj v letošnjem septembru ob otvoritvi dvoletnega ciklusa kulturnih manifestacij »Europalia 887«, ki bodo tokrat v celoti namenjene Avstriji. To bi bil prvi obisk v tujini po izvolitvi za predsednika avstrijske republike.

Kot poroča socialistični flamski dnevnik De Morgen, je avstrijsko predsedstvo republike formalno predlagalo Belgiji Waldheimov obisk, kar je seveda spravilo v hudo zadrego vse bruselske oblasti. Socialistični dnevnik je mnenja, da bi ne ministrski predsednik Wilfried Martens ne zunanji minister Leo Tindemans »ne sprejela z večjim navdušenjem« napovedi prihoda avstrijskega prrredsednika. Vendar vesti, ki jo objavlja De Morgen, doslej ni še nihče potrdil. Glasnik avstrijskega veleposlaništva v Belgiji je izjavil, da ničesar ne ve o Waldheimovi zahtevi in je takoj dodal, da ni običaj, da bi voditelji držav prisostvovali otvoritvam »Europalie«, ki jo bodo letos že devetlet priredili. V kraljevi palači in v notranjem ministru pa vesti niso hoteli »ne potrditi ne demantirati«.

Negotovanje zaradi napovedi Waldheimovega obiska je nedvomno povezano z govoricami o delovanju avstrijskega predsednika za časa nacizma.